

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

WOONPARK TILLEGHEM (SG_R3_BPO_01)

BRUGGE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Woonpark Tilleghem de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Woonpark Tilleghem Brugge](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Brugge

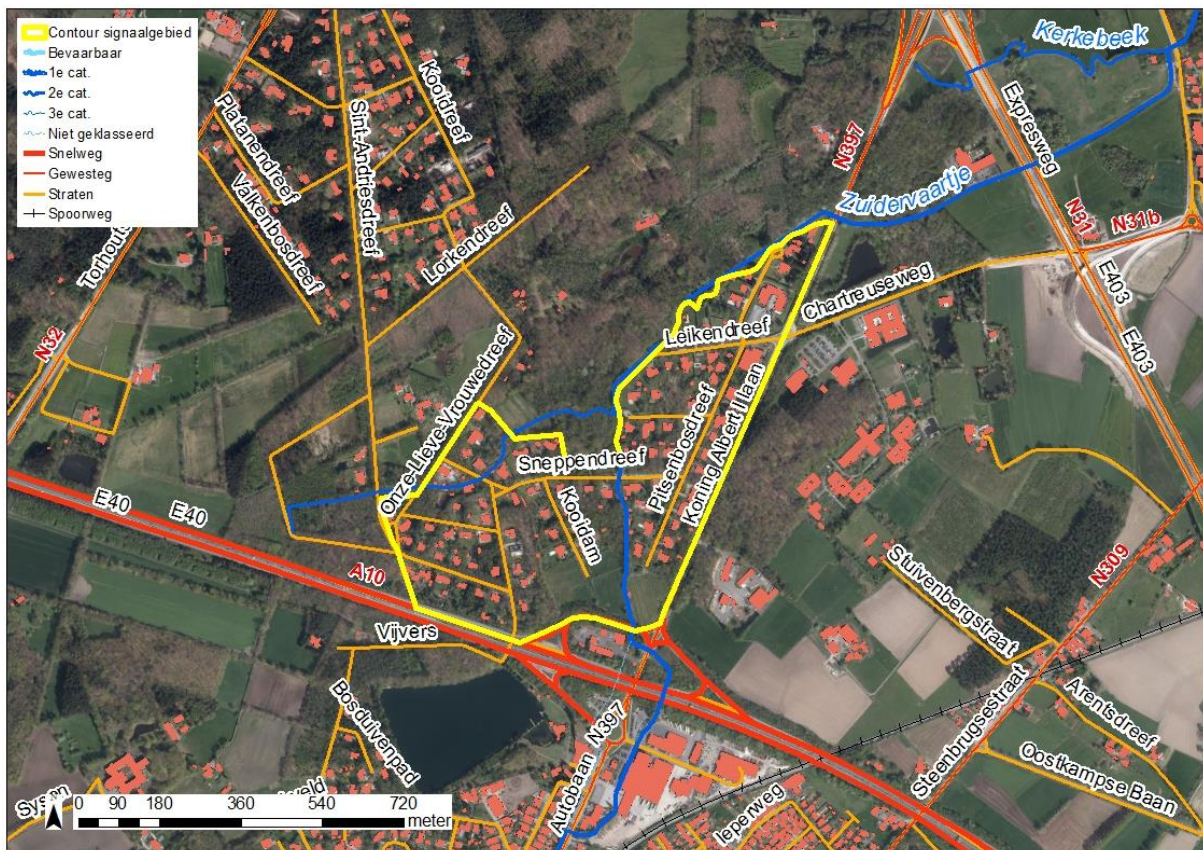
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied Woonpark Tillegem situeert zich te Brugge in de deelgemeente Sint-Michiels en paalt in het oosten aan de Koning Albert-I laan en in het noorden aan de autosnelweg E40. Het woonpark wordt doorsneden door de Kerkebeek die langs weerszijden is bedijkt.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Kerkebeek + zijloop zonder naam VHAG 12943 - prov. nr WH.10.10

Oppervlakte: 37 ha

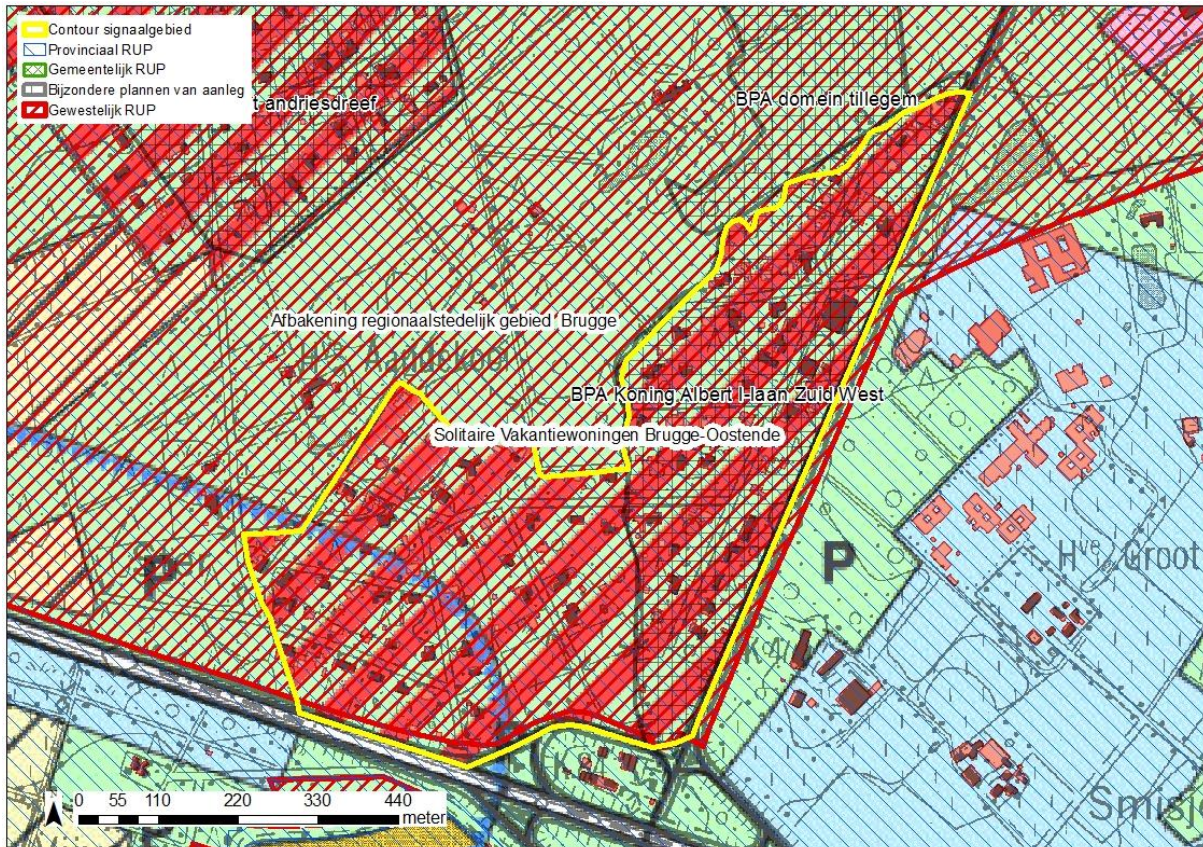
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is gelegen binnen het gewestplan 3, Brugge - Oostkust vastgelegd in het K.B. van 07.04.1977 en gewijzigd bij Ministerieel Besluit van 19 september 1996. Het signaalgebied ligt volledig binnen "Woonpark" (code 0104).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied ligt in woonpark dat grotendeels is ontwikkeld. De kavels zijn ruim met doorgaans vrij grote alleenstaande woningen. Het woonpark is grotendeels bebost. Het zuidelijk deel van het signaalgebied, welke niet bebouwd is, betreft landbouwgebruik met enerzijds weiland en anderzijds een laagstammige boomgaard. Deze percelen zijn omwille van hun laagste ligging binnen het hele signaalgebied het meest vatbaar voor overstromingen.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Het signaalgebied werd op 12/11/2014 door de algemene bekenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Het ganse woonpark welke meerdere overstroombare snippers omvat, wordt aangeduid als signaalgebied. Inzake verdere ruimtelijke ontwikkeling is een gedifferentieerde aanpak hierbij wenselijk met onderscheid tussen grote onbebouwde overstroombare delen en tussenliggende onbebouwde kavels.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

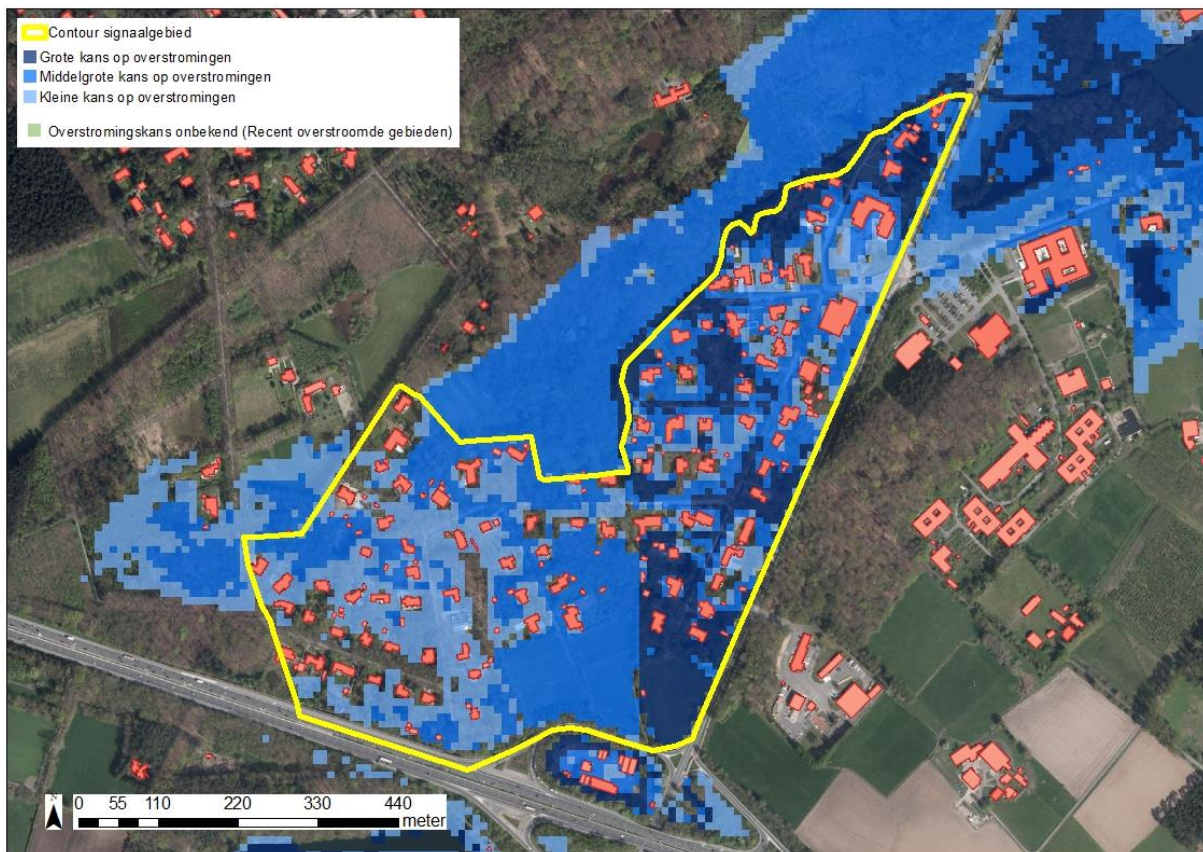
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

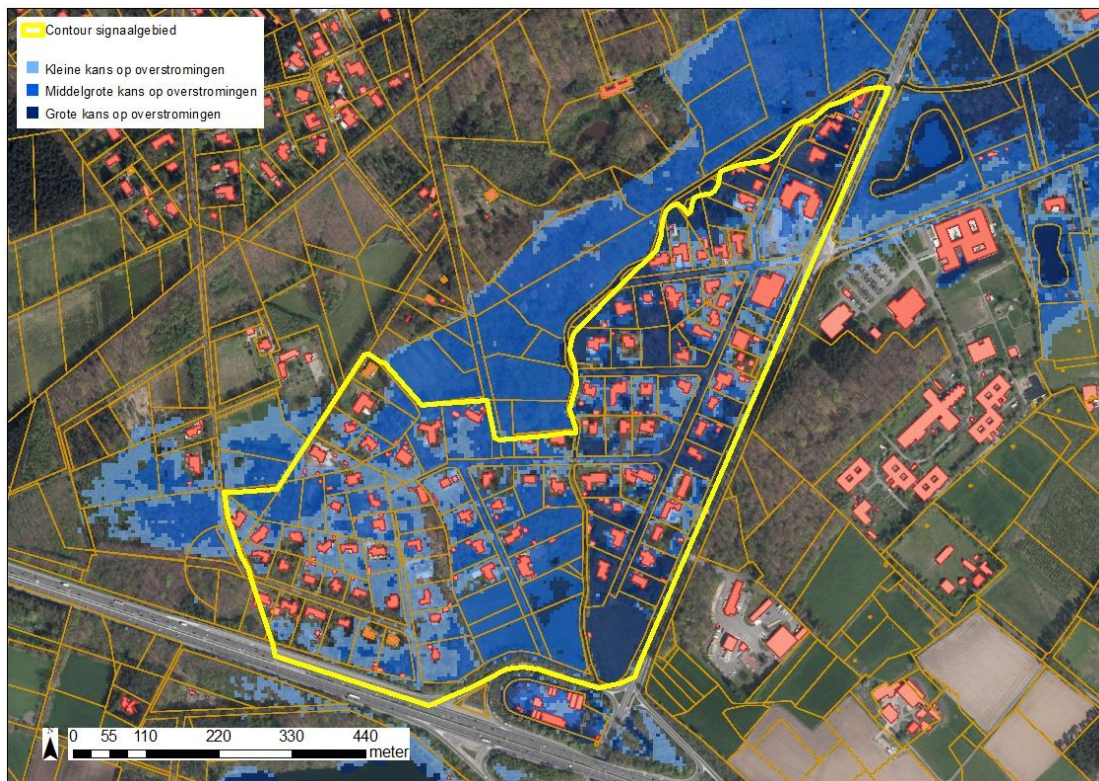
Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

De overstromingsgevaarkaarten geven aan dat voor het woonpark Tillegem er een grote kans (T10) is op overstromingen in het deel gelegen aan de rechteroever van de Kerkebeek en een middelgrote kans (T 100) voor het deel gelegen aan de linkeroever. Dit verschil dient genuanceerd te worden. De dijken op de linkeroever liggen iets hoger dan deze op de rechteroever. Dit maakt dat de gebieden ten westen van de waterloop net iets later overstromen dan de gebieden rechts. De T100 betreft concreter een T11-T15 die heel dicht aanleunt bij de T10 zone van de rechteroever.

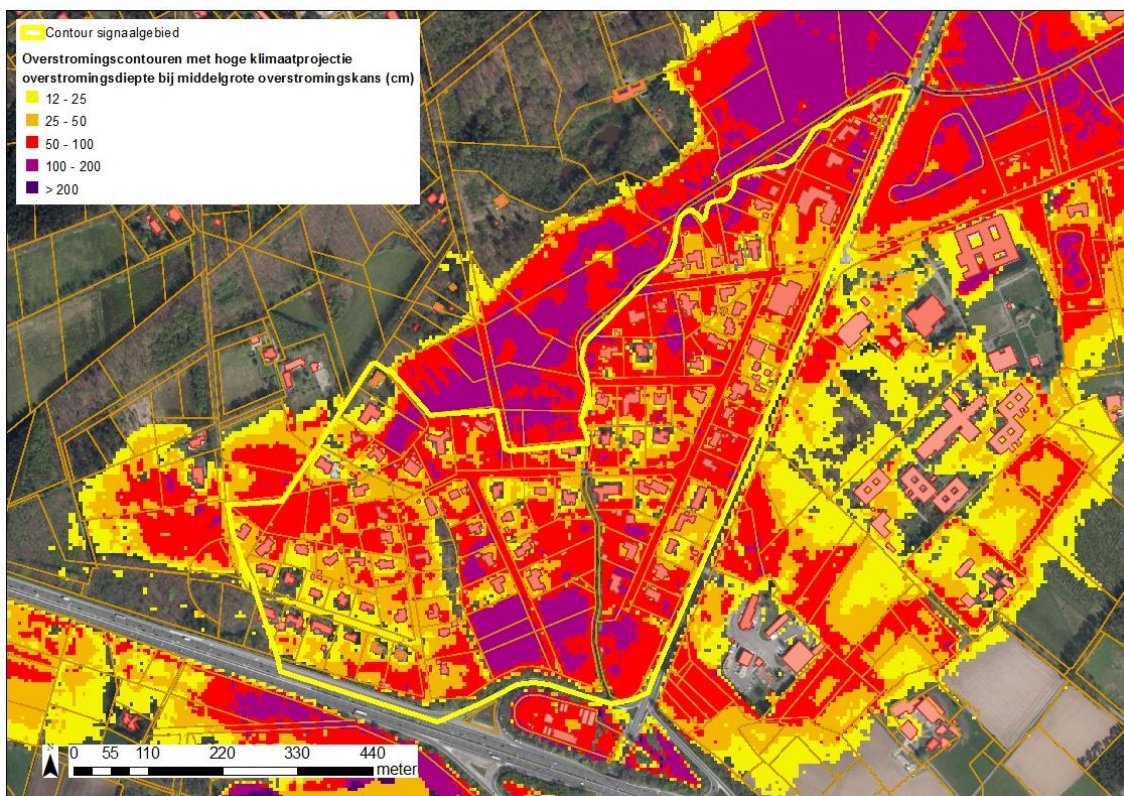
3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: De blauwe contouren geven overstromingskansen met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromede gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Figuur: De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

Rekening houdend dat met betrekking tot de klimaatwijziging de prognose is dat de winteroverstromingen in de toekomst zullen toenemen, geeft de overstromingsgevaarkaart voor een hoge klimaatprojectie een vrij beduidende toename aan van de zone met overstromingskans van 1 om de 10 jaar. In deze context lijkt het relevant om pro-actief voorzorgen te nemen bij die zones gelegen in het signaalgebied die op vandaag niet zijn aangesneden.

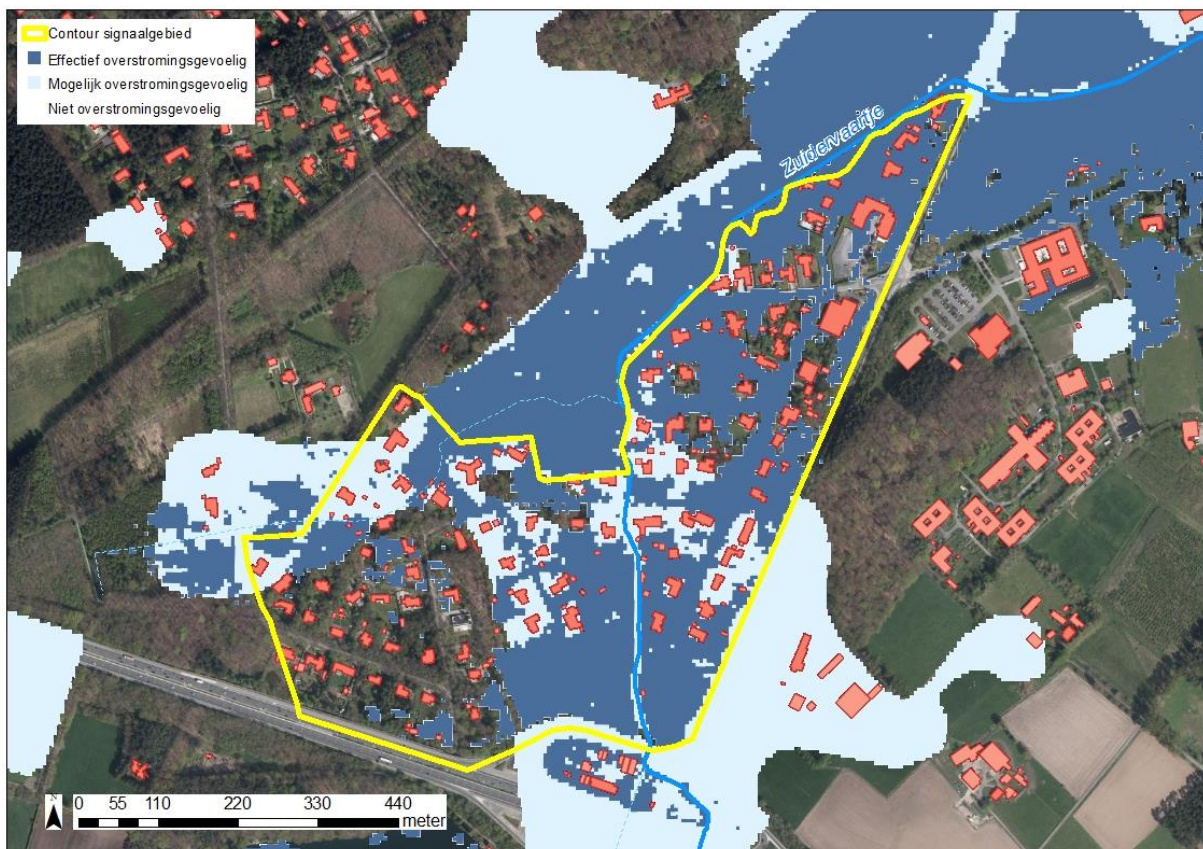
3.2 Bespreking watersysteem

Het signaalgebied ligt voor een belangrijk deel in effectief overstromingsgevoelig gebied.

De Kerkebeek samen met zijn zijlopen kent heel wat overstromingen die zich voornamelijk situeren in midden- en benedenlopen. Bovenstrooms het signaalgebied zijn er in het verleden meerdere malen problemen van wateroverlast geweest in verkavelingen te Loppem, Zedelgem en Veldegem. Benedenstrooms kent men problemen in woonwijken in Sint-Michiels en verder stroomafwaarts langsheen het Zuidervaartje.

Het overstromen van de Kerkebeek kan beschouwd worden als een natuurlijk fenomeen, in het bijzonder in de omgeving van het signaalgebied die een uitloper is van depressies die voorkomen in het stelsel van de Kerkebeek ten zuiden van Brugge (dekzandrug). Het blank staan van de valleigronden en aanpalende depressies werd in historisch perspectief aangepakt door middel van o.a. kalibraties en bedijkingen die enerzijds bijdragen tot een versnelde afvoer en anderzijds het beschermen van de overstroombare aanpalende gronden.

Het woonpark is voor een belangrijk deel gelegen in historisch overstromingsgebied. In het verleden werden belangrijke aanpassingen aan de Kerkebeek uitgevoerd in functie van de overstromingen. Rechttrekkingen van het meanderend verloop, vergroting van het gabarit en beschoeiing van de oevers werden gerealiseerd, gericht op een versnelde afvoer. Daarnaast werden bedijkingen links en rechts van de beek uitgevoerd.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Vanuit de overstromingsproblematiek, zowel in lokale zin, als in ruimere context, is het vrijwaren van de grotere overstroombare delen in het woonpark Tillegem aangewezen. Of deze gebieden in het kader van de globale waterbeheersing van de Kerkebeek verder ingericht kunnen worden met het oog op een optimalisatie van de buffercapaciteit is een piste die onderwerp moet uitmaken van verder onderzoek.

Het stroomgebied van de Kerkebeek is door VMM uitgekozen als 1 van de pilootgebieden in Vlaanderen om de Meerlaagse Waterveiligheid (duurzame vermindering overstromingsrisico's via de 3P's – Protectie, preventie en paraatheid, zie ook visie Stroomgebiedbeheerplan van de Schelde) op lokaal niveau uit te werken. Het is de bedoeling om in de loop van 2016 alle relevante actoren in het stroomgebied te betrekken en gezamenlijk te kijken hoe het overstromingsrisico in het stroomgebied van de Kerkebeek optimaal kan worden verminderd. In dit kader zal het signaalgebied deel uitmaken van een groter en ruimer geheel aan oplossingen in het stroomgebied van de Kerkebeek.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

GEMEENTELIJK RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN (GRS) BRUGGE

Het GRS werd goedgekeurd door de Bestendige Deputatie op 3 augustus 2006, Het richtinggevend gedeelte vermeldt voor sector West, het gebied Sint-Michiels – Sint-Andries waarin het signaalgebied gelegen is, om de onbebouwde percelen in de woonparken te onderzoeken ivf een herbestemming naar groen.

BPA NR. 66 KONING ALBERT I-LAAN ZUID-WEST

Het BPA, goedgekeurd dd. 24/04/2006, voorziet 5 types van bouwzones en daarnaast nog 6 types voor open ruimten. Met betrekking tot het watersysteem van de Kerkebeek zijn volgende zones van belang:

- een blauwe zone langsheen de loop van de Kerkebeek met als hoofdbestemming zone voor bestaande waterloop. Hier gelden volgende voorschriften: binnen een strook van 5 m langs de Kerkebeek zijn geen gebouwen of constructies toegelaten, tenzij ze verband houden met het afwateringssysteem van de beek. Deze strook dient op zodanige wijze te worden aangelegd dat het onderhoud van de Kerkebeek mogelijk blijft zonder de aanleg te beschadigen.
- een lichtgroene zone met een waterbergende functie voor eventuele overstroming van de Kerkebeek en deze kan als dusdanig op een natuur-technische wijze worden ingericht en uitgebouwd.

4.3 Lopende initiatieven:

RUP WOONPARKEN

Bij de stad Brugge loopt het initiatief om RUP's op te maken voor hun woonparken. Dit initiatief vloeit voort uit het GRS en betreft een verfijning van de gewestplanbestemming 'woonpark'. Een probleem bij de woonparken is dat er telkens kleiner en kleiner verkaveld wordt. De typologie van een kavel met ééngezinswoning is sowieso al moeilijk te verzoenen met de beeldkwaliteit van een park of bos. Hoe kleiner de kavels, hoe problematischer. Bovendien verdwijnen steeds meer bomen.

Het doel van de opmaak van RUP's is meervoudig:

- De kwaliteit van de woonparken te bewaren (diversiteit aan woonmilieus in Brugge nastreven).
- Het groene karakter van de woonparken te bewaren (versterken beeldkwaliteit van 'de groene gordel rond Brugge').

- De relaties met kasteelparken in en rond de woonparken te benadrukken (identiteit, leesbaarheid van verschillende woonparken).
- Eventueel biologisch waardevolle percelen herbestemmen naar groen (woonpark als eco-corridor of versterking bosstructuur van de groen gordel).

De opmaak van deze RUP's - zeven in totaal op het grondgebied van Brugge - is in fase van voorstudie.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 15/10/2015 – overleg met stad Brugge dienst wegen, groen en RO, Nieuwe Polder van Blankenberge, Ruimte Vlaanderen en het bekkensecretariaat van de Brugse Polders.
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 12/11/2015 – goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders al beleidsondersteunend document.

Op 09/11/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- Er wordt mee gelift met het lopend planinitiatief van stad Brugge met betrekking tot de opmaak van RUP's voor zeven woonparken op hun grondgebied. Dit planinitiatief beoogt een aantal aspecten, eigen aan woonparken, planologisch vast te leggen: beeldkwaliteit, identiteit, ecologische waardering van het bos. Voor wat betreft het woonpark Tillegem is het relevant het aspect overstromingen en watersysteem als element mee te nemen in het nog op te starten RUP.
- Voor de aaneengesloten blok van 2,2 ha ten westen van BPA Koning Albert I laan Zuid West die vandaag in landbouwgebruik is, geldt conform het algemeen beoordelingskader van de omzendbrief dat deze gevrijwaard moet worden van verdere bebouwing. Het herbestemmen naar een openruimtebestemming vanuit het watersysteem is aangewezen gezien deze zone de laagstgelegen is van het ganse woonpark. In het kader van de overstromingsproblematiek in zowel het woonpark als van de ruimere omgeving stroomop- als afwaarts kan deze zone mogelijk potenties hebben om verder ingericht te worden als gecontroleerd overstromingsgebied.
- Een herbevestiging van de bestemming als zone met waterbufferende functie in het zuiden van het BPA Koning Albert I laan Zuid West is evident.
- Voor de tussenliggende kavels in het overig deel van het woonpark die op vandaag niet zijn bebouwd geldt dat conform het algemeen beoordelingskader van de omzendbrief:
  - o Voor tussenliggende percelen met middelgrote kans op overstromen (T100) worden minstens randvoorwaarden opgelegd bovenop de aspecten opgenomen in de reguliere watertoets (infiltratie, berging, vertraagde afvoer). Het betreft hier enerzijds risicovrij bouwen (minimum hoogte vloerpeil) anderzijds niet innemen van bergingscapaciteit van het watersysteem (geen terreinophogingen).
  - o Indien deze gelegen zijn in T10 moeten de percelen gevrijwaard worden van verdere bebouwing. Een herbestemming naar een open ruimtebestemming is in dit geval aan de orde. Een herbestemming in de lijn van hetgeen beoogd wordt met het RUP initiatief woonparken van stad Brugge is hier aangewezen. Het aspect waterberging wordt in deze mee geïntegreerd in het aspect beeldkwaliteit, identiteit en ecologie.
  - o Tijdens de opmaak van het RUP kan voor de percelen die zeer nauw aansluiten bij T10 (T11-T15) verder onderzoek verduidelijken of hier ook een bestemmingswijziging naar een openruimte bestemming wenselijk is.

B: maatregelen met behoud van bestemming

Zie bovenstaand punt: ivm randvoorwaarden op te nemen in het lopend planproces van het RUP.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Ruimtelijk uitvoeringsplan

Initiatiefnemer:

Stad Brugge

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het woonpark Tillegem kent volgens de overstromingsgevaarkaarten een grote kans (T10 op overstromingen in het deel gelegen aan de rechteroever van de Kerkebeek en een middelgrote kans (T 100) voor het deel gelegen aan de linkeroever. De T100 aangeduid op de overstromingsgevaarkaarten betreft concreter een T11-T15 die heel dicht aanleunt bij de T10 zone van de rechteroever.

Conform het algemeen beoordelingskader van de omzendbrief zijn nieuwe aansnijdingen van het woonpark niet wenselijk. De grotere niet bebouwde ruimte in het zuiden van het afgebakend signaalgebied kan, desondanks er reeds toegangswegen zijn aangelegd, beschouwd worden als een nieuwe aansnijding.

Ook voor de enkele onbebouwde percelen in het bosrijk gedeelte van het woonpark die gelegen zijn tussen reeds bestaande bewoning geldt dat de waterbergende capaciteit gevrijwaard moet worden. In geval deze gelegen zijn binnen T10 geldt conform de beslissingsboom dat deze percelen niet meer aangesneden mogen worden. In geval van T100 moet verder onderzoek verduidelijken of een bestemmingswijziging naar openruimte wenselijk is.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

ZUIDERVAARTJE NOORD (SG_R3_BPO_02)

BRUGGE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Zuidervaartje Noord de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Zuidervaartje Noord Brugge](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Brugge

Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied ligt op het grondgebied van Sint-Kruis (Brugge), ten oosten van het centrum van Brugge en tussen de kernen van Koolkerke en Sint-Kruis in. Het gebied wordt in het westen begrensd door de Karel van Manderestraat, in het noorden door de straat Damse Vaart Zuid, en in het zuiden door de waterloop het Zuidervaartje.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Zuidervaartje (prov nr WH.10; VHAG 8), 1ste categorie, doch in beheer bij W&Z nv, zijloop zonder naam (prov nr WH.10.5.B, VHAG 2138), beheer Oostkustpolder

Oppervlakte: 5,76 ha

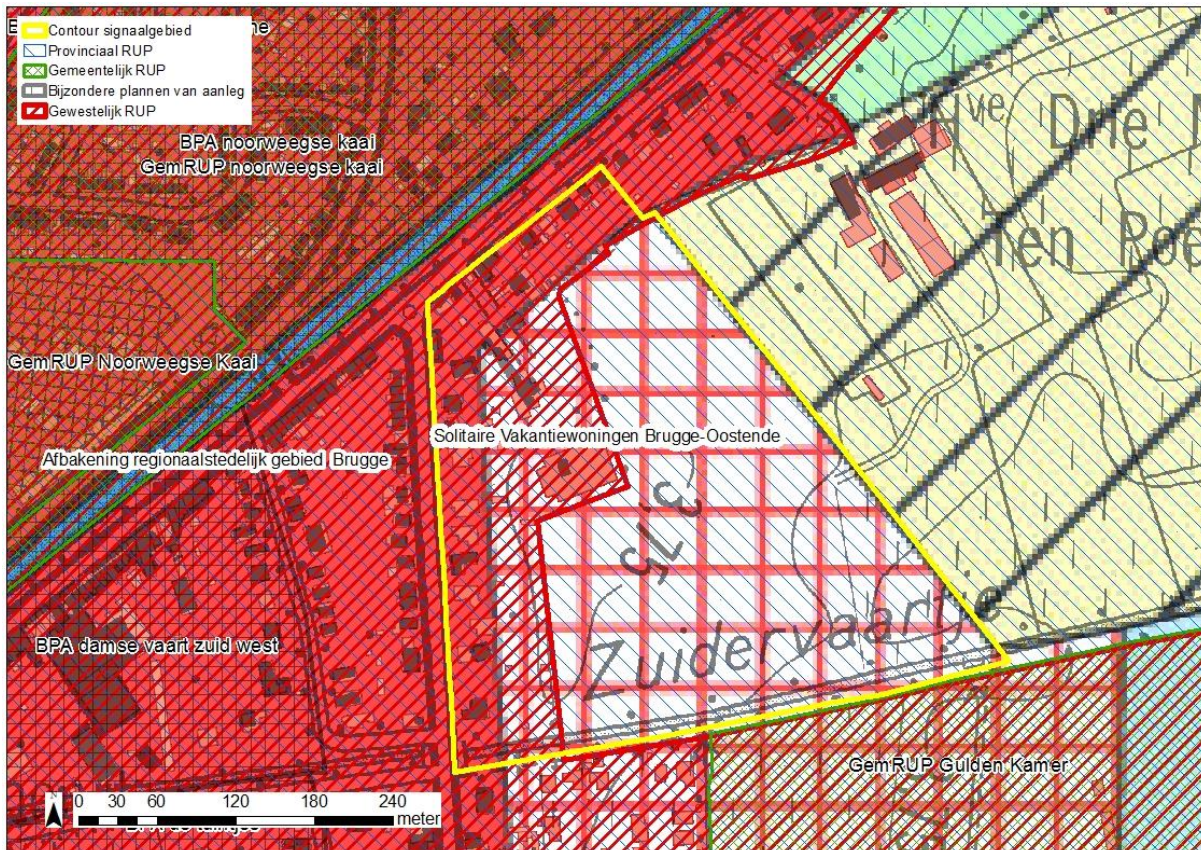
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Gelegen in Gewestplan Brugge-Oostkust (KB 07/04/1977) met bestemming woonuitbreidingsgebied.

Globale beschrijving:

Het signaalgebied situeert zich in de kustvlakte aan de zuidelijke voet van dekzandrug Gistel-Stekene. Het gebied is grotendeels in landbouwgebruik. De noordwestelijke hoek van het gebied is in recreatief gebruik door tennisclub de Witte Beer met tennisvelden in open lucht, kleedkamers en bar en een overdekte tennishal.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de algemene bekenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Als afbakening van het te onderzoeken signaalgebied is gekozen aan te sluiten bij het planinitiatief "RUP Zuidervaartje Noord" dat momenteel (okt 2015) lopende is bij de stad Brugge m.b.t. de herbesteding van het woonuitbreidingsgebied in combinatie met de tennisclub en bovengenoemde woningen in woongebied.

Deze afbakening houdt rekening met het watersysteem, in casu de problematiek van overstromingen, in combinatie met de planologie, in casu de 'harde' bestemming "woonuitbreiding" uit het gewestplan. Concreet gaat het over meerdere aspecten:

1. de bestemming "woonuitbreidingsgebied op het gewestplan";
2. het voorkomen van tennisclub "De Witte Beer" in het WUG waarvan in de zuidoostelijke rand een overstromingsproblematiek voorkomt;
3. het meenemen van kadastrale percelen waarop bewoning in "woongebied" langs de Karel Van Manderstraat en de Damse Vaart-Zuid, waarvan de kadastrale grenzen geschrant zijn tussen bestemming "woongebied" en bestemming "woonuitbreidingsgebied".

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

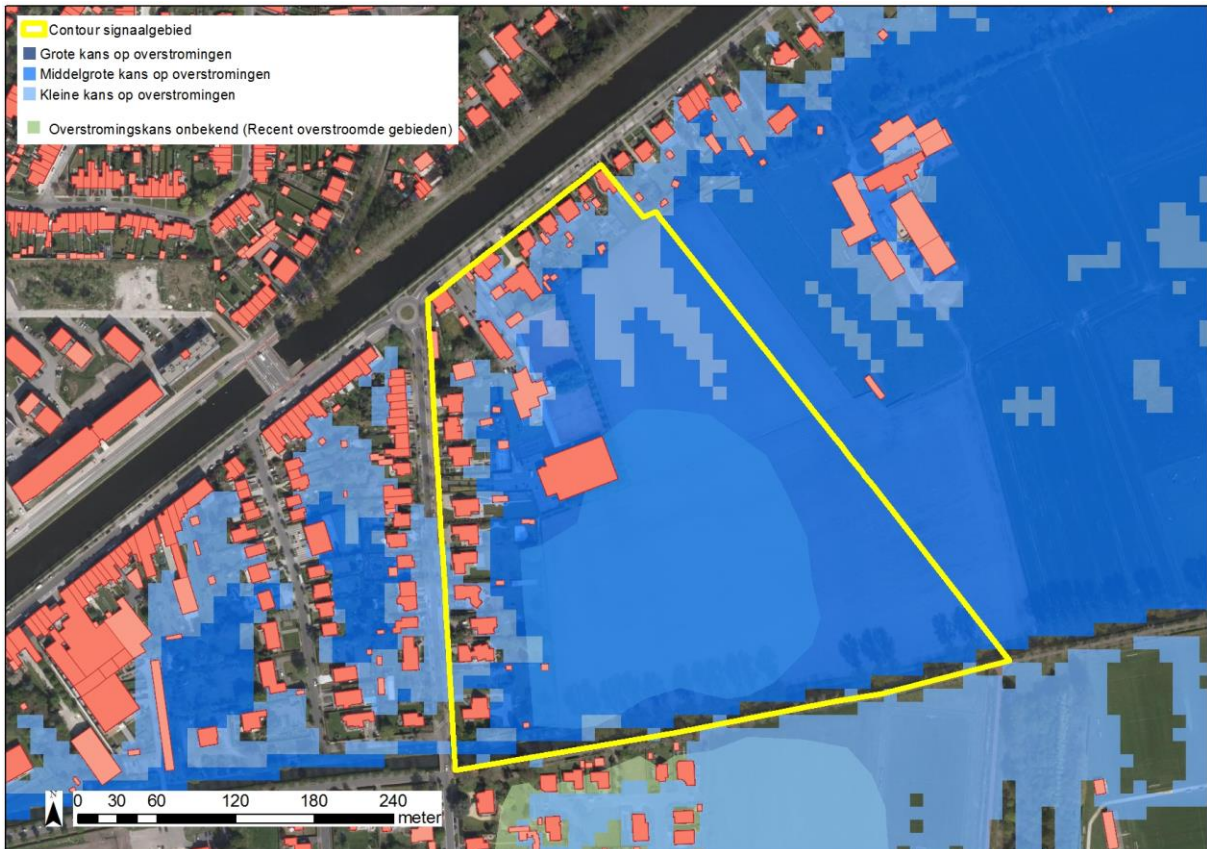
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

De overstromingskans binnen het gebied is volgens de overstromingsgevaarkaarten kaart bijna volledig middelgroot. Volgens deze kaart komen er geen zones voor met grote kans op overstromingen.

In het recent verleden hebben zich reeds meermaals overstromingen voorgedaan in het gebied in meerdere depressies op het terrein. De laatste zware overstromingen dateren van de jaarwende van 2002-2003. Het beeld van de overstromingsgevaarkaarten strookt echter niet volledig met de perceptie van de waterbeheerders en geeft ook niet de nuancering weer die blijkt uit de registratie van minstens 7 overstromingsevents in het gebied gedurende de laatste 3 decennia. Een verdere verfijning van de overstromingskans/gevaarkaart voor dit aandachtsgebied is wenselijk. Mogelijks zou een T15 of een T20 kaart, mocht die beschikbaar zijn, wel een meer genuanceerd beeld opleveren.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied zijn geen klimaattoetskaarten beschikbaar.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

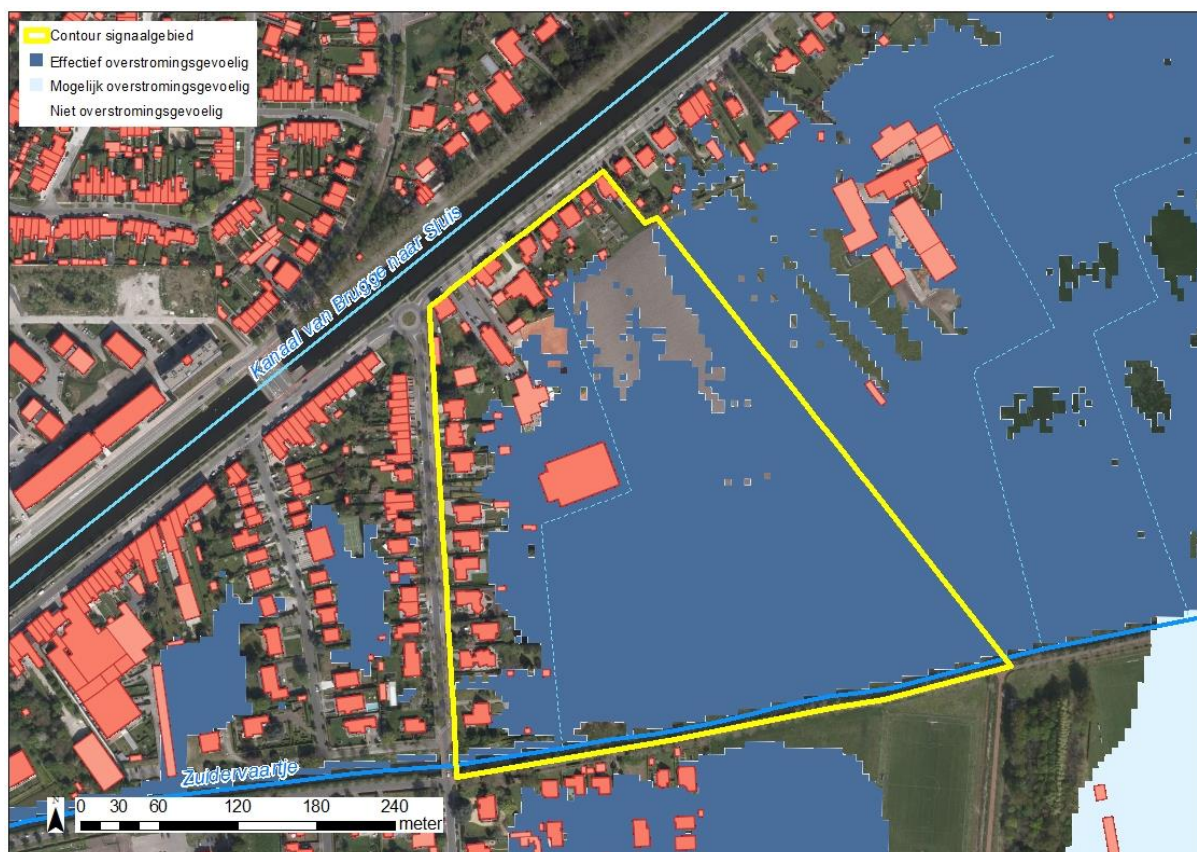

3.2 Bespreking watersysteem

Bijna het volledige signaalgebied ligt in effectief overstromingsgevoelig gebied. Er deden zich in meerdere jaren overstromingen voor: 06/02/1988 – 31/12/1993 – 16/11/1998 – 27/12/1999 – 09/02/2001 – 27/01/2002 – 31/12/2002. De zomeroverstromingen van begin juli 2005 en 2007 binnen het Bekken van de Brugse Polders traden niet op in het beschouwd signaalgebied.

Bij hoogwater fungeert het signaalgebied als natuurlijke buffer van het stelsel van het Zuidervaartje. De wenselijkheid van het behoud van dit bufferend vermogen moet ook gezien worden in ruimere context van overstromingen langsheen het Zuidervaartje. In deze is het relevant te vermelden dat aan de zuidkant van het Zuidervaartje de woonwijk Wydauwebos welke gesitueerd is in een laaggelegen gebied, in het verleden overstromingen gekend heeft. In het recent opgesteld RUP Gulden Kamer werd rekening gehouden dat de voetbalvelden een middelgrote kans hebben om te beletten dat de realisatie van deze terreinen een negatieve impact zou hebben op het omliggende. Iets stroomopwaarts is de omgeving van het sportcomplex Julien Saelens alsook aanpalend, de recente verkaveling Altebij, aan de monding van de Gemene Weide gelegen in lager gelegen delen. Er zijn geen computermodellen voorhanden die kans en risico inschatten voor deze zones. Voorzichtigheid en voorzorgen inzake deze zones zijn weliswaar wel aan de orde.

Stroomafwaarts het signaalgebied vloeit het Zuidervaartje doorheen poldergebied. Bij overstromingen komen landerijen blank te staan, al of niet met schade aan landbouwgewassen.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Bij hoogwater fungeert het signaalgebied als natuurlijke buffer van het stelsel van het Zuidervaartje. Het bufferend vermogen dient hier behouden te worden en moet ook gezien worden in ruimere context van overstromingen langsheen het Zuidervaartje.

4.2 Ruimtelijke visie

Provinciaal ruimtelijk structuurplan

Het PRS-West-Vlaanderen wordt uitgewerkt binnen het kader van het RSV, rekening houdende met de gebiedsspecifieke eigenheid van de provincie. Het plangebied bevindt zich in de deelruimte 'Brugse ruimte'. De rol voor deze deelruimte wordt grotendeels bepaald op Vlaams niveau, namelijk de zeehaven als motor van economische ontwikkelingen en de bovenlokale verzorgende rol van het regionaalstedelijk gebied Brugge. Het bevat geen specifieke uitspraken over deze locatie.

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan West-Vlaanderen biedt wel een kader waarmee de opties in het RUP niet strijdig mogen zijn.

Het Zuidervaartje, ten zuiden van het signaalgebied is geselecteerd als natuurverbindingsgebied.

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Brugge

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Brugge werd goedgekeurd door de Bestendige Deputatie op 3 augustus 2006 en vermeldt voor het signaalgebied en de nabije omgeving navolgende beleidsopties:

- gewenste nederzettingsstructuur

Het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het Zuidervaartje krijgt een herbestemming naar open ruimte (behoudens de terreinen van de tennisclub Witte Beer, en een beperkte uitbreidingszone met goede buffering ten aanzien van het landschap). Het woonuitbreidingsgebied ten zuiden van het Zuidervaartje wordt benut voor bijkomende sportterrein van Gulden Kamer. Het is te herbestemmen naar recreatie.

- gewenste verkeers- en vervoersstructuur

Het plangebied wordt geïntegreerd in het fietsroutenetwerk. Ten zuiden van het Zuidervaartje loopt een lokale fietsroute tevens recreatieve fietsroute.

- gewenste open ruimte structuur

Het Zuidervaartje is cf. het PRS West-Vlaanderen een natuurverbindingsgebied. Het omgevend landbouwgebied, nl. de polders van Dudzele-Koolkerke, wordt gezien als een grondgebonden landbouwgebied in een waardevol landschap. Het voortbestaan en de ontwikkeling van de landbouw moet er in hoge mate rekening houden met landschappelijk beeldbepalende morfologische randvoorwaarden. Functies, activiteiten en externe invloeden die de grondgebonden landbouw ernstig kunnen belemmeren, moeten geweerd worden (bv. woonuitbreiding, inplanting van glastuinbouw).

- gewenste landschappelijke structuur

Het plangebied ligt op de rand tussen het stadslandschap en het buitengebiedlandschap. Het stadslandschap wordt gestructureerd door de groene ring R30, de radiale kanalen en de binnenste groene gordel. De bebouwingsgrens is hier hoogwaardig af te werken. Het bestaande sportpark Gulden Kamer vormt een zacht element in contrast met het versteende landschap en een schakel in de binnenste groene gordel.

RUP Gulden Kamer

Het zuidelijk deel van het WUG werd met het RUP Gulden Kamer 28/05/2013 herbestemd naar recreatiegebied. In dit RUP zijn volgende verordende voorschriften opgenomen die betrekking hebben tot de watertoets: alle toegelaten activiteiten, werken, handelingen en / of wijzigingen mogen geen negatieve invloed hebben op de waterhuishouding en het waterbergend vermogen.

Negatieve effecten op de waterhuishouding of op het waterbergend vermogen moeten vermeden, gemilderd of gecompenseerd worden.

Herbevestigd agrarisch gebied

Het agrarisch gebied cf. het gewestplan 'Polder bij Sint-Kruis' ten noordoosten van het plangebied werd op 31 maart 2006 door de Vlaamse Regering herbevestigd. Hierbinnen gelden de beleidsmatige uitgangspunten zoals bepaald in de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005.

WUG-atlas

Volgens de WUG-atlas is voorzien voor het noordelijk deel van het WUG om het niet vrij te geven en niet te ontwikkelen als woongebied.

Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge

Het zuidelijk deel van het WUG is gesitueerd in de RUP afbakening regionaal stedelijk gebied Brugge. Conform de opties van het definitief GRS van de stad Brugge is het grootste deel van het woonuitbreidingsgebied ingenomen door sportvelden van het centrum Gulden Kamer.

Voor het deel van het woonuitbreidingsgebied ten noorden van het Zuidervaartje wordt geen herbestemming voorzien. Dit deel is een van de nulopties uit het voorstel van afbakening . Dit deel van het woonuitbreidingsgebied komt buiten de afbakeningslijn te liggen.

4.3 Lopende initiatieven

Lopend planinitiatief van stad Brugge opmaak RUP "Zuidervaartje Noord" die 3 bestemmingen voorziet: wonen, recreatie met name tennisclub, en agrarisch

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 15/10/2015 – overleg stad Brugge, Nieuwe Polder van Blankenberge, Ruimte Vlaanderen en Bekkenssecretariaat Brugse Polders
- 30/10/2015 – De dienst RO van stad Brugge stelt na bespreken met hun bevoegde schepen volgend voorstel van gunstig advies voor aan het CBS: Gunstig. Het voorstel van startbeslissing wordt goedgekeurd aangezien het nog voldoende keuzevrijheden laat voor verdere uitwerking in de gemeentelijke planinitiatieven (RUP's) en projecten. Er moet wel rekening gehouden worden met de bezorgdheden uit het advies, inzake juridische waarde en instrumentarium voor het opleggen van randvoorwaarden
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 12/11/2015 – goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders al beleidsondersteunend document.

Op 09/11/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- Er wordt meegespoord met het lopend planinitiatief van stad Brugge opmaak RUP “Zuidervaartje Noord” die 3 bestemmingen voorziet: wonen, recreatie met name tennisclub, en agrarisch.
- Hierbij worden volgende voorwaarden en voorstellen van maatregelen meegenomen:
  - o Als algemeen principe staat voorop dat de waterbergende capaciteit in het gebied behouden moet worden en zo mogelijk geoptimaliseerd. Dit in de context van algemene waterbeheersing van de gebieden gelegen in het stroomafwaarts deel van het Zuidervaartje. Concreet vertaald zich dit dat de bestaande depressies gerespecteerd moeten worden en niet opgevuld mogen worden. Ook is het wenselijk dat er geen wallen ontstaan die beletten dat water bij overstromingen de ruimte niet kan innemen die het behoeft in de context van berging.
  - o Voor de achtertuinen van de woningen langs de Karel Van Manderestraat met middelgrote kans op overstromingen T100 worden voorschriften opgenomen inzake niet ophogen van de tuinzone en het aangepast (overstromingsrobuust) bouwen van tuinhuisjes (geen verlies aan buffer) en gewezen op nodige paraatheid in geval van uitzonderlijk overstromingsevent (bvb. gerief in tuinhuisjes voldoende hoog stapelen).
  - o De tennishal van de tennisclub gelegen in de zuidoostelijke hoek van hun domein ligt nabij een depressie en langs een waterloopje beheerd door de polder. Deze zone is binnen het geheel van het signaalgebied één van de meest overstromingsgevoelige. Het is nuttig om de waterproblematiek waar de tennisclub mee te kampen heeft mee te nemen in dit planinitiatief. Een uitbreiding naar het oosten met bebouwing of verhardingen lijkt niet evident gezien het voorkomen van depressies met waterbergende functie. Met relatie tot het respecteren van het watersysteem is een uitbreiding van de tennishal naar het noorden aangewezen. Ook hier geldt de voorwaarde dat overstromingsveilig wordt gebouwd en dat de ingenomen ruimte voor water wordt gecompenseerd. Ten oosten van de tennishal kan de bestemming recreatie wel uitbreiden, maar met een watercompatibele invulling. Dergelijke ontwikkeling spoort ook samen met de ruimtelijke principes inzake compact ruimtegebruik, bescherming van de open ruimte, ...

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Bovengenoemde voorwaarden en voorstellen van maatregelen worden geïntegreerd in het in opmaak zijnde RUP “Zuidervaartje Noord”.

Initiatiefnemer:

Stad Brugge

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Uit de analyse en het overleg blijkt dat de open ruimte ten noorden van het Zuidervaartje een middelgrote tot hoge overstromingskans kent. Het signaalgebied wordt herbestemd waarbij rekening gehouden wordt met het watersysteem, zowel bij de bestaande inrichtingen, zoals concreet de sporthal van de tennisclub, alsook bij de geplande ontwikkelingen. Hiermee wordt het risico op overstromingen vermeden of tot een minimum beperkt of wordt de schade die er uit kan voortvloeien vermeden.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

OOSTDIJK ZUID MOERBRUGGE (SG_R3_BPO_03)

OOSTKAMP

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Oostdijk Zuid Moerbrugge de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Oostdijk Zuid-Moerbrugge Oostkamp](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Oostkamp

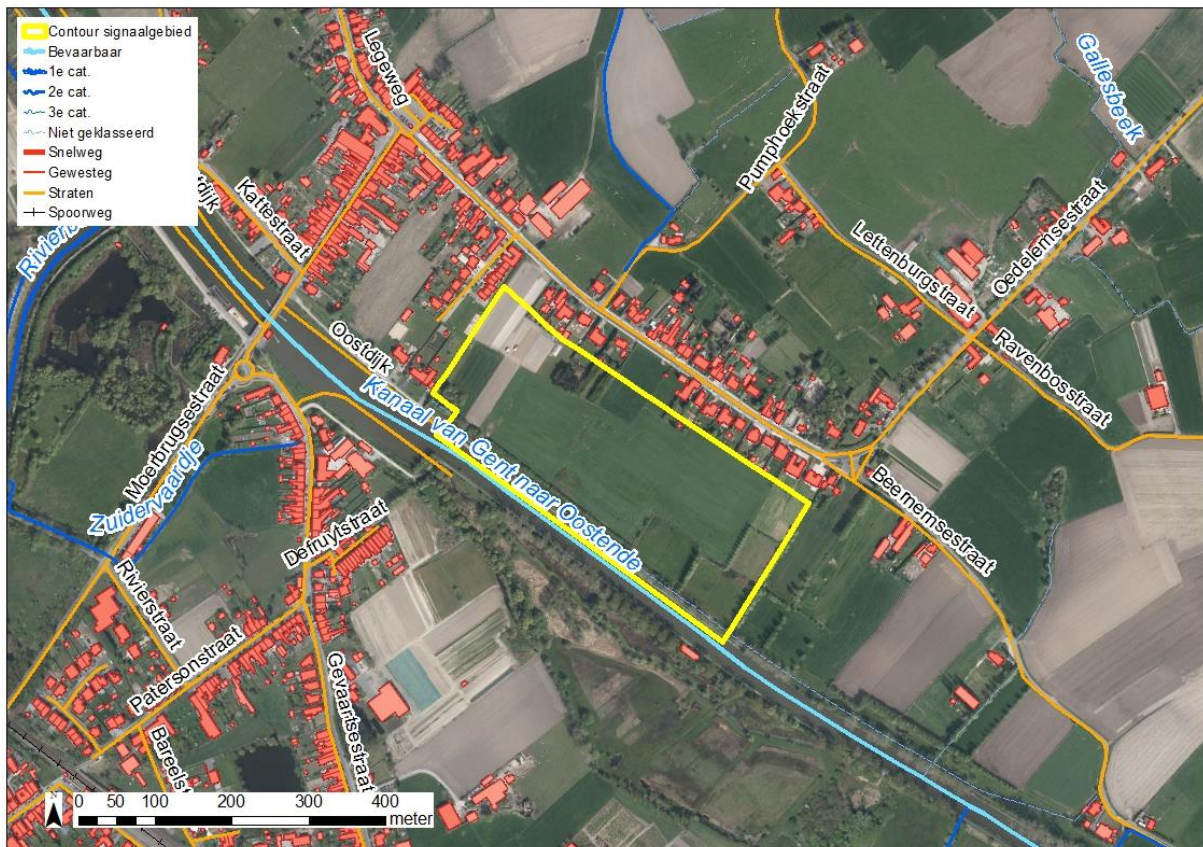
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied Moerbrugge Oost situeert zich te Moerbrugge, deelgemeente van Oostkamp en paalt in het zuidoosten aan de bebouwde dorpskern.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: afstroomgebied van het kanaal Gent-Brugge, waterloop WO.10.1 lokaal gekend onder de naam Coupurebeek

Oppervlakte: 9,88 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

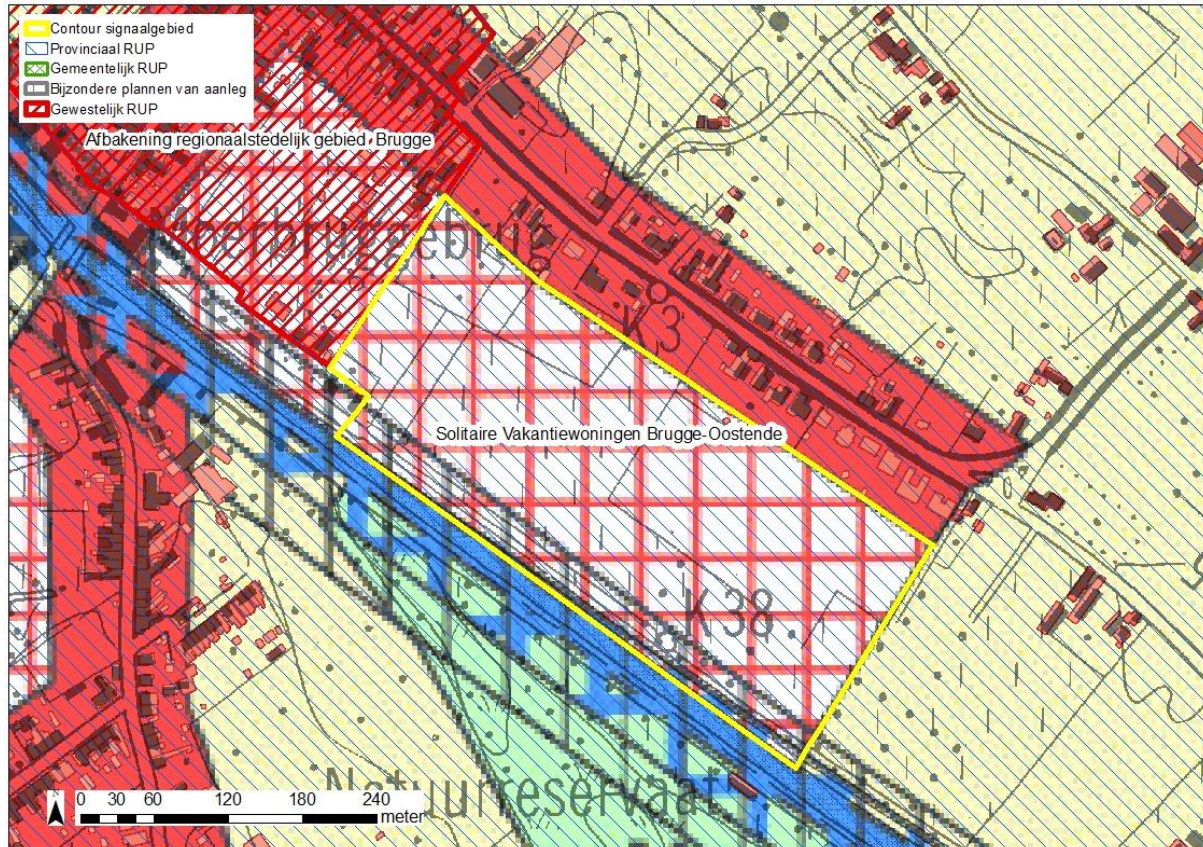
Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is gelegen binnen het gewestplan 3. Brugge - Oostkust vastgelegd in het K.B. van 07.04.1977 en gewijzigd bij Ministerieel Besluit van 19 september 1996. Het signaalgebied ligt volledig binnen "Woonuitbreidingsgebied" (code 0105).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is vandaag in landbouwgebruik. Zowel grasweiden als akkerland komen voor.

De strook langsheen het kanaal is eigendom van W&Z en valt binnen de reservatiezone van het kanaal op het gewestplan. W&Z heeft deze strook in beheer gegeven aan Natuurpunt.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Als afbakening van het te onderzoeken signaalgebied worden de kadastrale percelen gekozen in het woonuitbreidingsgebied waar nog geen bebouwing op is gerealiseerd en die niet in aanmerking komen voor bebouwing volgens het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Het geheel wordt versneden binnen de grens van de gewestplanbestemming woonuitbreidingsgebied wat betekent dat sommige kadastrale percelen gelegen aan de Oedelemstraat doorsneden worden. Het deel van de kadastrale percelen dat de bestemming woonuitbreidingsgebied heeft, komt binnen het afgebakend signaalgebied te liggen. De grilligheid van de kadastrale percelen in combinatie met de contour van het woonuitbreidingsgebied heeft geleid tot deze functionele keuze.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

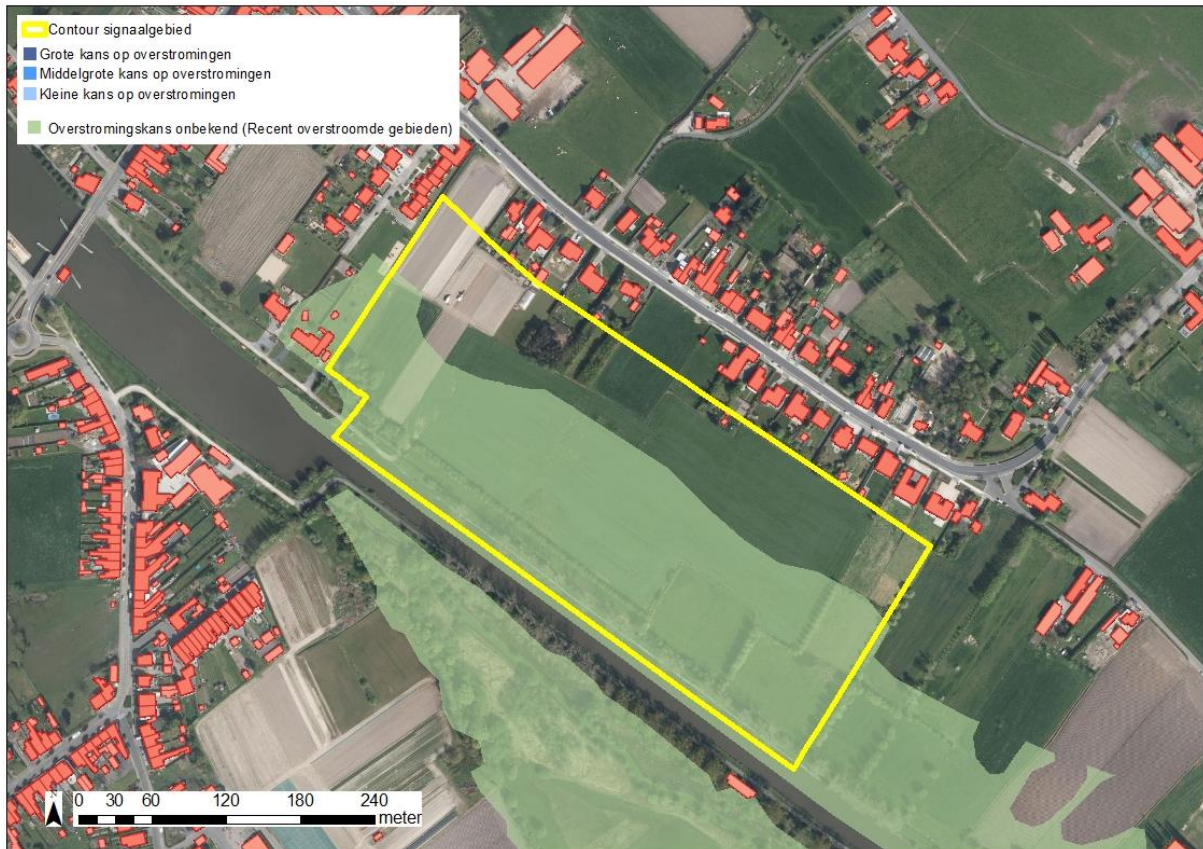
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

De overstromingskans binnen het gebied is volgens de ORL kaart onbekend.

In het aanpalend afstromingsgebied van de Geuzenbeek traden in de voorbije 10 jaar meermaals hoogwaterstanden op met bedreiging van huizen aan de Beernemstraat. Aangezien het afstroomgebied van de Coupurebeek bij hoogwater in communicatie staat met het afstroomgebied van de Geuzenbeek lijkt het plausibel aan te nemen dat overstromingen in het signaalgebied zich voordoen met een frequentie van eens om de 10 jaar.

3.1.2 KLIMAATTOETS

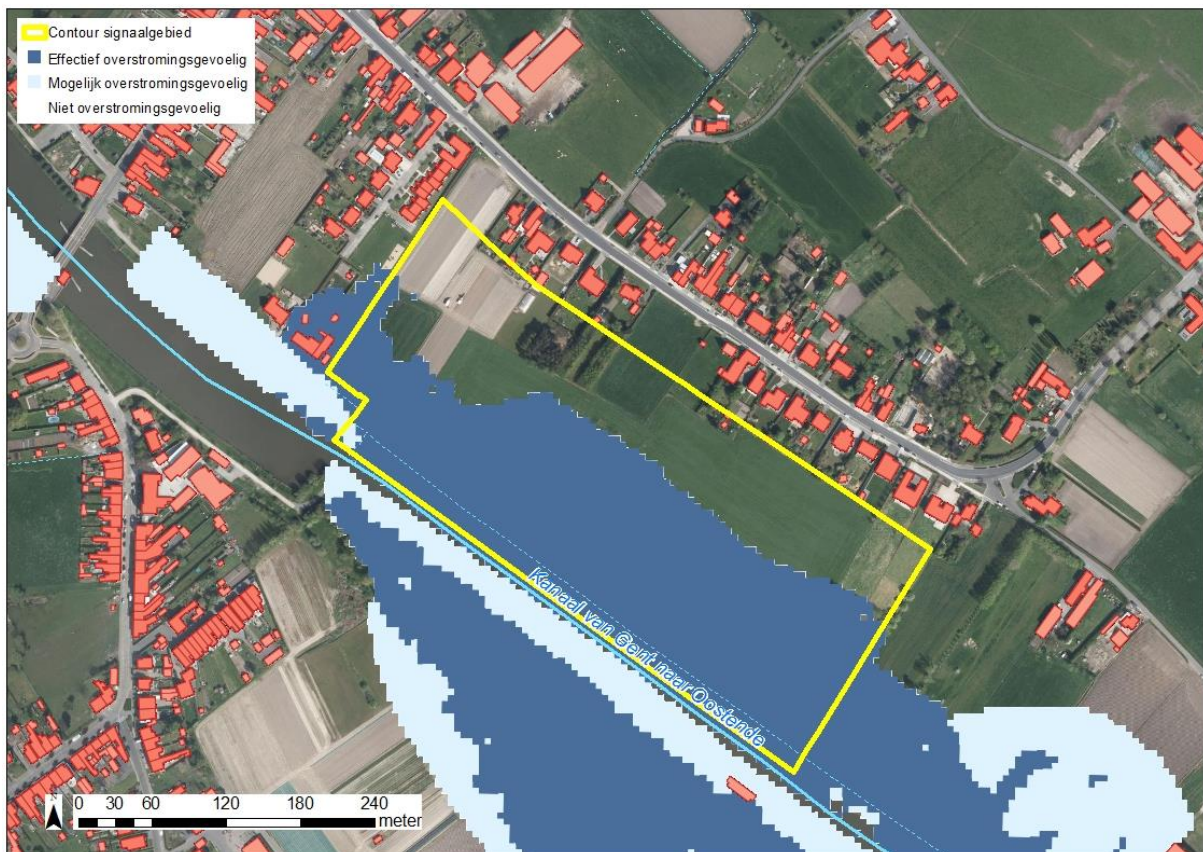
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied zijn geen klimaattoetskaarten beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

De bestaande overstromingskaarten geven aan dat er overstromingen kunnen optreden in het signaalgebied.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

Er lijken 2 plausibele redenen te zijn voor de overstromingen:

- 1) Het water kan niet worden afgevoerd via de Coupurebeek doordat het waterpeil in het kanaal te hoog staat en de terugslagkleppen op de 2 lozingspunten van de Coupurebeek hierdoor gesloten zijn.
- 2) Er is melding gemaakt door de gemeente dat in het verleden (wellicht voor realisatie van de keersluis te Beernem in 1998) bij extreem hoge waterstanden kanaalwater terecht is gekomen in het gebied door overtopping van de dijk.

De enigste doelgerichte aangifte van overstromingen in het gebied heeft betrekking op het overstromingsevent in de jaarwende 2002-2003. Erna werden er geen meldingen meer gedaan van overstromingen. Weliswaar heeft er zich sedert het overstromingsevent van de jaarwende van 2002-2003 geen enkele winteroverstromingen met dezelfde omvang weer voorgedaan in de omgeving van Brugge.

De overstromingen zijn gelinkt aan de hoogwaterstanden op het kanaal. Bij hoogwaterstanden kan de afvoersloot WO.10.1 door toedoen van terugslagkleppen niet lozen in het kanaal. Bij extreme waterstanden kan ook water uit het kanaal overtoppen via de kanaalberm.

Waterstanden op het kanaal van circa 6m30 TAW zijn opgetreden tijdens de was van de jaarwende 2002-2003. In dit geval kan men aannemen dat het gebied overstroombaar is tot op een hoogte van 6m30 TAW. Neemt men bovendien aan dat water zich accumuleert van uit het stroomopwaarts afstroomgebied, inclusief water afkomstig van de Geuzenbeek dat omwille van hoogwaterstanden niet kan geloosd worden dan lijkt een extra marge van 20 cm aannemelijk.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Oostkamp

Het GRS is goedgekeurd op 14 september 2006 door de bestendige deputatie. In het informatief gedeelte van het GRS leest men m.b.t. het signaalgebied het volgende:

Het GRS stelt dat het woonuitbreidingsgebied ten zuiden van de Oedelemsestraat gedeeltelijk wordt weerhouden (stuk tussen de V. Hennemanstraat en St. Godelievestraat). Het overige stuk van dit woonuitbreidingsgebied wordt geschrapt en omgezet naar agrarisch gebied en/of natuurgebied.

Het WUG valt ook binnen Speciale Beschermingszone– afbakening van de habitatrictlijn.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 12/03/2015 – overleg gemeente Oostkamp, Ruimte Vlaanderen en Bekkensecretariaat Brugse Polders
- 30/10/2015 – De dienst RO van stad Brugge stelt na bespreken met hun bevoegde schepen volgend voorstel van gunstig advies voor aan het CBS: Gunstig. Het voorstel van startbeslissing wordt goedgekeurd aangezien het nog voldoende keuzevrijheden laat voor verdere uitwerking in de gemeentelijke planinitiatieven (RUP's) en projecten. Er moet wel rekening gehouden worden met de bezorgdheden uit het advies, inzake juridische waarde en instrumentarium voor het opleggen van randvoorwaarden
- 31/03/2015 – bespreking op GTO Brugse Polders
- 20/04/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 29/04/2015 – overleg gemeente Oostkamp, Ruimte Vlaanderen, Bekkensecretariaat Brugse Polders, VLM, VMM-AOW en ADLO
- 12/05/2015 – voorstel van startbeslissing goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders al beleidsondersteunend document.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- n.v.t.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

Instrument:

Niet van toepassing

Initiatiefnemer:

Niet van toepassing

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Gelet op de beperkte omvang van de overstromingen en gelet op het feit dat het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan van de gemeente Oostkamp vooropstelt dat het WUG geschrapt wordt en omgevormd wordt naar een open ruimte bestemming (landbouw en/of natuur) is verdere behandeling van het signaalgebied "Moerbrugge-Oostdijk" in principe niet meer aan de orde..

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

GROENE MEERSEN (SG_R3_BPO_04)

ZEDELGEM

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Groene Meersen de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Groene meersen Zedelgem](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Zedelgem

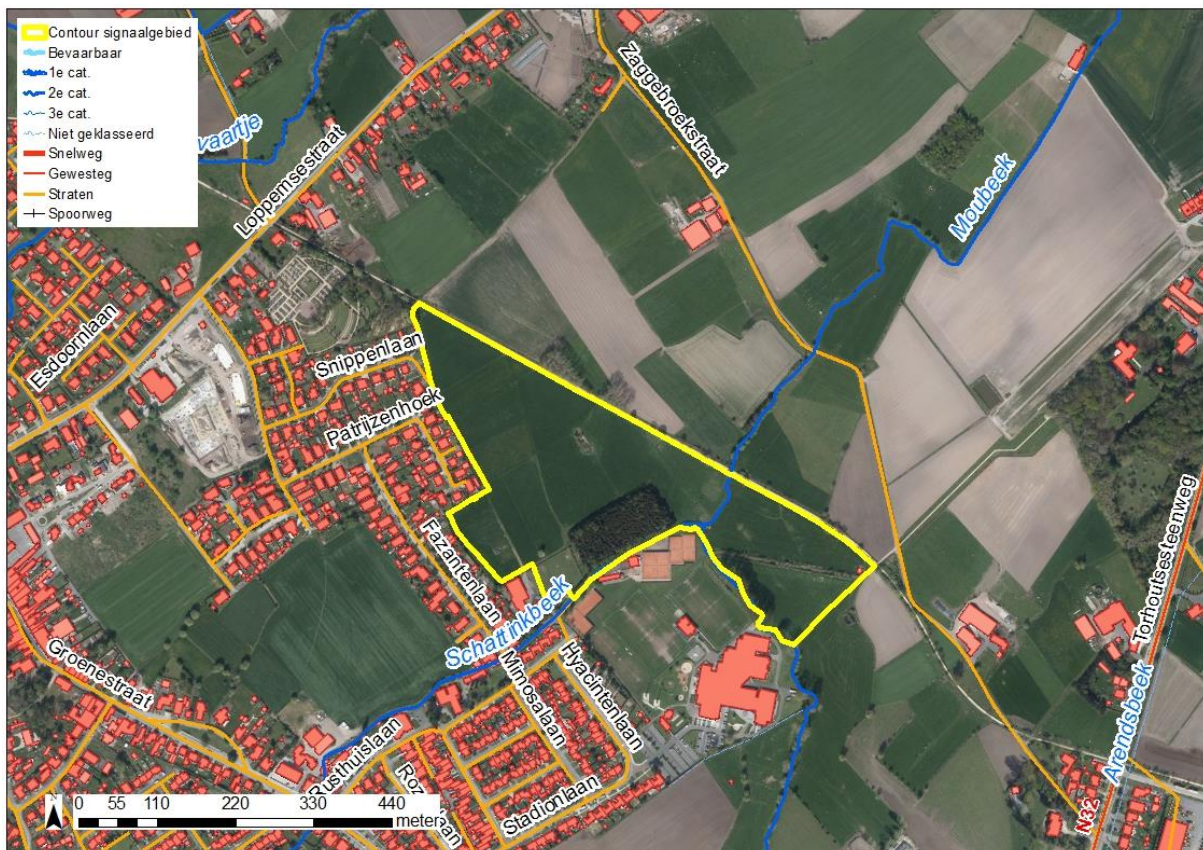
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied heeft een bestemming als woonuitbreidingsgebied (westelijk deel) en als recreatiegebied (oostelijk deel). Het betreft weilanden gelegen ten noorden van het gemeentelijk sport- en recreatiedomein de Groene Meersen. Deze zijn gelegen aan de samenvloeiing van de Schattinkbeek in de Mouwbeek. Het signaalgebied wordt in het noorden begrensd door een de spoorwegbedding van de voormalige lijn Zedelgem-Vloetenveld (voormalig munitiedepot) die vandaag ingericht is als fietsverbinding.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Moubeek VHAG 2284 // prov. nr WH.10.14 en Schattinkbeek VHAG 2239 // prov. nr WH.10.14. – afstroomgebied Kerkebeek

Oppervlakte: 11,77 ha

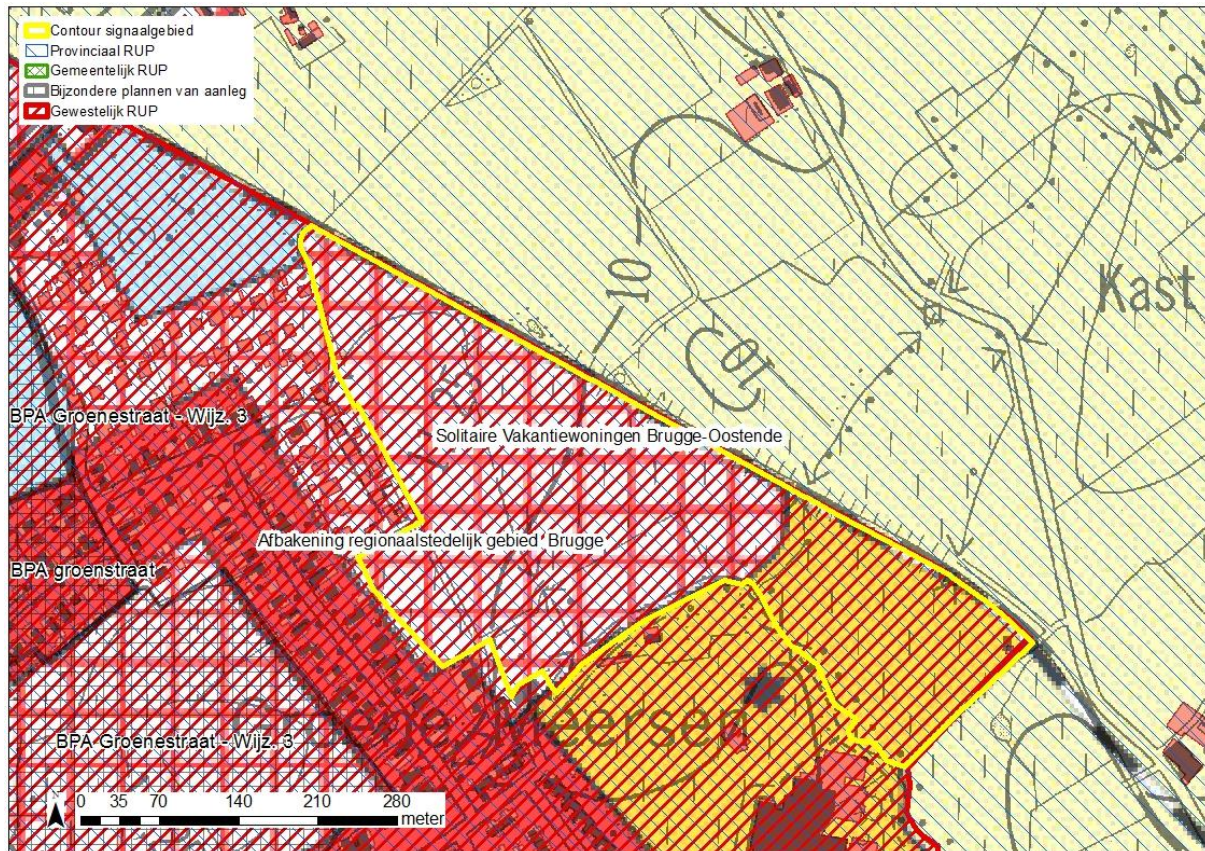
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het westelijk deel is woonuitbreidingsgebied en het oostelijk deel recreatiegebied.

Globale beschrijving:

Momenteel heeft het signaalgebied een invulling als weiland. Er zijn geen woningen gesitueerd binnen de afgebakende contour.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Het signaalgebied werd op 12/11/2014 door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Het signaalgebied wordt afgebakend op die percelen van zowel het woonuitbreidingsgebied als van het recreatiegebied die nog niet zijn ontwikkeld en waar geen verkavelingsvergunningen voor zijn afgeleverd.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

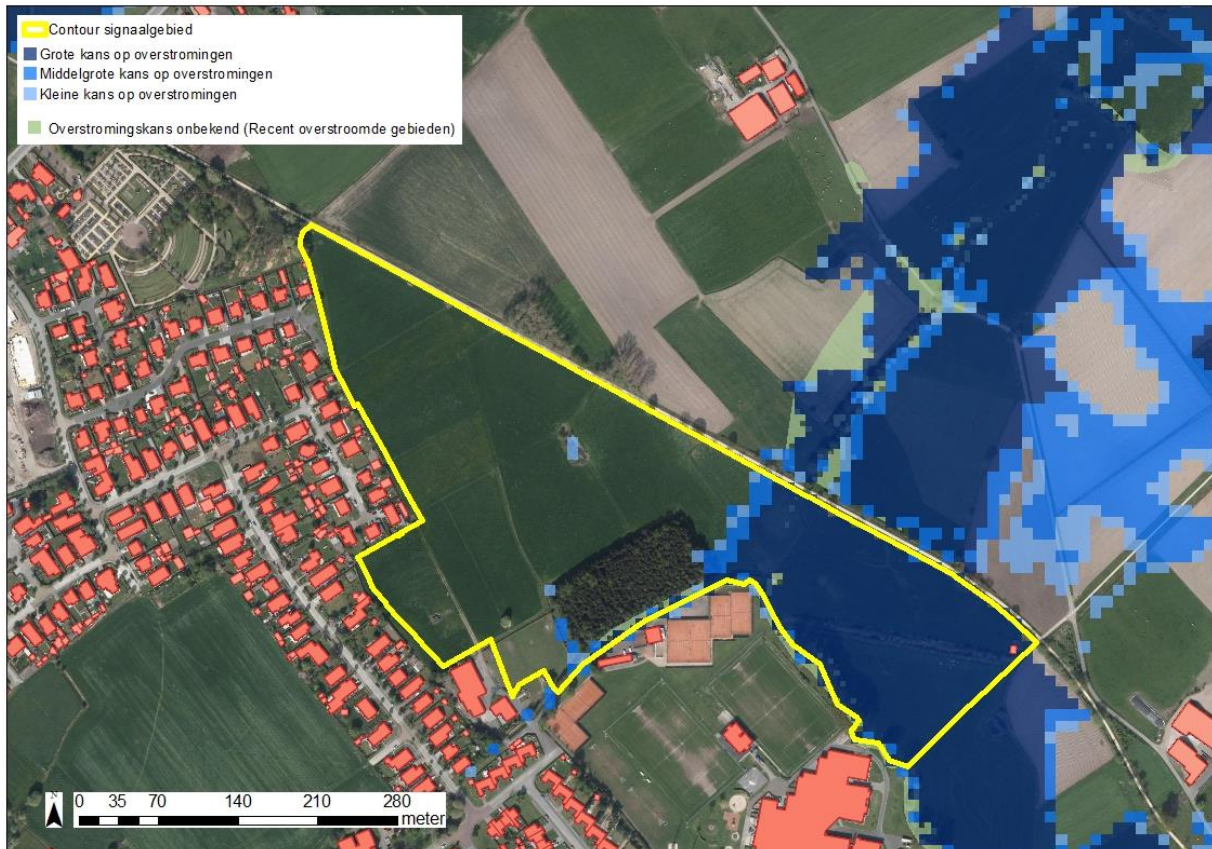
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

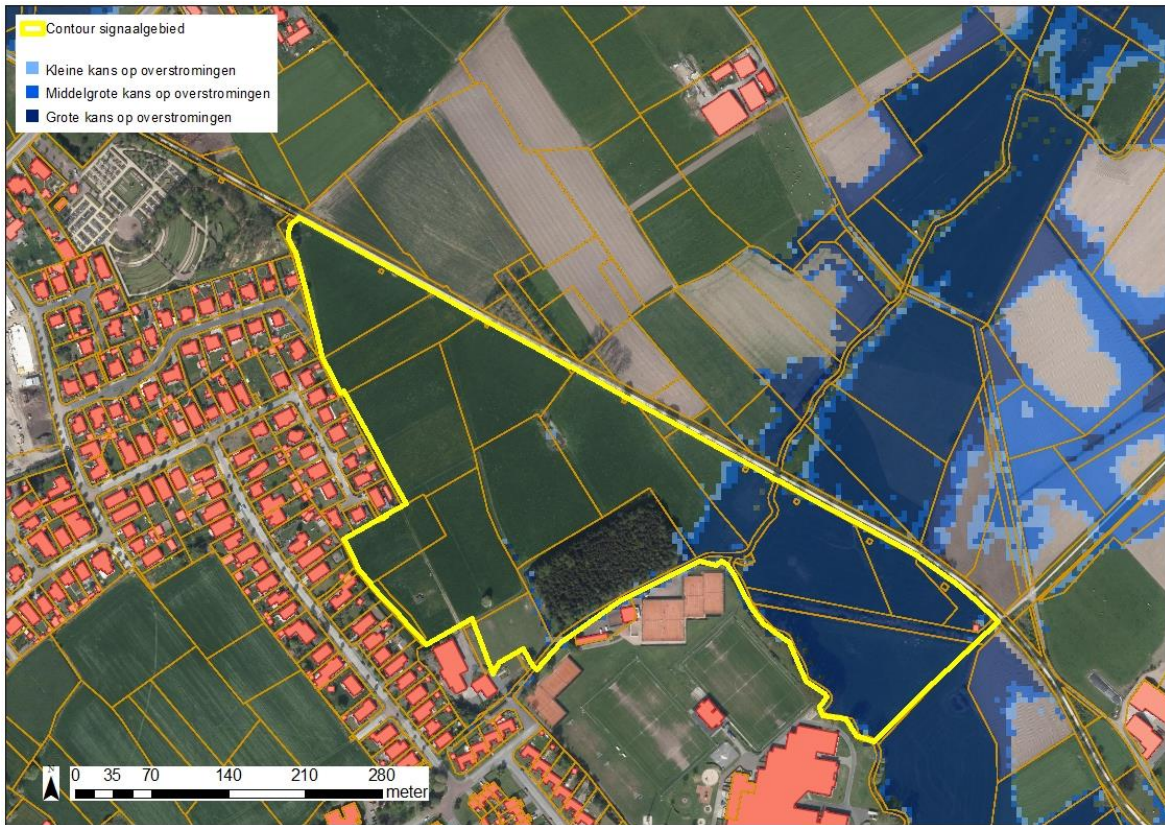
Volgens de overstromingsgevaarkaarten kent het oostelijk deel van het signaalgebied een grote kans op overstromingen (T10).

3.1.2 KLIMAATTOETS

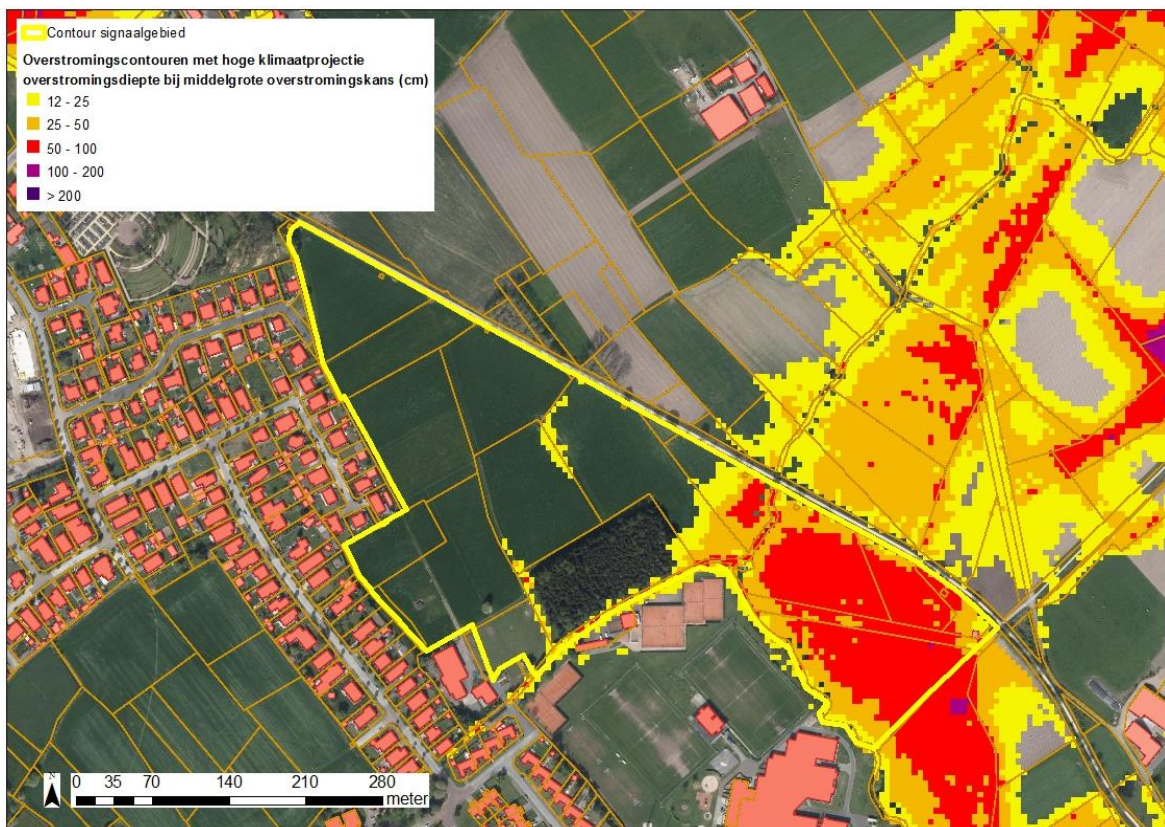
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Uit de hieronder getoonde kaarten blijkt dat de overstroombare zone bij een gemiddelde klimaatprojectie niet substantieel uitbreidt. De overstromingsdiepte in het oostelijk deel van het signaalgebied kan bij een hoge klimaatprojectie oplopen tot ongeveer 1 m.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: De blauwe contouren geven overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

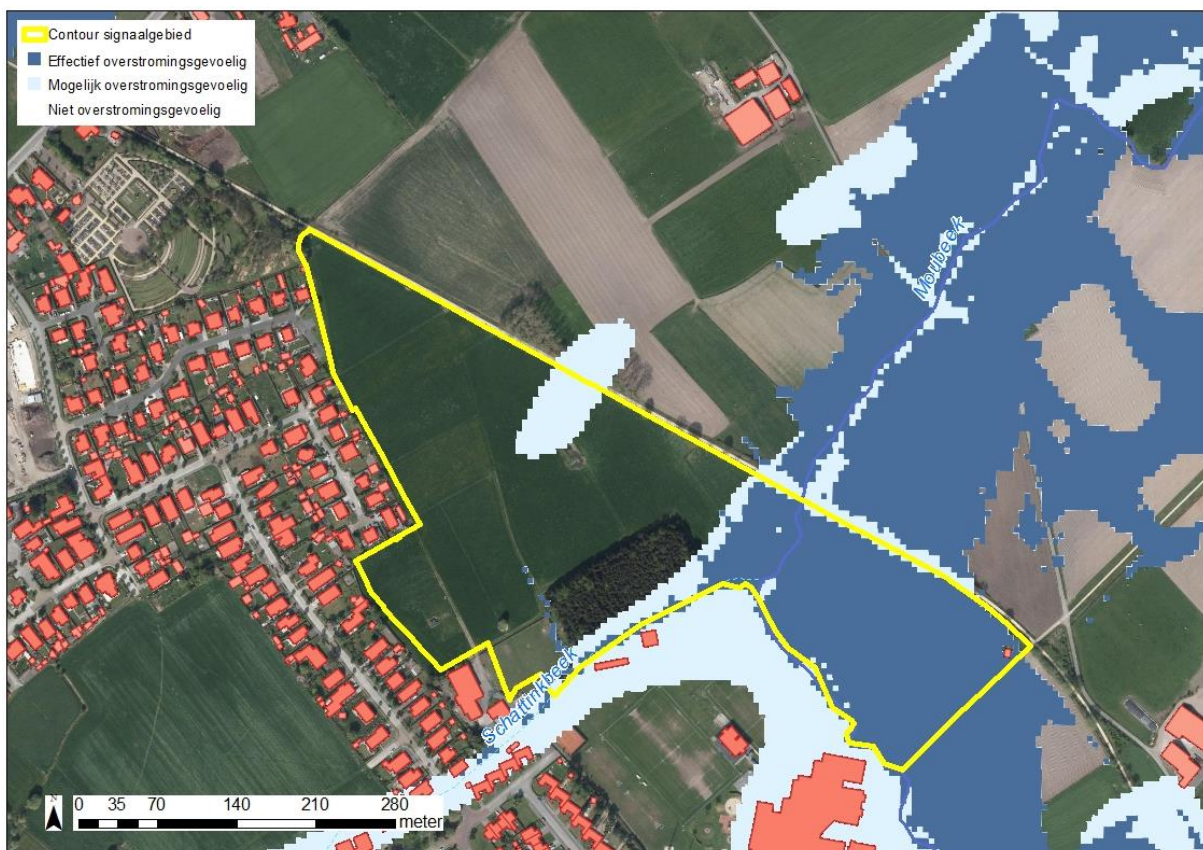

Figuur: De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

3.2 Bespreking watersysteem

De Mouwbeek is een zijloop van de Kerkebeek. Overstromingen komen verspreid voor over het stelsel van de Kerkebeek en bijhorende zijlopen. Een aantal verkavelingen uit de jaren 1960-1970 zijn gerealiseerd op plaatsen die van nature uit overstroombaar waren. Het stroomopwaarts gedeelte van het stelsel van de Kerkebeek bestrijkt quasi het volledig grondgebied van de gemeente Zedelgem. De gemeente Zedelgem, alsook de stroomafwaarts gelegen deelgemeente Sint-Michiels heeft regelmatig te kampen met wateroverlast.

De weilanden, aanpalend aan het gemeentelijke sport- en recreatiecomplex de Groene Meersen te Zedelgem, ten noorden van de samenvloeiing van de Schattinkbeek in de Mouwbeek zijn laaggelegen en komen bij hoogwater regelmatig blank te staan. Ze zijn dan ook aangeduid als effectief overstromingsgevoelig op de kaart van de overstromingsgevoelige gebieden.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De Mouwbeek is een belangrijke zijloop van het stelsel van de Kerkebeek.

Het stelsel van de Kerkebeek kent over quasi gans zijn loop overstromingen. Het beheren en beheersen van deze overstromingen maakt onderwerp uit van het integraal waterbeheer waarbij rekening moet gehouden met de vorm van bodemgebruik : weiland, akker, bos, natuur, bebouwing.

Het stroomgebied van de Kerkebeek is door VMM uitgekozen als één van de pilootgebieden in Vlaanderen om de Meerlaagse Waterveiligheid (duurzame vermindering overstromingsrisico's via de 3P's – Protectie, preventie en paraatheid, op lokaal niveau uit te werken. Het is de bedoeling om in de loop van 2016 alle relevante actoren in het stroomgebied te betrekken en gezamenlijk te kijken hoe het overstromingsrisico in het stroomgebied van de Kerkebeek optimaal kan worden verminderd. In dit kader zal het signaalgebied deel uitmaken van een groter en ruimer geheel aan oplossingen in het stroomgebied van de Kerkebeek.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

GRUP Afbakening Regionaalstedelijk gebied Brugge

Het signaalgebied is gelegen binnen de afbakeningslijn van het gewestelijk RUP, afbakening Regionaalstedelijk gebied Brugge (BVR 04/02/2011).

De kernen Zedelgem, Loppem en Sint-Elooi werden opgenomen binnen de afbakeningslijn van het Regionaalstedelijk gebied van Brugge. Het plangebied werd niet specifiek opgenomen in een deelgebied. Er zijn geen specifieke voorschriften verbonden aan de site.

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Zedelgem

Het gemeentelijk structuurplan werd gedeeltelijk goedgekeurd door de deputatie dd.11/12/2014.

Volgens de woonprogrammatie is er op vandaag geen woonbehoefte. Vermits het GRS een beleidsdocument op langere termijn is, wenst de gemeente toch een aantal zoekzones voor wonen aan te duiden om eventuele behoeften op lange termijn te kunnen invullen zoals o.a. het WUG Patrijzenhoek (westelijke gedeelte van het signaalgebied).

Gelet op de decretale mogelijkheden tot aansnijding (art. 5.1. van de GWP en sociale aansnijding op basis van het decreet grond- en pandenbeleid) wenst de gemeente, vanuit het voorzorgprincipe, enkele randvoorwaarden te stellen:

- Bij de realisatie van het woonuitbreidingsgebied Patrijzenhoek moet ruime aandacht gaan naar de landschappelijke overgang t.o.v. de voormalige militaire spoorlijn (deel uitmakend van de Landschappelijke hoofdas).
- Bovendien kan dit gebied ook gedeeltelijk aangewend worden voor de eventuele uitbreiding van het sport-, recreatie- en cultuurcomplex Groene Meersen.

Voor een aantal grootschalige projecten is het wel noodzakelijk dat er als tussenstap naar de opmaak van een RUP eerst een masterplan wordt opgemaakt (zie 4.3).

4.3 Lopende initiatieven:

De WVI werkt aan een masterplanvorming voor het woonuitbreidingsgebied Groene Meersen (Snippenlaan-Patrijzenhoek-Azalealaan) te Zedelgem palend aan het signaalgebied Groene Meersen. Deze masterplanvorming is nog in volle ontwikkeling. WVI heeft haar plannen voor dit gebied ook ter advies overgemaakt aan het gemeentebestuur van Zedelgem. Het stedenbouwkundigconcept is nog in ontwikkeling.

In het masterplan wordt reeds aandacht geschonken aan de nodige ruimte voor waterberging en -buffering en rekening gehouden met de bestaande 'waterelementen' (poel, grachten, Schattinkbeek) in het plangebied.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 30/06/2015: overleg met gemeente Zedelgem, het Bekkensecretariaat Brugse Polders en Ruimte Vlaanderen
- 13/10/2015– bespreking GTO Brugse Polders – Gebiedsgericht en Thematisch Overleg
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 12/11/2015 – voorstel van startbeslissing goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders als beleidsondersteunend document.

Op 20/10/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

Uittreksel uit het notulenboek:

Artikel 1.- Het college van burgemeester en schepenen bevestigt dat het effectief overstromingsgevoelig gebied ten noorden van de MoubEEK, bestemd als recreatiegebied en nu aangeduid als signaalgebied, kan aangeduid worden als een te vrijwaren gebied, op voorwaarde dat de oppervlakte aan recreatiegebied kan herbenut worden in de nabije omgeving in minder waterziek gebied. Dit aan de hand van een gemeentelijk RUP waarbij een planologische ruil voorzien wordt om het recreatiegebied te herbenutten.

Artikel 2.- Het college van burgemeester en schepenen beslist om de zone gelegen in het effectief overstromingsgevoelig gebied ten westen van de MoubEEK, bestemd als woonuitbreidingsgebied, niet aan te duiden tot een te vrijwaren gebied, maar om voor deze zone, enkel de zone in het effectief overstromingsgevoelig gebied, randvoorwaarden op te leggen waaraan moet voldaan worden bij het eventueel ontwikkelen van het woonuitbreidingsgebied.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

Voor het oostelijk deel van het signaalgebied betreffende “recreatiegebied” op het gewestplan. Het overstromingsgevoelig “recreatiegebied” wordt omgezet naar een bestemming die compatibel is met het watersysteem. Er wordt gezocht naar een andere locatie voor de realisatie van de oppervlakte aan recreatiegebied in de nabije omgeving. Hierbij wordt het instrument planologische ruil ingezet voor de eventuele inname van herbevestigd agrarisch gebied.

B: maatregelen met behoud van bestemming

Voor het westelijk deel van het signaalgebied betreffende “woonuitbreidingsgebied” op het gewestplan wordt de bestemming woongebied gerealiseerd met aandacht voor de overstromingsproblematiek die beperkt is tot de onmiddellijke omgeving van de waterlopen. Deze zones dienen in het kader van de ontwikkeling van de ganse wijk, ingericht te worden als groen/blauwe deelzone (recreatief, aansluiten met landschap, uitbreiding buffermogelijkheden ter compensatie van de aanleg van de wijk,...).

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Oostelijk deel: opmaak RUP (met planologische ruil)

Initiatiefnemers:

Westelijk deel: Gemeente Zedelgem, ism WVI en Provincie als beheerder van de Mouwbeek ikv wateradvies

Oostelijk deel: Ruimte Vlaanderen – context van gelegen binnen de afbakeningslijn regionaalstedelijk gebied Brugge.

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied “Groene Meersen” omvat 2 verschillende bestemmingen op het gewestplan: “woonuitbreidingsgebied” en “recreatiegebied”.

De overstromingsproblematiek, gelinkt aan de Mouwbeek en de Schattinkbeek treft voornamelijk het oostelijk deel van het signaalgebied ingekleurd als “recreatiegebied”. Dit deel wordt omgezet naar een andere bestemming die compatibel is met regelmatig terugkerende overstromingen. Voor de realisatie van de gewenste oppervlakte aan recreatie wordt uitgekeken naar andere nabije locaties.

De overstromingsproblematiek in het westelijk deel van het signaalgebied met bestemming “woonuitbreiding” beperkt zich tot een strook langsheen de Mouwbeek en Schattinkbeek. Rekening houdend met de eerder beperkte overstromingsproblematiek moeten de zones rond deze waterlopen bij aansnijding van het woonuitbreidingsgebied ingericht worden in het kader van de ontwikkeling van de ganse wijk, als groen/blauwe deelzone (recreatief, aansluiten met landschap, uitbreiding buffermogelijkheden ter compensatie van de aanleg van de wijk,...).

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

WUG TWEDE GOLF (SG_R3_BPO_05)

KNOKKE-HEIST

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied WUG Tweede Golf de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [WUG 2de Golf Knokke](#) goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Knokke-Heist

Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied WUG 2de GOLF situeert zich te Knokke en ligt ten westen van de Natiënlaan en ten noorden van de Isabellavaart aanpalend aan een zijwaterloop WH.1.8.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: waterloop WH.1 - VHAG= 2125 – Isabellavaart, waterloop WH.1.8 - VHAG = 2435 – afstroomgebied Leopoldkanaal

Oppervlakte: 5,76 ha

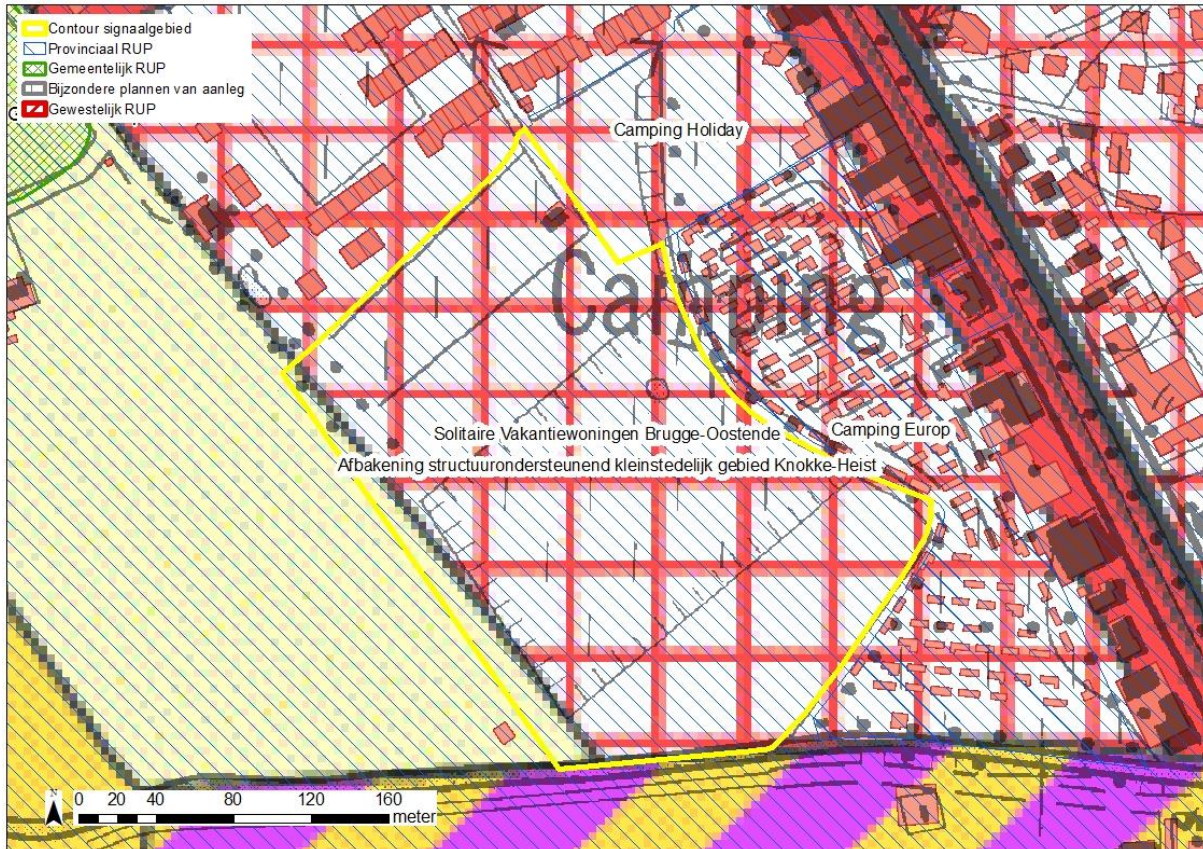
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Gelegen in woonuitbreidingsgebied.

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is vandaag in landbouwgebruik. De iets hoger gelegen percelen worden bewerkt als akker. De percelen die iets lager gelegen zijn worden gebruikt als maaibeiden.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Bij de afbakening van het signaalgebied werd rekening gehouden met enerzijds het gewestplan en anderzijds de lopende planologische processen. De reeds gerealiseerde verkavelingen binnen het WUG ten noorden (Esdoornlaan) en ten oosten (Natiënlaan) alsook de bestaande campingzone worden niet meegenomen.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

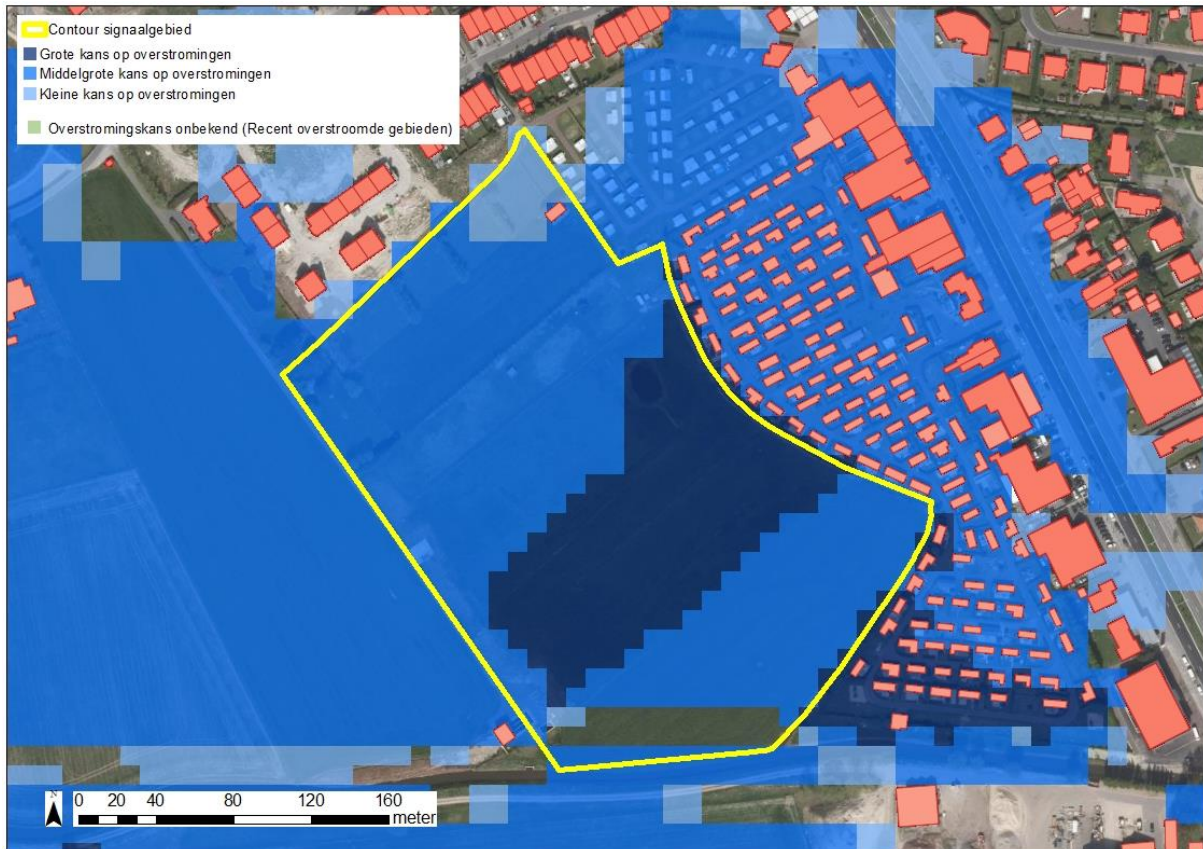
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Nagenoeg het volledige gebied is volgens de overstromingsgevaarkaarten gevoelig voor overstromingen. Weliswaar zijn niet alle zones met gelijke kans onderhevig aan overstroming. De zone met grote kans op overstromingen bestrijkt quasi $\frac{1}{4}$ van het signaalgebied en is min of meer centraal gelegen. Het overstroombare deel betreft een depressie ten gevolge van kleiontginningen

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied is geen klimaattoets beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

Het signaalgebied ligt voor een belangrijk deel in effectief overstromingsgevoelig gebied.

In de omgeving van het signaalgebied heeft men te maken met een uitgesproken microreliëf met gradaties van hoogtes en laagtes. Er mag aangenomen worden dat de terreinen die lager gelegen zijn dan 3m TAW, plaatsen zijn waar aan winning van klei is gedaan in functie van het steenbakken. Aan de Natiënlaan was de steenbakkerij Dujardin gevestigd. Het zijn net die plaatsen die bij hoge waterstanden in de waterlopen vol lopen en komen te overstromen.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

De zone aangeduid als effectief overstromingsgevoelig werd bij karteringen in het verleden nooit geregistreerd en komt aldus niet voor in de ROG kaarten. Volgens de Oostkustpolder en de gemeente Knokke hebben er zich op beoogde plaats reeds overstromingen voorgedaan.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

Het signaalgebied is gelegen nabij de samenvloeiing van de Isabellavaart (WH.1) en een kleinere zijloop (WH.1.8) en is periodisch onderhevig aan overstromingen. De Isabellavaart mondt uit in het Leopoldkanaal. Een kunstmatig constant peil wordt nagestreefd met een streefpeil in de zomer van 1m70 TAW en in de winter van 1m30 TAW. De regeling van het peil gebeurt door een klepstuw nabij de uitmonding in het Leopoldkanaal. In uitzonderlijke omstandigheden, voornamelijk in winterperioden, komen hogere waterpeilen voor dan diegene die nagestreefd worden. Peilen van boven de 2 meter TAW op het Leopoldkanaal hebben zich in het verleden reeds meermaals voorgedaan. Bij zulke hoge peilen is afwatering naar het Leopoldkanaal van uit de Isabellavaart uitgesloten. Het terugvloeien van water uit het Leopoldkanaal richting Isabellavaart wordt vermeden door de aanwezigheid van een terugslagklep op de uitmonding.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Het is relevant te vermelden dat de Isabellavaart oorspronkelijk naar het oosten vloeide en uitmondde in de zwingel. Met het graven van het Leopoldkanaal na de onafhankelijkheid van België, circa 1840,

werd de stroomrichting van alle waterlopen, die oorspronkelijk op Nederlands grondgebied uitmondden, omgekeerd.

In het kader van het internationaal project Zwinuitbreiding voorziet men de bouw van een noodgemaal dat bij hoogwater een deel van het water uit het stelsel van Isabellavaart, Zwinnevaart en aansluitende waterlopen, terug in oostwaartse richting zal afvoeren, richting Zwin. Met dit project beoogt men extreem hoge waterstanden, die sporadisch voorkomen, te reduceren en overstromingen beter onder controle te houden. Deze actie is ook opgenomen in het ontwerp bekkenspecifieke deel van het stroomgebied van de Schelde.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

In het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, goedgekeurd op 2/12/2004, wordt de verdere invulling van een deel van het woonuitbreidingsgebied ten zuiden van de Nieuwstraat vooropgesteld (verlengde van de Esdoornstraat). De rest van het woonuitbreidingsgebied (huidig voorstel signaalgebied) zal geschrapt worden via een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RD Pag 43-44).

Het WUG is ondertussen deels ontwikkeld cfr het GRS. Er werd nog geen RUP opgemaakt ter schrapping van het resterende deel (deze denkpiste wordt verlaten - zie verder bij het voorontwerp PRUP Afbakening Kleinstedelijk gebied Knokke-Heist).

4.3 Lopende initiatieven

VOORONTWERP PROVINCIAAL RUP – AFBAKENING KLEINSTEDELIJK GEBIED KNOKKE-HEIST

Het signaalgebied is meer bepaald gelegen in plangebied 1, gesitueerd tussen de 2de golf en het woonlint en camping ten westen van de Natiënlaan. Het plangebied betreft een gebied van circa 2,6 ha en sluit aan bij het GRUP 2de golf en stadsrandbos en de campings langs de Natiënlaan.

De ontsluiting naar de Natiënlaan (N49) wordt voorzien via, de toekomstige weg naar het golfterrein net ten zuiden van de Isabellavaart. Via een nieuwe brug over de Isabellavaart is het gebied bereikbaar. In dit plangebied worden ca. 30 woonheden voorzien.

Dit gebied zal planologisch verder verfijnd worden in een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

VOORONTWERP GEWESTELIJK RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN 2DE GOLF EN STADSRANDBOS KNOKKE-HEIST

De plan-MER-procedure is lopende. In het gedeelte van het GRUP dat overlapt met het signaalgebied wordt het uiteinde van een driving range voorzien.

Het voorliggend plan om een tweede golf te realiseren werd in een afzonderlijke studie getoetst aan mogelijke effecten ten aanzien van het watersysteem. Volgende aanbevelingen en conclusies werden geformuleerd:

- Een eerste belangrijke focus bij een watertoets ligt op de risicozones voor overstromingen. In deze watertoets zijn duidelijke argumenten uitgewerkt en gestaafd om aan te tonen dat dit geen probleem vormt.
  - Er kan voldoende buffervolume worden voorzien binnen het golfterrein t.o.v. de huidige situatie om de situatie niet te verslechteren, integendeel zelfs te verbeteren.
  - De waterrijke gebieden en bufferzones vormen een geïntegreerd geheel binnen het concept van het golfterrein.
  - De inplanting van zones die aan overstromingsrisico's gevoelig zijn (dit zijn voornamelijk de gebouwen) kunnen op een voldoende hoog niveau worden voorzien (minstens boven 3 m TAW), zodat de overstromingsrisico's zeer klein zijn.
- Een tweede belangrijke focus bij een watertoets ligt op de piekafwatering vanwege verharde oppervlakken zoals gebouwen en verhardingen. In deze watertoets zijn duidelijke argumenten uitgewerkt en gestaafd om aan te tonen dat dit geen probleem vormt:
  - de verharde oppervlakte is beperkt t.o.v. de totale projectoppervlakte;
  - er is geen gebrek aan plaats voor het uitwerken van bronmaatregelen om de piekafvoer vanwege verharde oppervlakken af te vlakken;

- de verdere afwatering van het water afstromend van de verharde oppervlakte kan geïntegreerd worden binnen het projectgebied in de waterrijke zones.
- Een verdere meerwaarde kan worden gerealiseerd door het realiseren van extra buffervolume t.o.v. de huidige situatie:
  - zorgen voor goede verbindingscorridors tussen de Isabellavaart en de waterrijke zones in het projectgebied;
  - de verbreding van de Isabellavaart;
  - natuur-technische invulling van de waterafvoerwegen en waterrijke zones.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 18/09/2015 – startoverleg gemeente, Oostkustpolder, Ruimte Vlaanderen en bekkensecretariaat Brugse Polders
- 13/10/2015 – bespreking GTO brugse Polders – Gebiedsgericht en Thematisch Overleg
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 12/11/2015 – voorstel van startbeslissing goedgekeurd door de algemene bekkenvergadering Brugse Polders als beleidsondersteunend document.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

Het WUG waarvan een deel effectief overstroombaar is met grote kans ligt geschrinkt op 2 parallel lopende planningsinitiatieven.

- 1) Het westelijk deel van het signaalgebied situeert zich binnen het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan 2de golf en stadsrandbos Knokke-Heist.
  - a. Dit planproces is te ver gevorderd om hier een nieuw ontwikkelingsperspectief te lanceren. Een nieuw planinitiatief is bovendien niet nodig/wenselijk omwille van het feit dat het aspect overstromingen in dit GRUP grondig onderzocht werd in zowel een aparte watertoetsstudie uitgevoerd in 2005 alsook in het recentelijk goedgekeurd plan-MER.
  - b. In het concept van het tweede golfterrein van Knokke dat is uitgewerkt, wordt de waterhuishouding uitgebouwd op basis van drie elementen:
    - integratie van het bestaande watersysteem in het ontwerp, inclusief het behoud van de nodige buffering voor hoogwaterbeheer;
    - optimaal peilbeheer en grondwaterbeheer;
    - creëren van meerwaarde voor het bestaande watersysteem met o.a. bijkomende waterpartijen.
  - c. Voor het deel van het signaalgebied gelegen binnen het gewestelijk RUP 2de golf geldt het principe dat de overstroombare zone niet wordt opgehoogd of bebouwd.
- 2) Het oostelijk deel van het signaalgebied situeert zich binnen Voorontwerp Provinciaal RUP – Afbakening Kleinstedelijk Gebied Knokke-Heist. Dit gebied zal planologisch verder verfijnd worden in een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. De (hieronder opgesomde) randvoorwaarden worden meegenomen binnen de lopende planprocedure van het PRUP.

Randvoorwaarden voor beide RUP's

Voor beide RUP's geldt dat de overstroombare zones niet opgehoogd of bebouwd worden. Dit ter behoud van het bergingsvolume voor overstromingen. Eventuele noodzakelijke beperkte ophogingen/constructies dienen binnen het plangebied van elk RUP gecompenseerd. Dergelijke beperkte verplaatsing van overstromingsgebieden is hier te verantwoorden omwille van het kunstmatige karakter van de plaatselijke zeer beperkte depressie (kleiontginning) en de ligging in een vlakke polder (geen natuurlijke valleiwering waarbij het principe van communicerende vaten van toepassing is).

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

De hierboven opgesomde randvoorwaarden worden opgenomen in de lopende RUP's.

Initiatiefnemer:

Westelijk deel: gemeente voor wat betreft uitvoering van het GRUP (in het kader van vergunningsverlening golf, hierbij kan de buffering bekeken worden op niveau van de volledige golf)

Oostelijk deel: Provincie voor wat betreft planprocedure van het PRUP (+ gemeente voor het gemeentelijk RUP dat die zone verfijnt).

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

De zone met grote kans op overstromingen bestrijkt quasi $\frac{1}{4}$ van het signaalgebied. Deze zone krijgt een nieuwe functionele invulling waarbij rekening wordt gehouden met het watersysteem. In principe wordt deze zone niet opgehoogd of bebouwd, ter behoud van het bergingsvolume voor overstromingen. Eventuele noodzakelijke beperkte ophogingen/constructies dienen te worden gecompenseerd. Dergelijke beperkte verplaatsing van overstromingsgebieden is hier te verantwoorden omwille van het kunstmatige karakter van de plaatselijke zeer beperkte depressie (kleiontginning) en de ligging in een vlakke polder (geen natuurlijke valleiwering).

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

SIJSLOSTRAAT (SG_R3_BPO_06)

OOSTKAMP

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Sijlostraat de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Sijlostraat Ruddervoorde](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Oostkamp

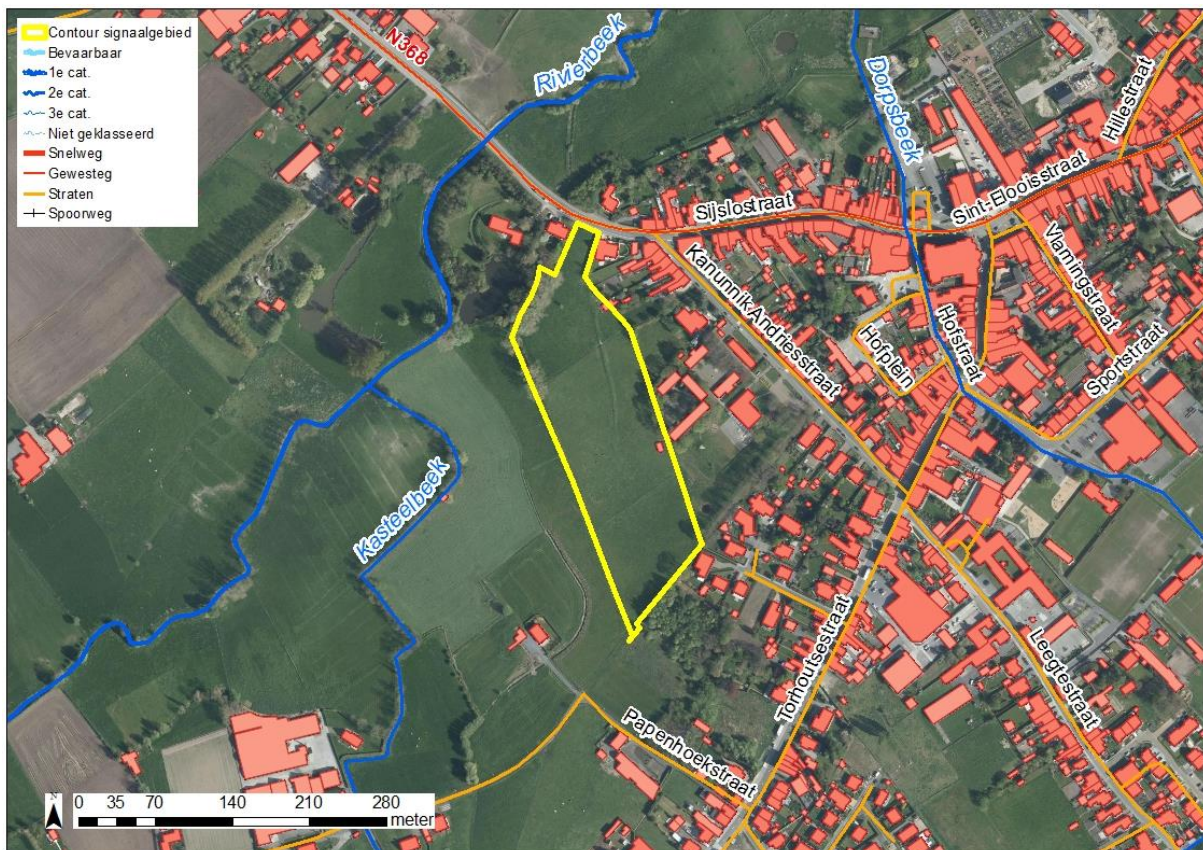
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied Sijlostraat situeert zich te Ruddervoorde, deelgemeente van Oostkamp en paalt in het zuidwesten aan de bebouwde dorpskern.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Velddambeek, afstroomgebied van de Rivierbeek-Hertsbergebeek

Oppervlakte: 2,85 ha

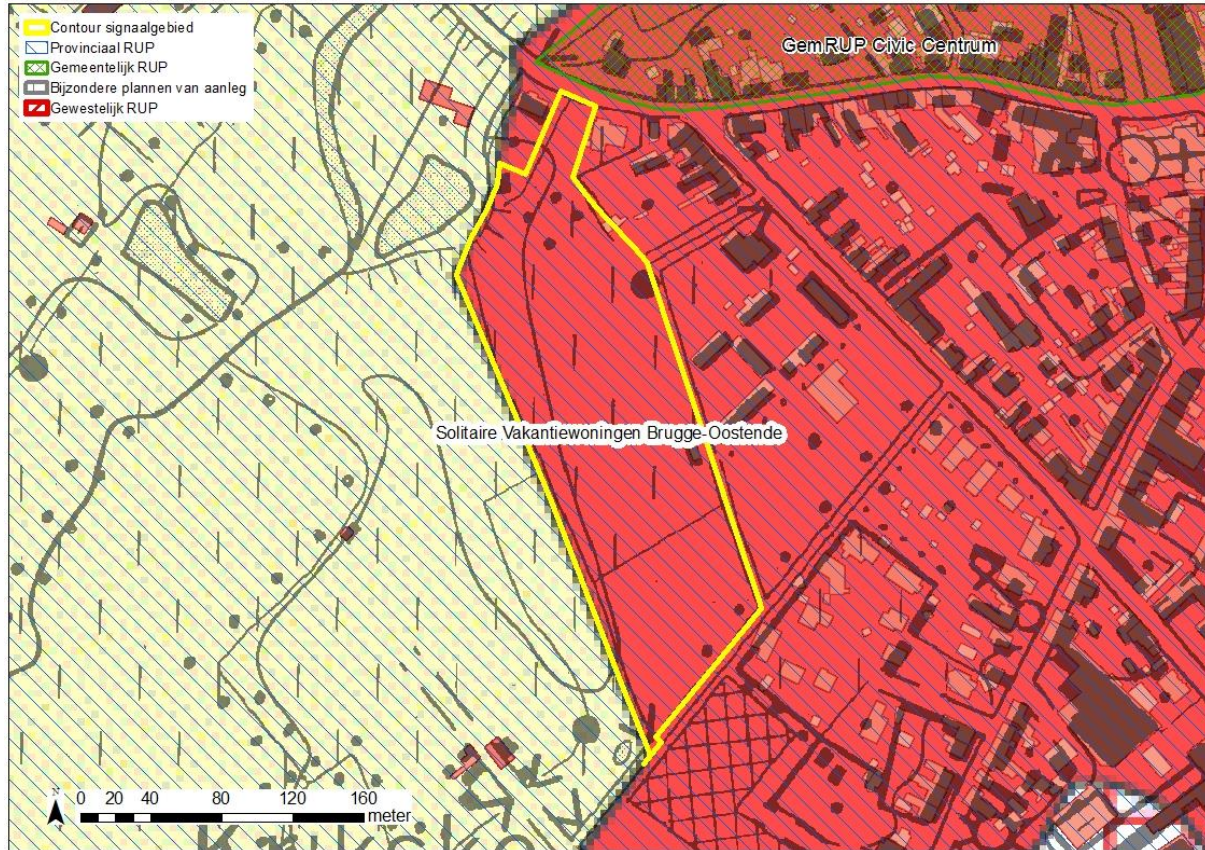
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is gelegen binnen het gewestplan 3, Brugge - Oostkust vastgelegd in het K.B. van 07.04.1977 en gewijzigd bij Ministerieel Besluit van 19 september 1996. Het signaalgebied ligt volledig binnen "Woongebied" (code 0100).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is vandaag in landbouwgebruik. Alle percelen worden gebruikt als grasweiden.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Als afbakening van het te onderzoeken signaalgebied worden deze kadastrale percelen gekozen waar nog geen bebouwing op is gerealiseerd en die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen de contouren van de overstromingsgevaarkaart kleine kans (T1000). Het geheel wordt versneden binnen de grens van de gewestplanbestemming woongebied.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

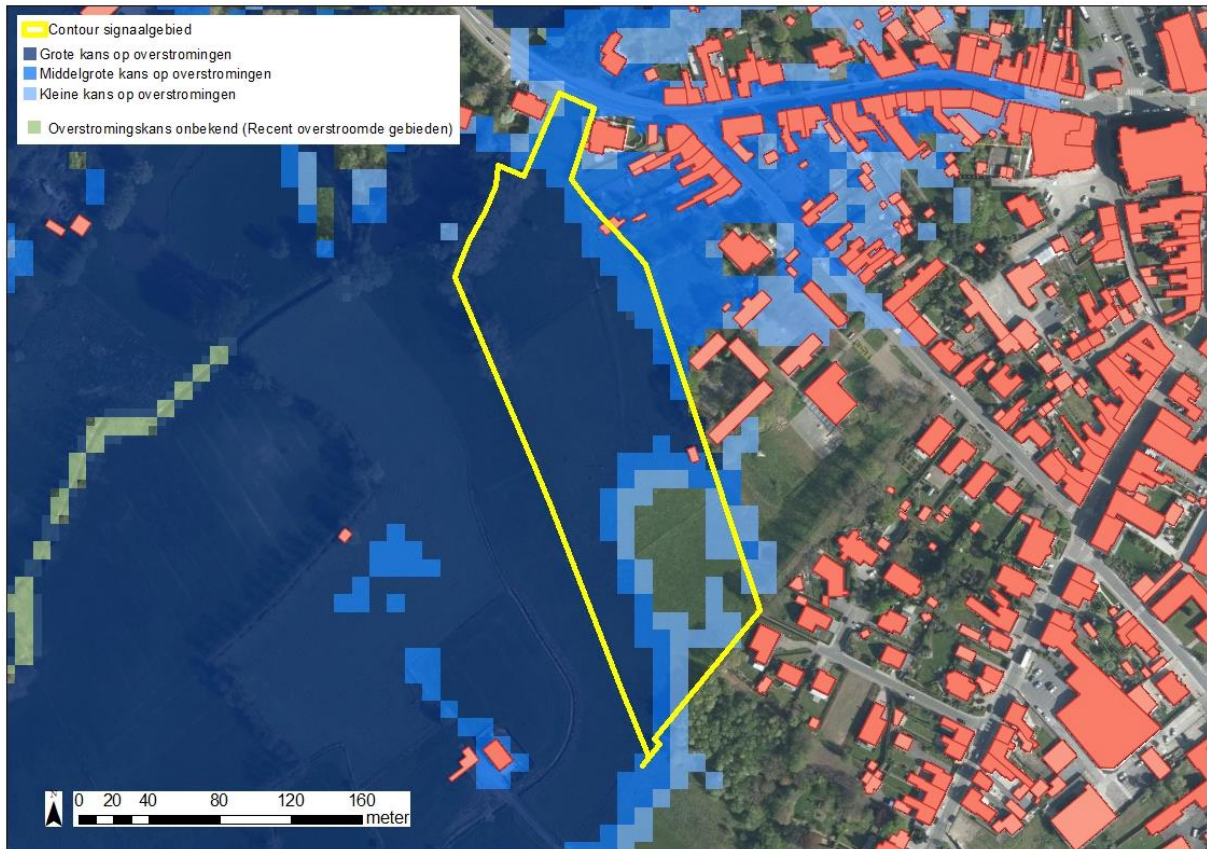
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Een vrij groot gedeelte van het signaalgebied ligt binnen een T10 zone met grote kans op overstromingen.

Binnen de T100 en buiten de T10 van deze kadastrale percelen kan gedacht worden aan adaptief bouwen (overstroombare kruipkelders of paalwoningen).

Het meest noordelijk perceel in het signaalgebied, palend aan de Sijlostraat ligt binnen T100 en buiten T10. Hier zou volgens het algemeen beoordelingskader bebouwing mogelijk kunnen blijven mits het nemen van adaptieve maatregelen en het behoud van overstromingen in zowel volume als oppervlakte.

De meest 3 zuidelijke kadastrale percelen in het signaalgebied zijn gedeeltelijk gevrijwaard van overstromingen.

Peilen in de vallei van de Velddambeek ter hoogte van de bestaande dijk langs rechteroever bij T10, T100 en T1000 zijn respectievelijk 13,13 m TAW, 13,3 m TAW, en 13,41 m TAW. Deze waarden gaan uit van geen klimaatverandering, betrouwbaarheidsgrenzen zijn ongeveer 5 cm.

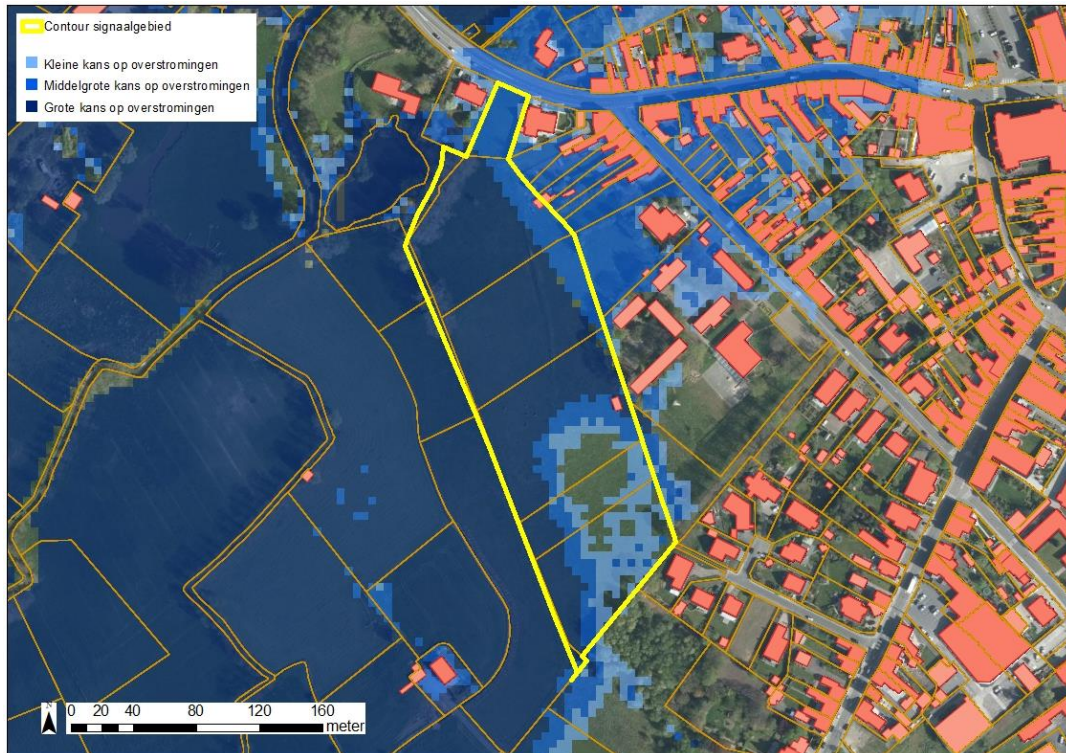
Gezien de frequente overstromingen zouden we voor dit gebied eerder kunnen spreken van een T2.

3.1.2 KLIMAATTOETS

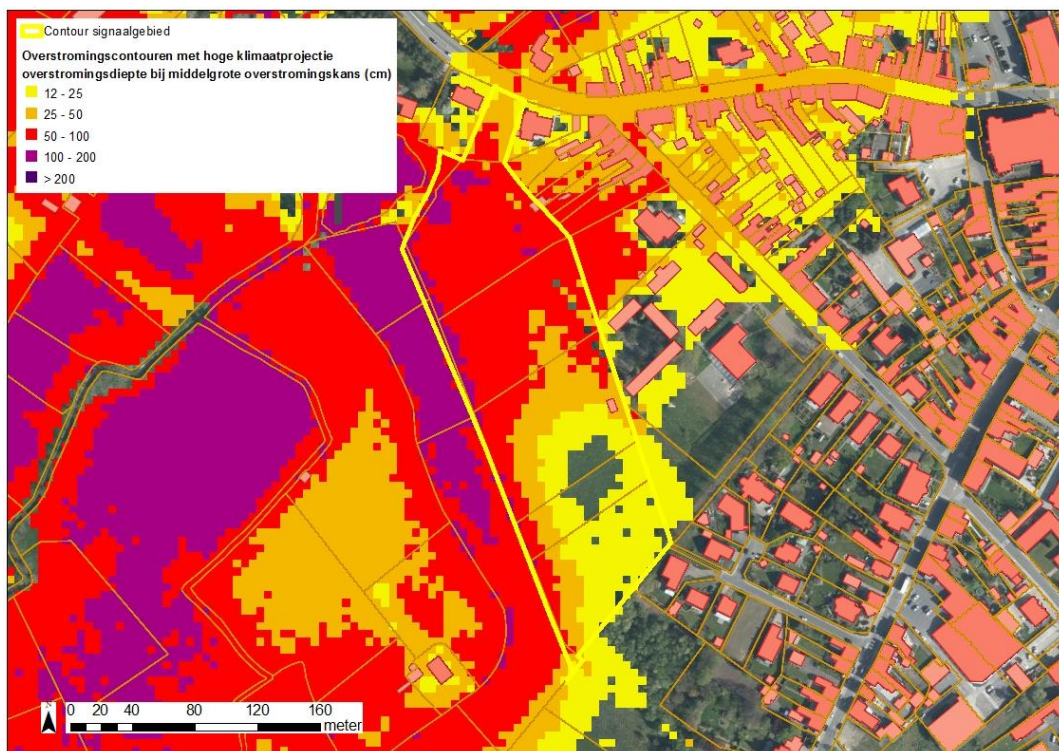
De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Figuur: De blauwe contouren geven overstromingskans met klimaatsverandering weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstroomde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

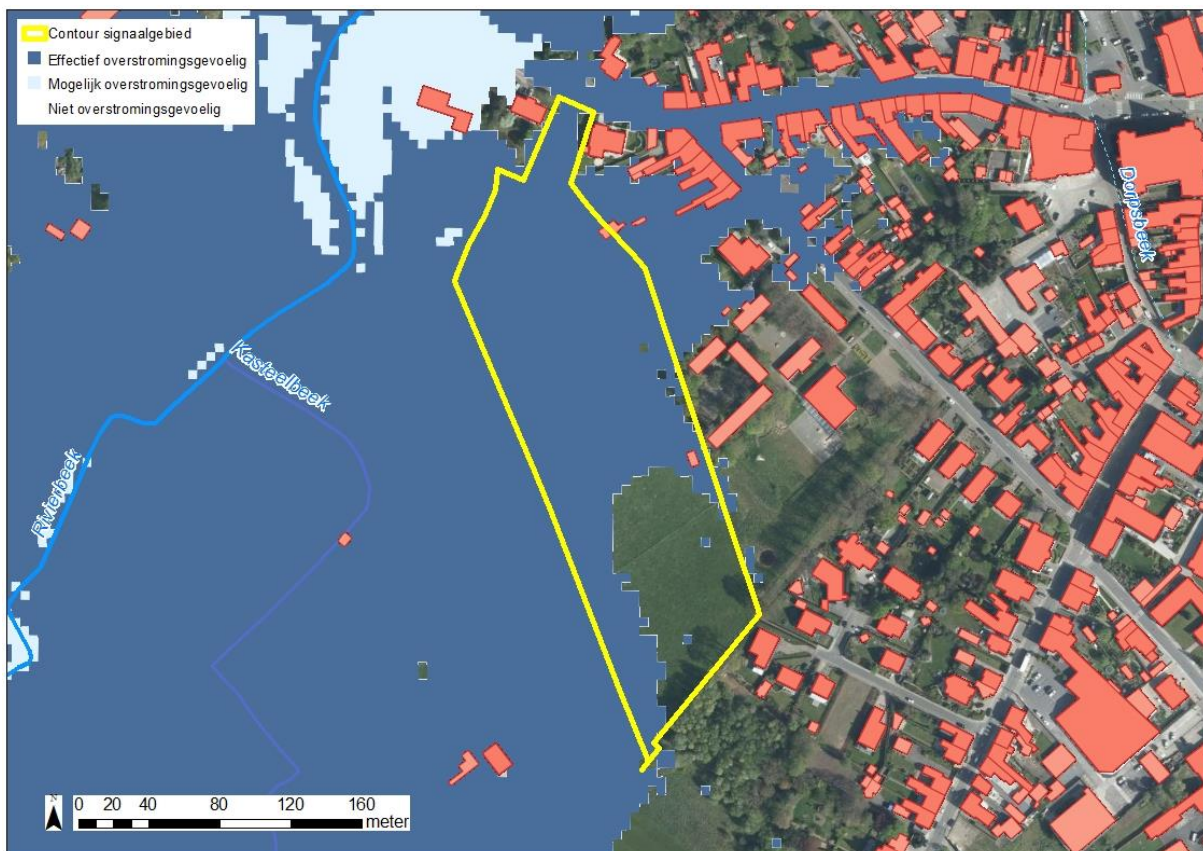

Figuur: De overstromingsdieptes van de middelmatige overstromingscontour met extreme klimaatsverandering worden hier weergegeven (geel= lage overstromingsdiepte tot paars= hoge overstromingsdiepte).

3.2 Bespreking watersysteem

De overstromingen die zich voordoen langsheen de Velddambeek, welke een onderdeel vormt van het beekstelsel van de Rivierbeek zijn heel frequent. Bijna iedere winter is dit gebied drassig en/of staat dit blank. Op 16/11/98 stonden de Sijlostraat, en Kannunik Andriesstraat onder water doordat overstromingswater uit de Velddambeek via de achterliggende weilanden de straten en sommige huizen binnenliep. Er werd toen een nooddijk opgeworpen in de achterliggende weilanden gelegen ten zuiden van de Sijlostraat. Deze nooddijk is nog steeds aanwezig en bevindt zich in het besproken signaalgebied.

Het signaalgebied ligt grotendeels in effectief overstromingsgevoelig gebied.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De visie van het bekkenbeheerplan streeft een optimaal behoud van de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden na. Ze streeft naar een vrijwaring van bebouwing/verharding in de waterconserveringsgebieden en de actuele en potentiële waterbergingsgebieden. Multifunctionaliteit van waterconservering en waterberging met de sectoren huisvesting en industrie is niet aangewezen. De opmaak van deze fiche is een vertaling van deze visie.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan

Het GRS is goedgekeurd op 14 september 2006 door de bestendige deputatie.

Uit het richtinggevend gedeelte van het GRS kan m.b.t. het signaalgebied volgende worden afgeleid:

- het woongebied waarbinnen het signaalgebied is gelegen, is weerhouden als prioritair aan te snijden gebied;
- de vrij liggende woongebieden Ruddervoorde-West en Noord kunnen in principe aangesneden worden. Voorwaarde is echter wel dat deze gebieden de watertoets doorstaan.

Er werden de voorbije 10 jaar meerdere malen initiatieven genomen om een verkaveling te ontwikkelen in het betreffende signaalgebied. Tot een concrete indiening van een stedenbouwkundige aanvraag is het echter nooit gekomen.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 12/03/2015: overleg gemeente Oostkamp en bekkensecretariaat Brugse Polders
- 24/03/2015: terugkoppeling/overleg waterbeheerder – VMM AOW
- Indienen van voorstel van concept “bouwen op palen” door de bouwpromotor bij de gemeente
- 31/03/2015: advies ABO/GTO – Gebiedsgericht en Thematisch Overleg
- 20/04/2015: advies van bekkenbureau
- 29/04/2015: terugkoppeling/overleg gemeente Oostkamp, VLM, VMM, RV, ADLO
- 12/05/2015: bespreking/advies ABV – algemene bekkenvergadering Brugse Polders
Het ABV van 12 mei 2015 besliste om het voorgestelde concept van de bouwpromotor “bouwen op palen” een kans op verdere analyse te geven. Aan gemeente Oostkamp werd gevraagd het concept verder te onderbouwen inzake 2 aspecten: inzake de woonbehoefte en de watertoets-technische aspecten. Ruimte Vlaanderen (RV), VMM-AOW en de VLM bieden hierbij ondersteuning.
- Juni – sept 2015: een haalbaarheidsstudie werd uitgewerkt voor een project onder de noemer “hybride woningen in signaalgebied”. Op vraag van een voorafgaand overleg met RV en VMM-AOW wordt in deze haalbaarheidsstudie tevens onderzocht of de realisatie van woningen/appartement zich kan beperken/concentreren op het niet-overstroombaar, iets hoger gelegen deel van het signaalgebied.
- 24/09/2015: bespreking haalbaarheidsstudie met gemeente, Bekkensecretariaat Brugse Polders, VMM/AOW, RV
- 13/10/2015: bespreking ABO/GTO – Gebiedsgericht en Thematisch Overleg
- 19/10/2015: advies CBS Oostkamp cfr beslissing ABV 12/05/2015
- 26/10/2015: pro-actieve watertoets VMM-AOW cfr beslissing ABV 12/05/2015
- 27/10/2015: bespreking/advies van bekkenbureau
Op het bekkenbureau werd de haalbaarheidsstudie voorgesteld en besproken. Door VMM-AOW wordt geconcludeerd dat het ontwerp voorgesteld in de haalbaarheidsstudie nog niet voldoet aan de watertoets. De VMM is van mening dat het deels bebouwen van de site verder concreet onderzocht moet worden, gezamenlijk met een verdere ruimtelijke analyse voor het verschuiven en/of ruilen van de woonbehoefte. Door RV wordt gesteld dat in de haalbaarheidsstudie er geen argumenten aangebracht worden die zouden verantwoorden om af te wijken van de omzendbrief. De noodzaak om per se in een overstroombaar gebied een verkaveling te realiseren in de deelgemeente Ruddervoorde is niet strategisch onderbouwd. Een aantal cijfermatige beschouwingen inzake planologische ruil is niet volledig correct.
Conclusie bekkenbureau: optie C – herbestemming van het gebied.
- 30/10/15: bespreking op bekkenraad
- 12/11/2015 - bespreking en beslissing algemene bekkenvergadering Brugse Polders:

1) De gemeente Oostkamp wenst dat het voorstel van de projectontwikkelaar om te bouwen op palen kans krijgt om verder te worden geanalyseerd. Het kan ook meegenomen worden als pilootproject op niveau Vlaanderen. De voorgestelde optie C vanuit het bekkenbureau sluit alle kansen voor bebouwing uit en is voor de gemeente niet aanvaardbaar.

2) Ruimte Vlaanderen stelt dat er geen argumenten aangebracht worden om dit project als strategisch te zien. Het afwijken van de beslissingsboom, in de ruimere context dat er over gans Vlaanderen, nog gelijkaardige dossiers zijn, schept precedents. Een optie C houdt niet in dat de boeken toe zijn. De herbestemming die er uit voortvloeit, betekent dat er een RUP moet worden opgemaakt. Dit RUP laat nog ruimte toe om vooralsnog, op de zones die geen of mindere kans hebben op overstromen, woningen of appartementen te realiseren.

3) Er wordt gevraagd om alle kansen open te laten. Er worden verschillende formuleringen voorgesteld zoals een combinatie van optie B en/of C. Er is wel consensus om voor het volledige signaalgebied een RUP op te maken met als initiatiefnemer de gemeente Oostkamp.

4) Het bekkensecretariaat wordt gevraagd om, op basis van de bespreking ABV, het voorstel van formulering van startbeslissing verder op punt te stellen en dit af te stemmen met de betrokken partijen.

Op basis van de bespreking binnen de algemene bekkenvergadering van 12 november 2015 kunnen volgende conclusie getrokken worden:

- Opmaak van een RUP waarbij een combinatie van gedeelte herbestemming (optie C) en een gedeelte randvoorwaarden (optie B) wordt vastgelegd. Verdere invulling van deze gedeelte en de grens wordt verder uitgeklaard binnen het planningsproces, mede op basis van eventuele nieuwe gegevens/onderzoek.
  - Hierbij worden onder meer volgende flankerende instrumenten mee opgenomen of onderzocht: in geval van Planschade: tussenkomst Rubiconfonds / subsidies voor opmaak RUP / subsidies voor verwerving en inrichting / Instrumentenkoffer van het Decreet Landinrichting.
- Het volgend voorstel van startbeslissing werd daarom voorgelegd per mail aan de aanwezige leden van het ABV van 12 november:

Keuze : combinatie van optie C (= herbestemming) en optie B (= randvoorwaarden bovenop de watertoets met behoud van bestemming)

Voor het ganse signaalgebied wordt een RUP opgemaakt. Binnen dit RUP wordt een gedeelte van het gebied herbestemd naar een openruimtegebied (landbouw, natuur, recreatie, waterbuffering, dijk,...). In een gedeelte van het signaalgebied kan de woonfunctie behouden blijven mits de nodige randvoorwaarden worden opgelegd (waterrobuust bouwen, buffering, ...). De verdere invulling van optie B en C dient voorwerp uit te maken van verder onderzoek tijdens de opmaak van het RUP.

Initiatiefnemer : gemeente Oostkamp, in samenwerking met VLM en VMM-AOW

Instrumentarium : Opmaak RUP / Planschade: Rubiconfonds / subsidies voor opmaak RUP / subsidies voor verwerving en inrichting

- Uit latere mails blijkt dat de gemeente Oostkamp zich niet volledig hierbij aansluit.
De gemeente gaat akkoord met de opmaak van een RUP mits alle pistes (ook eventueel volledige bebouwing) voor het totale signaalgebied open gelaten worden, de buffercapaciteit van deze gronden/signaalgebied moet hierbij behouden blijven. Invulling **optie B en/of C is gevolg van voorafgaande bepalingen in het RUP**. Laat het Vlaanderen zien als een pilootproject die alle kansen moet krijgen.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Keuze van ontwikkelingsperspectief:

Combinatie van optie C (= herbestemming) en optie B (= randvoorwaarden bovenop de watertoets met behoud van bestemming), zonder uitspraak over de precieze grens tussen deze zones.

Het standpunt van de gemeente Oostkamp kan aanzien worden als een suggestie naar de Vlaamse regering om het beleid zoals voorzien in de omzendbrief in voorliggend signaalgebied te versoepelen.

Instrument:

Opmaak van een gemeentelijk RUP, het inzetten van instrumenten uit het Decreet Landinrichting, zoals de herverkaveling uit kracht van wet met planologische ruil, subsidies, Rubiconfonds ingeval planschade.

Initiatiefnemer:

De gemeente Oostkamp, in samenwerking met VLM, Ruimte Vlaanderen en VMM-AOW.

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied Sijlostraat Ruddervoorde is een waterrijk gebied. Overstromingen deden zich in het verleden frequent voor op quasi de totaliteit van het afgebakende gebied. De overstromingsgevaarkaart geeft aan dat het grootste deel van het afgebakend signaalgebied binnen de contouren een grote kans op overstromingen heeft. De overstromingsdiepte bedraagt er op plaatsen meer dan 30 cm.

Het richtinggevend gedeelte van het GRS Oostkamp vermeldt dat het woongebied in Ruddervoorde West prioritair dient te worden ontwikkeld op voorwaarde dat dit gebied de watertoets doorstaat.

Het signaalgebied maakt onderdeel uit van de vele laaggelegen weilanden langsheen het beekstelsel van de Rivierbeek-Waardammebeek-Velddambeek. Zowel stroomopwaarts als stroomafwaarts het signaalgebied zijn er reeds gerealiseerde harde bestemmingen die in het verleden meermaals met wateroverlast te kampen hebben gehad.

De overstromingsproblematiek langsheen de Velddambeek is reëel en doet zich frequent voor.

Het signaalgebied Sijlostraat ligt grotendeels binnen T10 en moet volgens het algemeen beoordelingskader van de omzendbrief gevrijwaard worden.

Op basis van de bespreking binnen de algemene bekkenvergadering van 12 november 2015, kon volgende consensus bereikt worden:

Het gebied krijgt een nieuwe functionele invulling waarbij een combinatie van gedeelte herbestemming en een gedeelte randvoorwaarden wordt vastgelegd. Verdere invulling van deze delen en de grens wordt verder uitgeklaard, mede op basis van eventuele nieuwe gegevens.

De gemeente Oostkamp gaat hiermee niet volledig akkoord en wenst alle pistes open te houden en dat de verdere invulling van optie B en/of C het gevolg is van voorafgaande bepalingen.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

OUDEMAARSPOLDER (SG_R3_BPO_07)

BRUGGE

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Oudemaarspolder de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief "Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden" in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Oudemaarspolder Brugge](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Brugge

Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Dit gebied is in het gewestplan Brugge-Oostkust ingekleurd met de bestemming “gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut”. Dit deel maakt het voorwerp uit van voorliggende oefening (harde planologische bestemming). Langsheen de Evendijk-West bevinden zich er enkele zonevremde woningen (gesloten bebouwing). In het gebied zelf bevinden er zich enkele zonevremde woningen (open bebouwing) en een landbouwbedrijf.

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Het signaalgebied ligt net stroomopwaarts de monding van de Sint-Jansader (Z.1.3.1.) die ter hoogte van de Evendijk in de Isabellavaart (Z.1.3.) vloeit. De Isabellavaart mondt uit in het Lisseweegs Vaartje welke op zijn beurt uitmondt in de voorhavens van Zeebrugge via de uitwateringssluizen.

Oppervlakte: 5,76 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Gewestplan Brugge-Oostkust (KB 07/04/1977, herzien BVR 19/09/1996): gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen (lichtblauw)

De gewestplanbestemming van de westelijk aanpalende zones zijn:

- Groen: bufferzone (T) met overdruk reservatiegebied volgens de gewestplanwijziging BVR 19/9/96;
- Geel: agrarisch gebied met overdruk reservatiegebied volgens de gewestplanwijziging BVR 19/9/96;
- Geel gearceerd: agrarisch landschappelijk waardevol gebied volgens de gewestplanwijziging BVR 19/9/96;
- Geel gearceerd: agrarisch landschappelijk waardevol gebied volgens het oorspronkelijke gewestplan Brugge-Oostkust KB 7/04/77.

Het militair domein werd herbestemd via het gewestelijke RUP 'optimalisatie hoogspanningsnetwerk in Vlaanderen' als gebied voor gemeenschaps- en openbare nutsvoorzieningen. Tevens ligt over het signaalgebied een overdrukzone voor de aanleg van bovengrondse hoogspanningsleidingen. Daarnaast is in het noorden is een overdrukzone voor een ondergrondse leidingstraat voor de aantakking met de elektriciteitskabels vanuit de Noordzee.

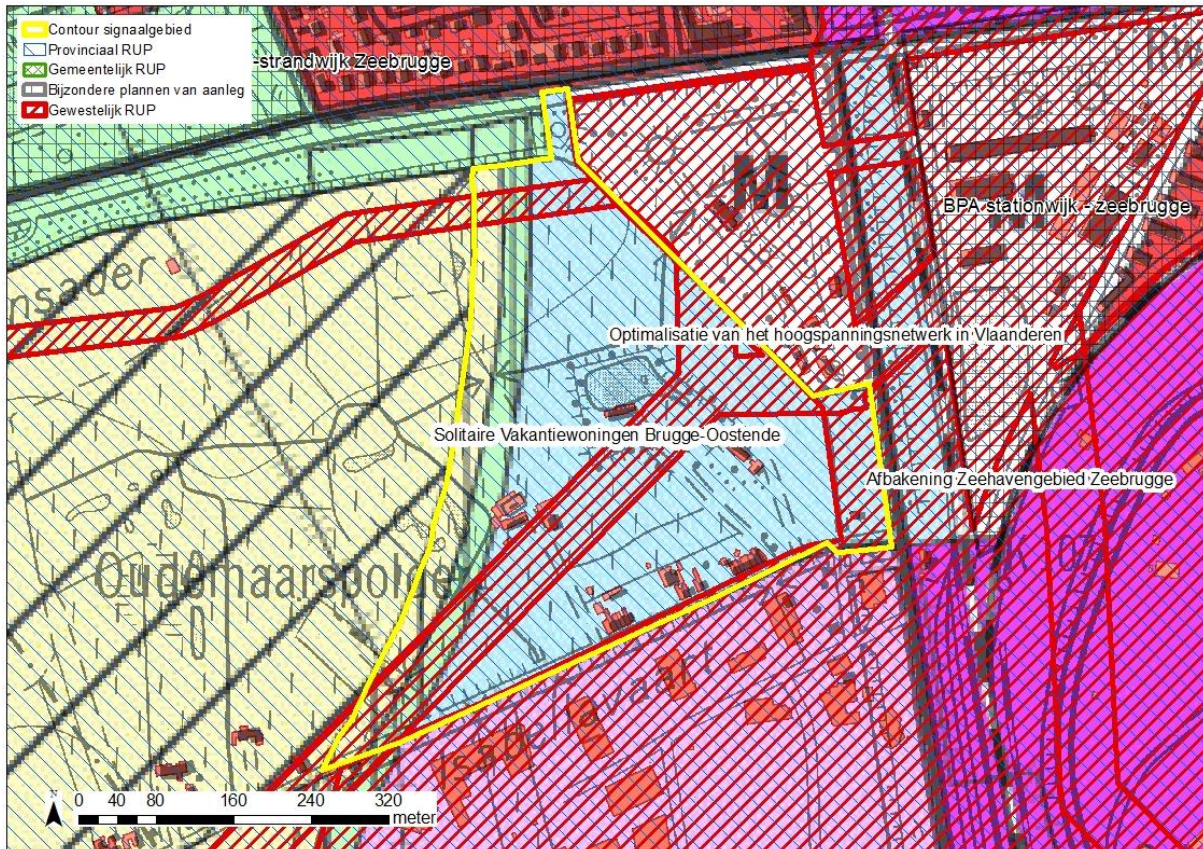
Globale beschrijving:

Het huidige grondgebruik in de Oudemaarspolder wordt gekenmerkt door een combinatie van landbouw, natuur en recreatie.

Het centrale deel van de Oudemaarspolder kent een landbouwgebruik en bestaat deels uit akkers en deels uit weilanden.

Het oostelijk deel is ruimtelijk versnipperd en bestaat uit een voormalige militaire opslagplaats en enkele grotere bebouwingskorrels die omringd worden door waardevolle weilanden. Ter hoogte van het militair domein is momenteel een hoogspanningsstation in het kader van het Stevin-project in aanbouw.

Enkele van de zonevreemde woningen langs de Evendijk-West hebben een wachtgevel waaraan in toepassing van de afwerkingsregel kan worden aangebouwd. Er werden reeds stedenbouwkundige vergunningen in die zin verleend.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Het signaalgebied werd op 12/11/2014 door de algemene bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Als afbakening van het te onderzoeken signaalgebied is gekozen rekening te houden met het gewestplan, bestemming "openbaar nut" waarbij deze enkel ten westen van de Baron de Maerelaan wordt behouden.

Daarnaast bevat het gewestplan, aanpalend aan de bestemming "openbaar nut" nog 2 opeenvolgende reservatiezones in overdruk. Namelijk Groen: bufferzone (T) met overdruk reservatiegebied volgens de gewestplanwijziging BVR 19/9/96. Geel: agrarisch gebied met overdruk reservatiegebied volgens de gewestplanwijziging BVR 19/9/96. Beide zones werden meegenomen. Er kunnen immers vergunningen afgeleverd worden voor een omleidingsweg of fietspad in de zones met overdruk reservatiegebied die overstromingsgevoelige gebieden dwarsen.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

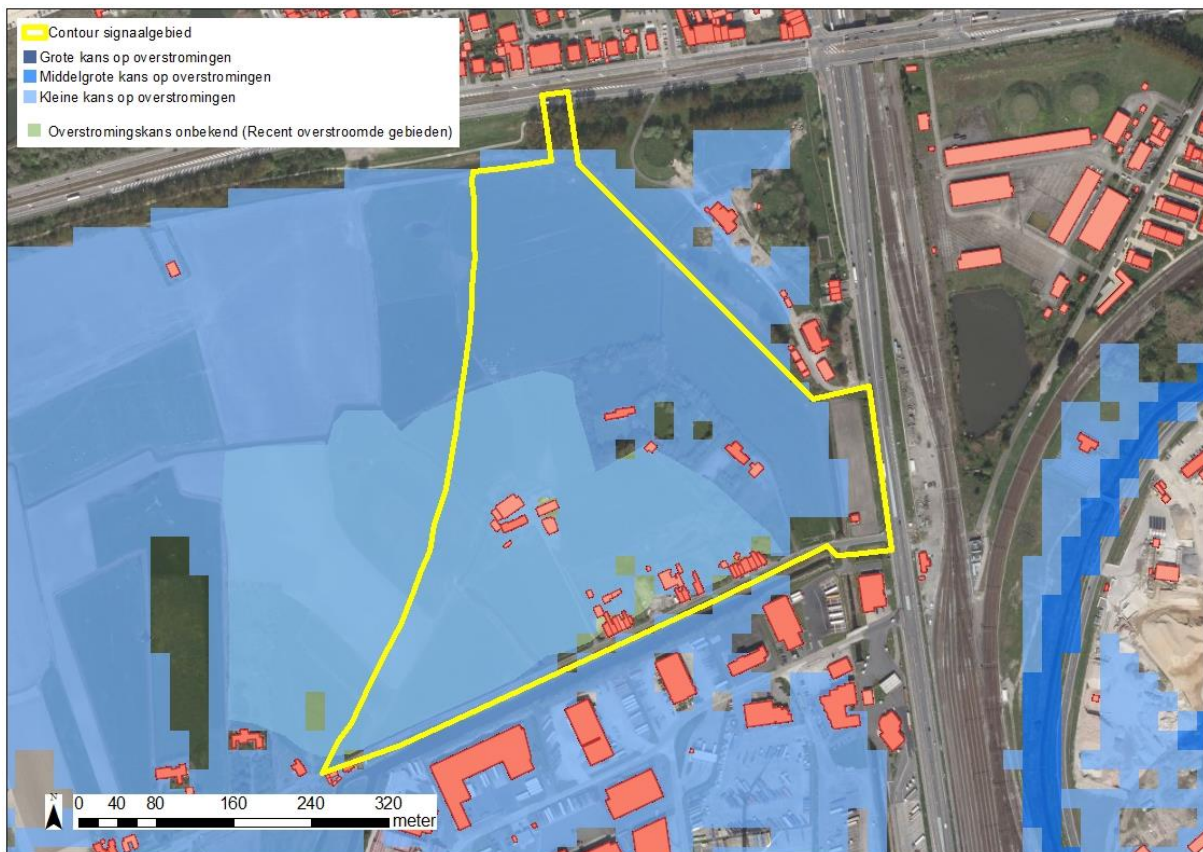
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

De overstromingskans binnen het gebied is volgens de overstromingsgevaarkaarten klein. Het betreft een T1000 doch m.b.t. overstromingen vanuit zee.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied zijn geen klimaattoetskaarten beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

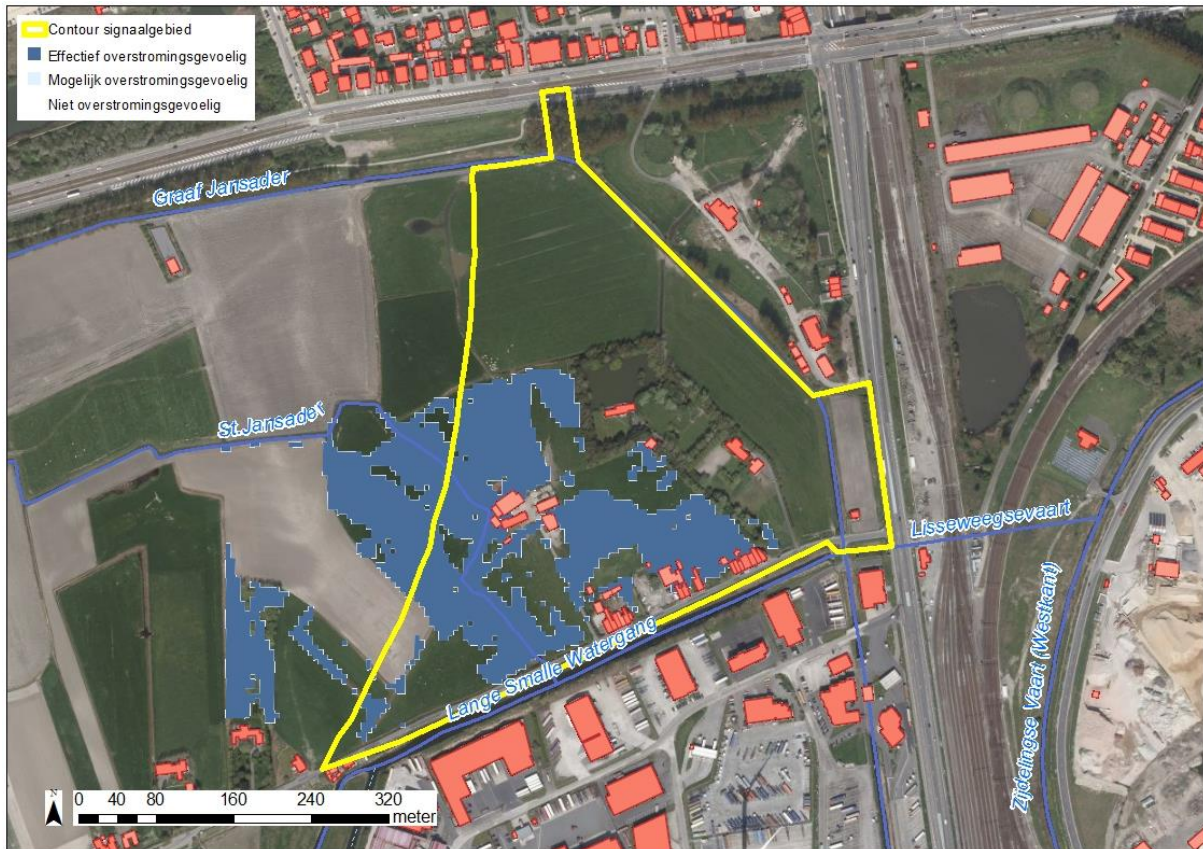
Het gebied in landbouwgebruik gelegen ten westen van de Baron de Maerelaan te Zeebrugge en ten noorden van de Evendijk-West wordt afgewaterd door de Graaf Jansader en kent meerdere depressies Dit gebied, gelegen nabij de samenvloeiing van de Isabellavaart (WH.1) en een kleinere zijloop (WH.1.8) is periodisch onderhevig aan overstromingen. Het signaalgebied ligt voor een belangrijk deel in effectief overstromingsgevoelig gebied.

Overlay van het gewestplan met de watertoetskaart geeft aan dat het gebied op het gewestplan ingekleurd als “openbaar nut” voor een beduidende oppervlakte overstroombaar is. Langsheen de Evendijk-West komen een aantal woningen voor die in het verleden reeds meermaals te kampen

^[3] “Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013”

hebben gehad met wateroverlast. Op vandaag (d.d. september 2015) is het overgroot deel van de overstroombare percelen onbebouwd en in agrarisch gebruik.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De overstromingen die voorkomen in het signaalgebied worden sterk beïnvloed door het feit dat de Sint-Jansader zijn uitmonding kent nabij het stroomafwaarts deel van de Lisseweegse Vaart. De Lisseweegse Vaart ontvangt heel wat water van de noordwestelijke agglomeratie van Brugge, in het bijzonder de Sint-Pieterswijk. Naast de verharding in deze wijk wordt, op vandaag, in tijden van hevige neerslag, verdund gemengd afvalwater in het Lisseweegse Vaartje overgestort. De afvoer van het water uit de waterlopen ten westen van het Lisseweegse Vaartje, met name de Graaf Jansader, Sint-Jansader en Isabellavaart.

In perioden van hoogwater en wanneer, omwille van vloed, tijdelijk niet kan worden geloosd op zee, accumuleert het water van het afstroomgebied van de Sint-Jansader in de depressies die aangeduid zijn als effectief overstromingsgevoelig.

De overstromingszones die voorkomen binnen het signaalgebied alsook in de ruimere omgeving functioneren als buffers of boezems om water tijdelijk te stockeren in tijden van hoogwater. Het behoud ervan in het kader van de waterbeheersing van de Lisseweegse Vaart is essentieel.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

GEMEENTELIJK RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN BRUGGE

De aanleg van een toeristische randparking, zone voor mobilhomes, en eventueel een doortrekkersterrein in de oostelijke zone worden voorzien. De noordoostelijke zone van de Oudemaarspolder wordt als prioritair natuurgebied aangeduid. Dit werd opgenomen in een voorontwerp van voormeld gewestelijk RUP, maar dit werd niet verder meegenomen in de definitieve versie.

GEWESTELIJK RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN 'OPTIMALISATIE HOOGSPANNINGSNETWERK IN VLAANDEREN'

Dit plan werd goedgekeurd d.d. 13/07/2012. Over het signaalgebied ligt een overdrukzone voor de aanleg van hoogspanningsleidingen. In het noorden is ook een ondergrondse leidingstraat voorzien voor de aantakking met de elektriciteitskabels vanuit de Noordzee. Waar de leidingen komen is een zone van 60 m breed afgebakend met gebruiksbeperkingen (in hoofdzaak hoogtebeperkingen, maar ook verbod op verhoging van het niveau van de grondoppervlakte).

4.3 Lopende initiatieven

De Oudemaarspolder is een gebied dat te maken heeft met tal van ruimtelijke claims.

1) Beeldkwaliteitsplan Oudemaarspolder

Het doel van deze studie bestaat erin een langetermijnvisie voor de Oudemaarspolder op te stellen waarin de verschillende geplande ontwikkelingen onderling worden afgestemd en waarbij een samenhangende landschappelijke beeldtaal wordt opgesteld voor de realisatie van de deelprojecten. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het tracé en de landschappelijke inpassing van het geplande fietspad tussen de transportzone en de strandwijk.

2) Stevin-project van het Elia hoogspanningsnetwerk

Voor dit project zijn er stedenbouwkundige vergunningen verleend, meer bepaald een bouwvergunningsaanvraag in behandeling (voorjaar 2014) voor de installaties en leidingen, de aanleg van een transformatiestation, een ondergrondse kabelzone en hoogspanningsmasten.

3) Masterplan Fietsnetwerk

Aanleg van een recreatieve fietsverbinding in de buffer rond de transportzone. Deze fietsverbinding dient te worden doorgetrokken tot de Kustlaan en dient hiervoor de Oudemaarspolder te doorkruisen (Masterplan Fietsnetwerk). Deze verbinding kan ook een volwaardig alternatief vormen voor de meer problematische aanleg van een fietspad langs de N31 zelf.

4) Neptunusplan De Lijn, 2005

Eventuele aanleg van een lightrail tussen Zeebrugge en Brugge (Neptunusplan De Lijn, 2005). Hieromtrent is een hernieuwd onderzoek opgestart.

5) Verkeerswisselaar AWW

Aanleg van een verkeerswisselaar (ovonde) op de N31 t.h.v. de transportzone en Evendijk-West (AWV).

6) Project De Sol Blankenberge

Aanleg van een eco-golf met nieuwe woonwijk ten westen van het Zeebos (stad Blankenberge).

7) Landinrichtingsproject "Mobiliteitsas Gent-Brugge-Zeebrugge"

Het oostelijk deel van de Oudemaarspolder is toegevoegd aan de projectzone van het landinrichtingsproject "Mobiliteitsas Gent-Brugge-Zeebrugge" (MB. 12/07/2013). Zodoende kunnen ingrepen m.b.t. fietsverbinding, buffering, natuur, landbouw en landschap vanuit LI ondersteund worden.

8) GNOP Brugge

Herstel van de gedempte kreek, rietsloten en microreliëf en extensivering van het agrarisch gebruik in het oostelijk deel van de Oudemaarspolder (GNOP Brugge)

9) Aanlegplan MOW, 1996

Vrijwaring van een strook voor een bypass voor de N31 voor niet havengebonden verkeer omheen de transportzone en door de Oudemaarspolder (aanlegplan MOW, 1996). AWV acht dit op heden achterhaald, doch de stad Brugge wenst deze mogelijkheid tot nu toe verder achter de hand te houden.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 15/10/2015 – startoverleg stad Brugge dienst wegen, groen en RO, Nieuwe Polder van Blankenberge, Ruimte Vlaanderen en het bekkensecretariaat van de Brugse Polders
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 12/11/2015 – goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders al beleidsondersteunend document.

Op 9/11/2015 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- n.v.t.

Motivatie: Ondanks het voorkomen van overstromingen in delen van het gebied lijkt het aangewezen om voor het gebied de huidige bestemming “gemeenschapsvoorzieningen” te behouden. Dit biedt verdere kansen om de vele visies en planologische wensen te realiseren. Bij eender welke realisatie moet weliswaar rekening worden gehouden met de aanwezige overstromingszones die van belang zijn in de globale waterbeheersing van de Lisseweegse Vaart.

B: maatregelen met behoud van bestemming

De vele lopende initiatieven/wensen tot invulling van het gebied, o.a. geresumeerd in het beeldkwaliteitsplan Oudemaarspolder, zijn inpasbaar binnen de huidige bestemming : gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen. Ook de aanpalende reservatiezones gelegen in buffergebied en in agrarisch gebied kunnen behouden blijven mits randvoorwaarden.

Het behoud van het waterbergend vermogen alsook het vermijden van kans op overstromingsschade aan de bestaande woningen zijn aspecten die verder uitgewerkt moeten worden door randvoorwaarden op te leggen.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

De bevoegde instanties vertalen de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door bij de toepassing van de watertoets.

Initiatiefnemer: de vergunningsverlener.

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Inzake waterbeheer komen heel duidelijke overstroombare zones voor binnen het signaalgebied welke als buffer of boezem fungeren in tijden van hoogwater.

Inzake ruimtelijke ontwikkeling zijn er vandaag heel wat claims, welke in principe binnen de bestemming “openbaar nut” zoals aangegeven door het gewestplan, gerealiseerd kunnen worden. Een bestemmingswijziging is niet vereist.

Bij realisatie van de gewenste ontwikkelingen alsook bij eventuele aanbouw van nieuwe woningen dient nauwlettend gewaakt te worden dat het bufferend vermogen aanwezig in het gebied niet verloren gaat en dat de overstroombare zones in het signaalgebied niet worden opgehoogd.

Bij de aanleg van constructies moet het waterbergend vermogen behouden blijven. Dit vergt dat er voor het signaalgebied randvoorwaarden worden opgelegd die voldoende garanties bieden.

Inzake waterbeheer biedt het gebied potenties om bijkomende waterberging te creëren. Dit kan noodzakelijk zijn in het kader van de zeespiegelrijzing met bijhorende beperkingen inzake gravitaire lozing van het stelsel van de Lisseweegse Vaart naar zee.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

HOEVE KALVEKETE (SG_R3_BPO_08)

KNOKKE-HEIST

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Hoeve Kalvekete de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Hoeve Kalvekete Knokke-Heist](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Knokke-Heist , deelgemeente Westkapelle

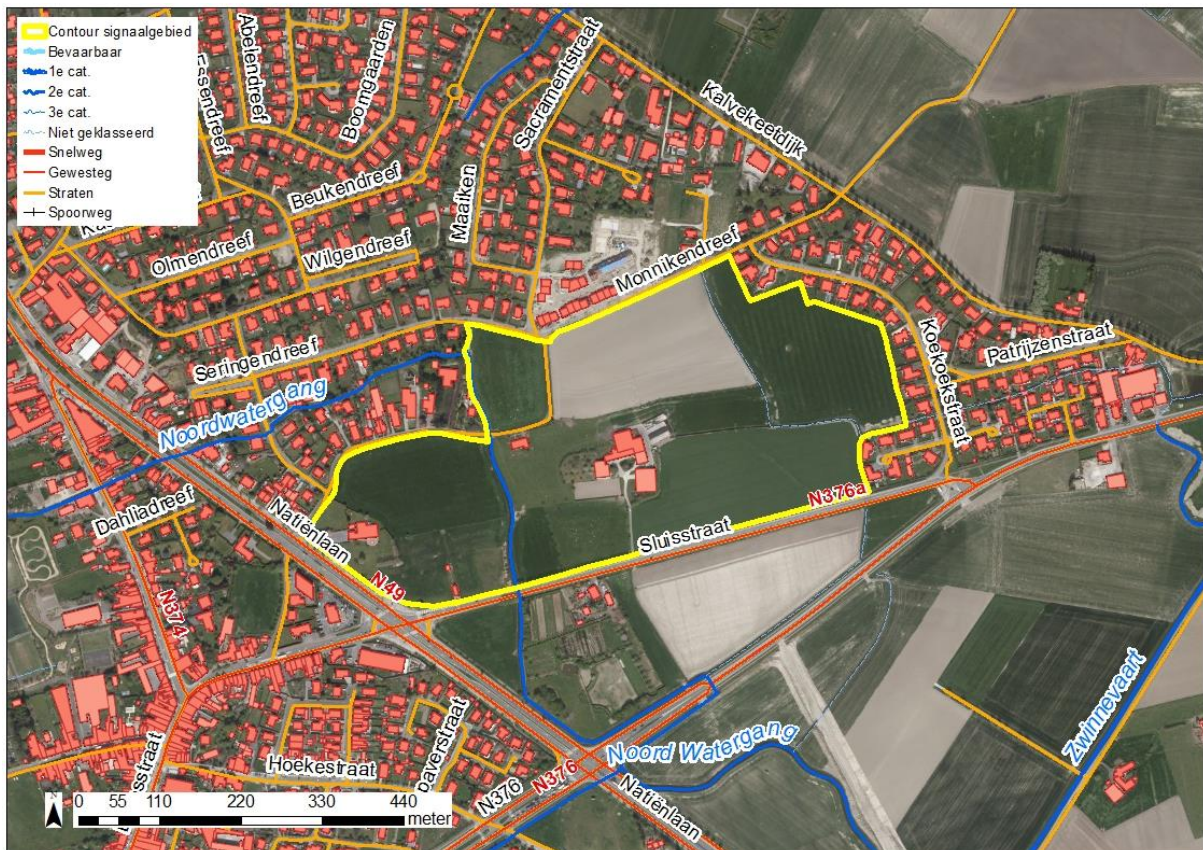
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied bestaat uit het binnengebied tussen Sluisstraat, Natiënlaan, Sacramentstraat, Monnikendreef en Koekoeksstraat, en sluit aan op de dorpskern van Westkapelle

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Noorwatergang WH.3 // WH.8.11.2 // WH.8.13.1 – afstroomgebied van de Zwinnevaart

Oppervlakte: 21,8 ha

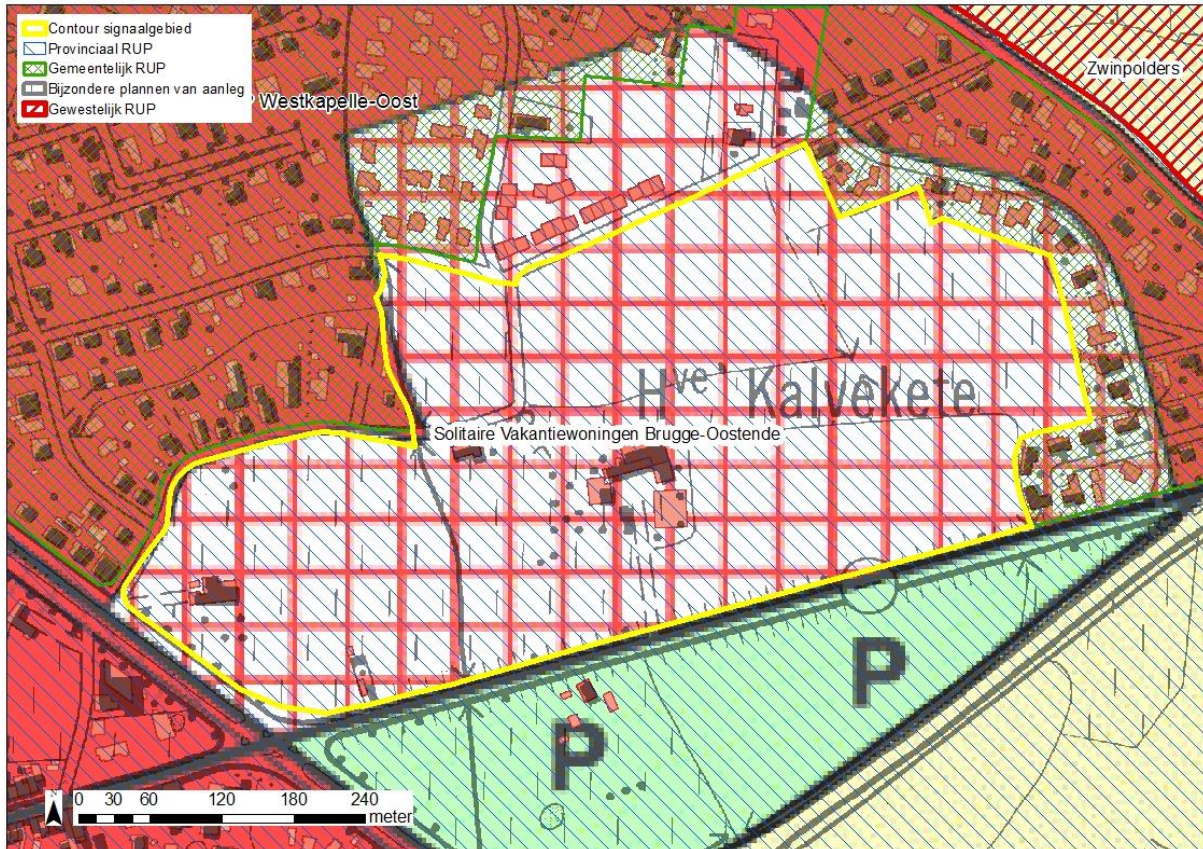
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Gelegen in gewestplan Brugge-Oostkust (KB 07/04/1977): woonuitbreidingsgebied.

Globale beschrijving:

Momenteel heeft het signaalgebied een invulling als weiland/akkerland. Binnen de contour situeert zich een landbouwbedrijf alsook drie woningen.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Het signaalgebied wordt afgebakend op de percelen van het WUG die nog niet ontwikkeld zijn en op vandaag voornamelijk in landbouwgebruik zijn. Dit tussen Sluisstraat, Natiënlaan, Sacramentstraat, Monnikendreef en Koekoeksstraat.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

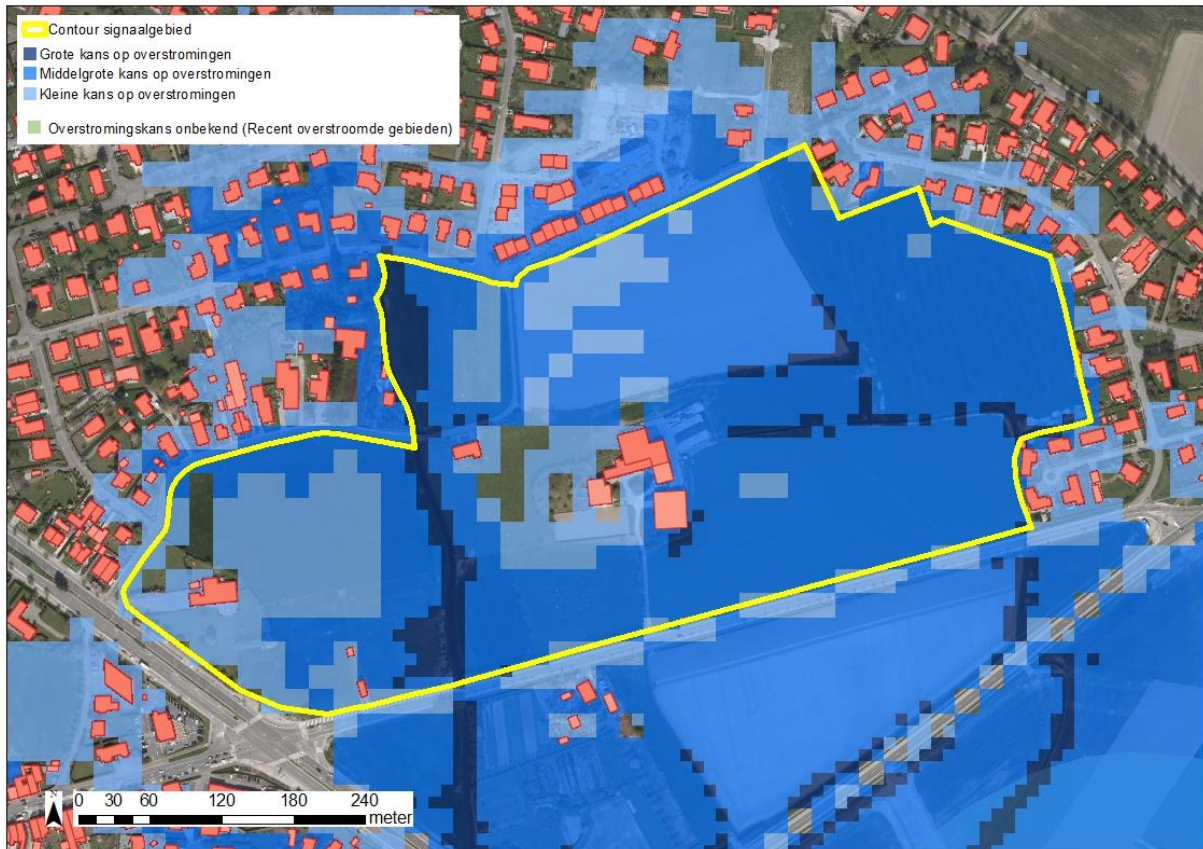
Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

Quasi het ganze gebied is volgens de overstromingsgevaarkaart vatbaar voor overstromingen. Weliswaar zijn niet alle zones met gelijke kans onderhevig. De onmiddellijke omgeving van de voorkomende waterlopen hebben een kans om minstens 1 maal om de 10 jaar te overstromen. Voor de rest van het gebied geldt een kans op overstroom van minstens 1 maal om de 100 jaar. De lichtblauwe zones kennen een kans van 1 maal om de 1000 jaar.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

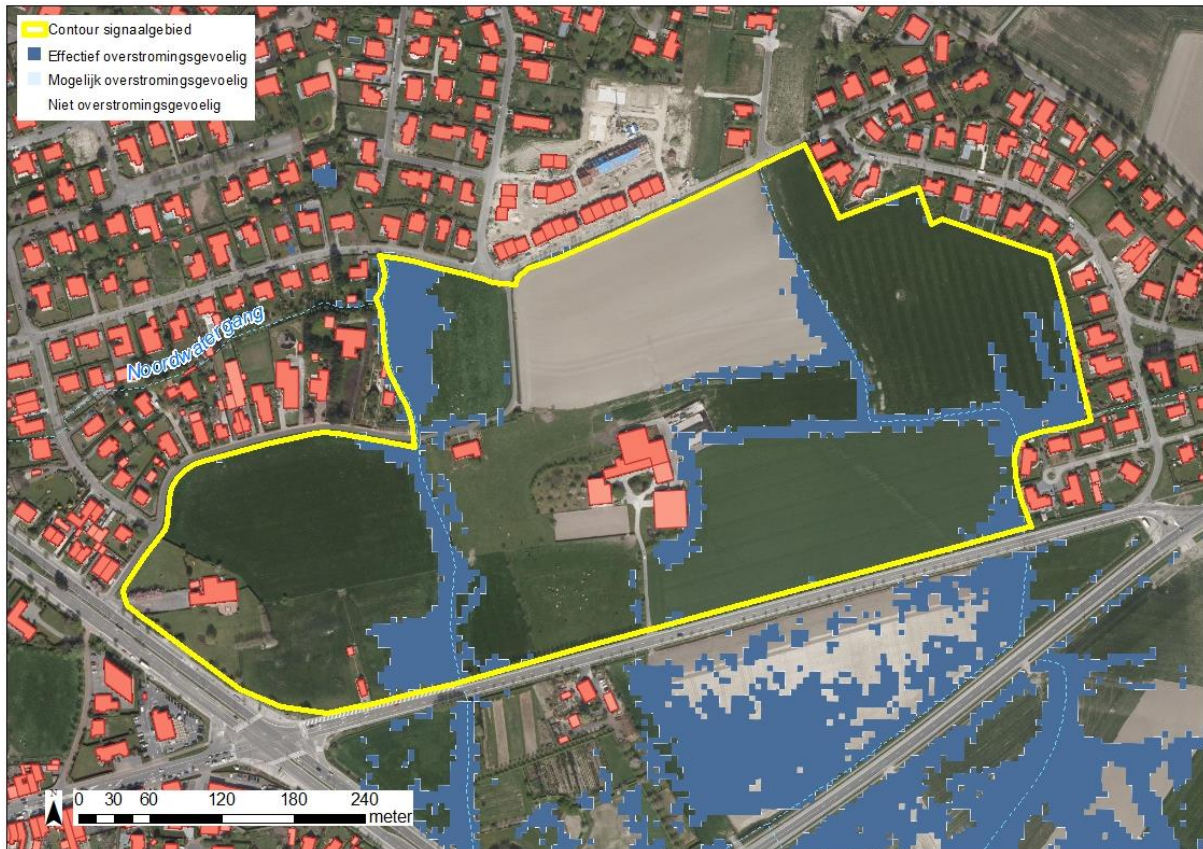
De Noordwatergang maakt geen deel uit van de ORBP-studie en werd niet gemodelleerd. Voor dit gebied is geen klimaattoets beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

Er werden in het kader van de ROG kartering op heden geen contouren ingetekend binnen het gebied. Dit betekent niet noodzakelijkerwijze dat er zich geen overstromingen hebben voorgedaan. Men kan deze over het hoofd hebben gezien.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

De effectief overstromingsgevoelig gebieden op de watertoetskaart beperken zich tot de onmiddellijke omgeving van de waterlopen.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

Ten opzichte van de ruime omgeving is het signaalgebied niet laag gelegen. Ten zuiden van de Sluisstraat bevindt het maaiveld zich lager dan het gebied waarbij aangenomen mag worden dat bij overstromingen voornamelijk dit gebied zal bijdragen tot berging. Binnen het gebied zijn de depressies die een functie van berging vervullen voornamelijk beperkt tot de onmiddellijke omgeving van de waterlopen en aansluitende grachten.

Volgens de overstromingsgevaarkaarten hebben deze overstromingen een kans om minstens 1 maal om de 10 jaar voor te doen. De overstromingskans buiten deze lokale depressies is veel kleiner. 1 maal om de 100 jaar of zelfs 1 maal om de 1000 jaar.

De overstromingsproblematiek binnen het signaalgebied is beperkt en niet zwaar te noemen.

De Oostkustpolder is beheerder van de waterlopen in het gebied en plant in de loop van 2016 een aantal werken uit te voeren die betrekking hebben op zowel het luik waterkwaliteit als waterkwantiteit:

- Er wordt een alternatieve ontwatering van het gebied voorzien doorheen de Sluisstraat naar het Krom Water en uiteindelijk de Zwinnevaart als een soort afkoppelingsproject.
- De afvoergracht WH.8.13.1. die oostwaarts loopt naar het wachtbekken aan Schapenbrug en grotendeels ingebuisd is, wordt afgesloten van het oppervlaktewatersysteem en als riool gebruikt.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Bij eventuele ontwikkeling van dit woongebied, moet de huidige waterberging binnen de T-10 gevrijwaard worden om afwenteling te voorkomen naar stroomafwaarts het stelsel van de Zwinnevaart. Buiten de T10 en binnen de T100 moet bij eventuele bebouwing gewaakt worden dat zowel overstromingsvrij gebouwd wordt (voldoende hoog vloerpeil) als dat er minimale inname is van overstromingsvolume zodat bij extreme en uitzonderlijke (middelgrote kans) gebeurtenissen er geen ruimteinname is in het gebied. Het opleggen van randvoorwaarden bij bebouwing middels instrumenten zoals bijvoorbeeld voorschriften in het RUP of verkavelingsvoorschriften moeten genoemde principes garanderen.

Deze maatregelen kaderen in het ruimer geheel van de integrale visie waterbeheersing van het stelsel van polderwaterlopen ten oosten van het Leopoldkanaal.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Ruimtelijk gezien sluit het signaalgebied, woonuitbreidingsgebied, onmiddellijk aan op de woonkern van Westkapelle.

Het signaalgebied is gelegen buiten de contour van het Provinciaal Ruimtelijke Uitvoeringsplan Afbakening structuurondersteunend kleinstedelijk gebied Knokke-Heist (BVR 13/03/2012). Dit betekent dat dit WUG planologisch niet in aanmerking komt voor aansnijding. Woonaanbod dient immers gecreëerd te worden binnen de bovengenoemde afbakening.

De gemeente wenst het WUG waarvoor nog geen verkavelingen zijn gerealiseerd of vergund op korte en middellange termijn niet aan te snijden. Hiervoor zou een bestemmingswijziging geïnitieerd worden via een gemeentelijk RUP.

4.3 Lopende initiatieven

Een zone ten zuiden van de Sacramentstraat en ten westen van de Noordwatergang wordt momenteel gefaseerd ontwikkeld door Vitare (sociale bouwmaatschappij). Hierbij wordt de nodige aandacht besteed aan water (overstroming vanuit de Noordwatergang).

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 26/08/2015: Overleg bekkensecretariaat (planningsverantwoordelijke Mathias Vanden Bulcke) met de waterbeheerder Oostkustpolder (dijkgraaf Antoine Wijffels, ontvanger griffier Dirk Vancraeynest), samen met gemeente Knokke-Heist (directeur stadsontwikkeling Jan Van Coillie). De waterproblematiek in functie van de planologie en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen werden besproken en afgetoetst. De aangebrachte informatie zit vervat in de fiche.
- 18/09/2015: Overleg bekkensecretariaat (Mathias Vanden Bulcke), Ruimte Vlaanderen (Koen Joye) gemeente Knokke-Heist (Jan Van Coillie) inzake visie van de gemeente Knokke-Heist. De aangebrachte informatie zit vervat in het voorstel van startbeslissing.
- September – november 2015: divers mailverkeer inzake detailinformatie en aftoetsen van voorstellen.
- 13/10/2015 – bespreking GTO Brugse Polders
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders

- 12/11/2015 – goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders als beleidsondersteunend document.

Er werd geen beslissing aan het college van burgemeester en schepenen gevraagd daar alle randvoorwaarden eerder werden afgetoetst met de stad en bevestigd werden.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

De ontwikkelingsvisie van de gemeente is dat het WUG in hoofdzaak omgezet wordt naar agrarisch gebied. De vergunde ontwikkeling (Vitare) kan hierbij opgenomen worden als zone voor sociaal wonen. Ook kunnen de bestaande beperkte woonpercelen de gepaste (bestemmings)voorschriften krijgen.

Voor deze gewenste ontwikkelingen wenst de gemeente Knokke-Heist een RUP op te maken. Hierbij krijgen alle zones belast met een overstromingsproblematiek een dusdanige open ruimte bestemming dat garanties geboden worden tot vrijwaring van het waterbergend vermogen.

In de toelichting bij dit RUP kan in de marge aangegeven worden dat de restzone tussen Vitare en de N376a, alsook een strook ten noorden/oosten van de Sacramentstraat in de toekomst als mogelijk reservegebied kan gelden voor sociale woningbouw. Omzetting naar die woonbestemming kan enkel bij een nieuw planinitiatief, en kaderend binnen de taakstellingen/opties van de hogere overheid. Hierbij dienen de overstromingszones gevrijwaard.

B: maatregelen met behoud van bestemming

- n.v.t.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

opmaak van een gemeentelijk RUP

Initiatiefnemer:

Stad Knokke-Heist

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied ligt deels in een gebied met middelgrote overstromingskans. De onmiddellijke omgeving van de grachten en waterlopen kent een hoge kans op overstromingen.

Vanuit de visie van de gemeente wordt gekozen om het gebied op het gewestplan aangeduid met de bestemming “woonuitbreidingsgebied” in hoofdzaak om te zetten naar “agrarisch gebied” waarbij alvast de beperkte zones in de onmiddellijke omgeving van de waterlopen een open ruimte bestemming krijgen die verdere berging in functie van overstromingen garanderen. Een beperkt deel van het gebied met kleine kans op overstromingen kan aangeduid worden als mogelijk toekomstig reservegebied voor sociaal wonen. Ook hierbij dienen overstromingzones te worden gevrijwaard.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

RIVIERENWIJK (SG_R3_BPO_09)

TORHOUT

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door CIW op 22/06/2016

LEESWIJZER

Op **[nog voor te leggen]** nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied Rivierenwijk de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)

indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);

2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)

indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;

3. Optie C - vrijwaren van bebouwing

indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van **«Datum_Beslissing»** zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

BIJLAGEN

- Fiche signaalgebied [Rivierenwijk Torhout](#) zoals goedgekeurd op de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders dd. 12/11/2015.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Torhout

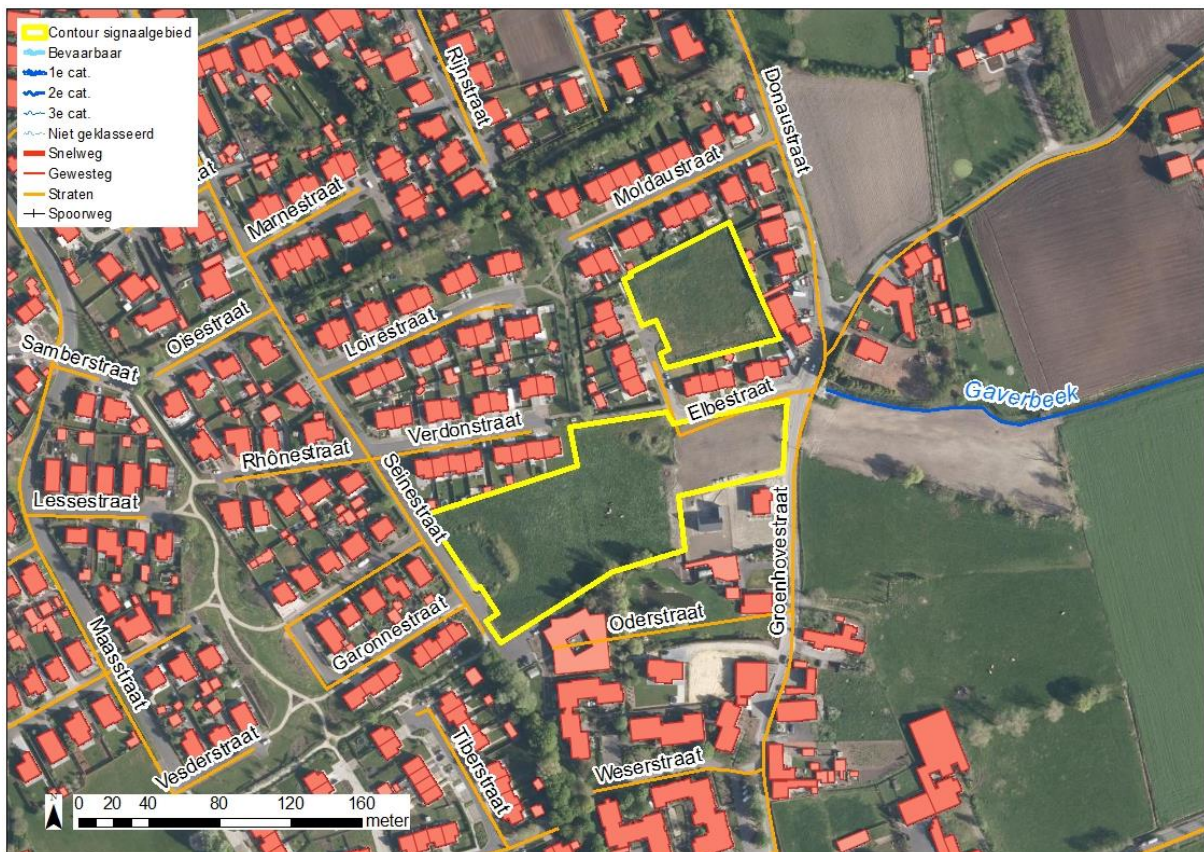
Provincie(s): West-Vlaanderen

Ligging: Het signaalgebied heeft een bestemming als woongebied. Het betreft een aantal aansluitende onbebouwde percelen gelegen in de Rivierenwijk ten westen van de Groenhovestraat, ten zuiden van de Elbestraat en Verdonstraat, ten oosten van de Seinstraat en ten noorden van de Oderstraat. Deze percelen zijn gelegen in de vallei van de Gaverbeek

Bekken: Brugse Polders

Betrokken waterlopen: Gaverbeek – bovenloop van het afstroomgebied van de Rivierbeek

Oppervlakte: 1,17 ha

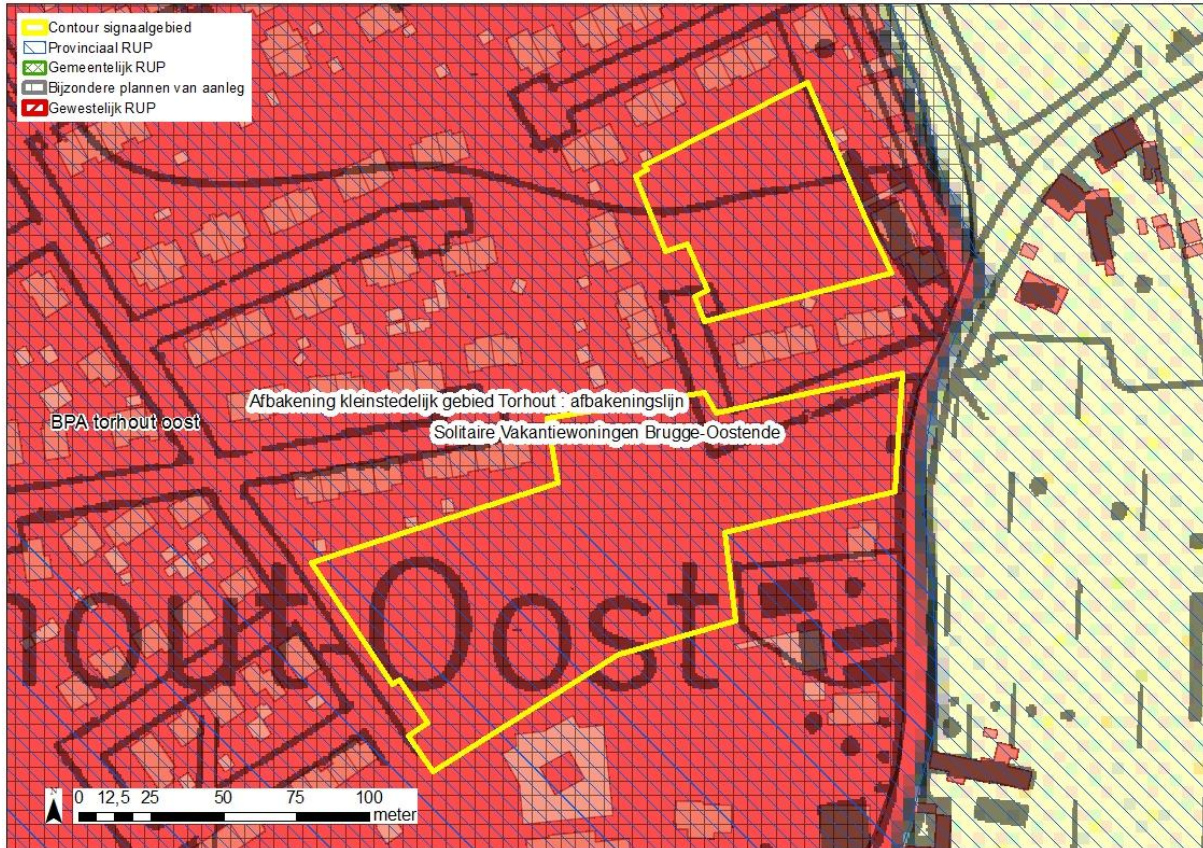
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Het signaalgebied is gelegen in woongebied en tevens gelegen in het BPA Torhout Oost (BVR 4/10/2004) en de afbakening van Torhout (PRUP).

Globale beschrijving:

Het signaalgebied betreft een aantal aansluitende onbebouwde percelen gelegen in de Rivierenwijk ten westen van de Groenhovestraat, ten zuiden van de Elbestraat en Verdonstraat, ten oosten van de Seinestraat en ten noorden van de Oderstraat.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Het signaalgebied werd reeds weerhouden in reeks 1 met een beslissing van het Bekkenbestuur op 12/12/2012. Niettegenstaande het gebied niet aan het criterium van indicatieve oppervlakte van 2 ha voldoet werd voorliggend signaalgebied op 12/11/2014 door de Algemene Bekkenvergadering Brugse Polders geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden.

Het signaalgebied wordt afgebakend op die percelen van het woongebied die nog niet zijn ontwikkeld en waar geen verkavelingsvergunning voor is afgeleverd.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen(terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

Op het grondgebied Torhout bevinden zich geen waterlopen die opgenomen zijn in de basiskaart hydrografisch netwerk. Er zijn geen modellen voorhanden die het overstromingsgedrag van waterlopen modelleren.

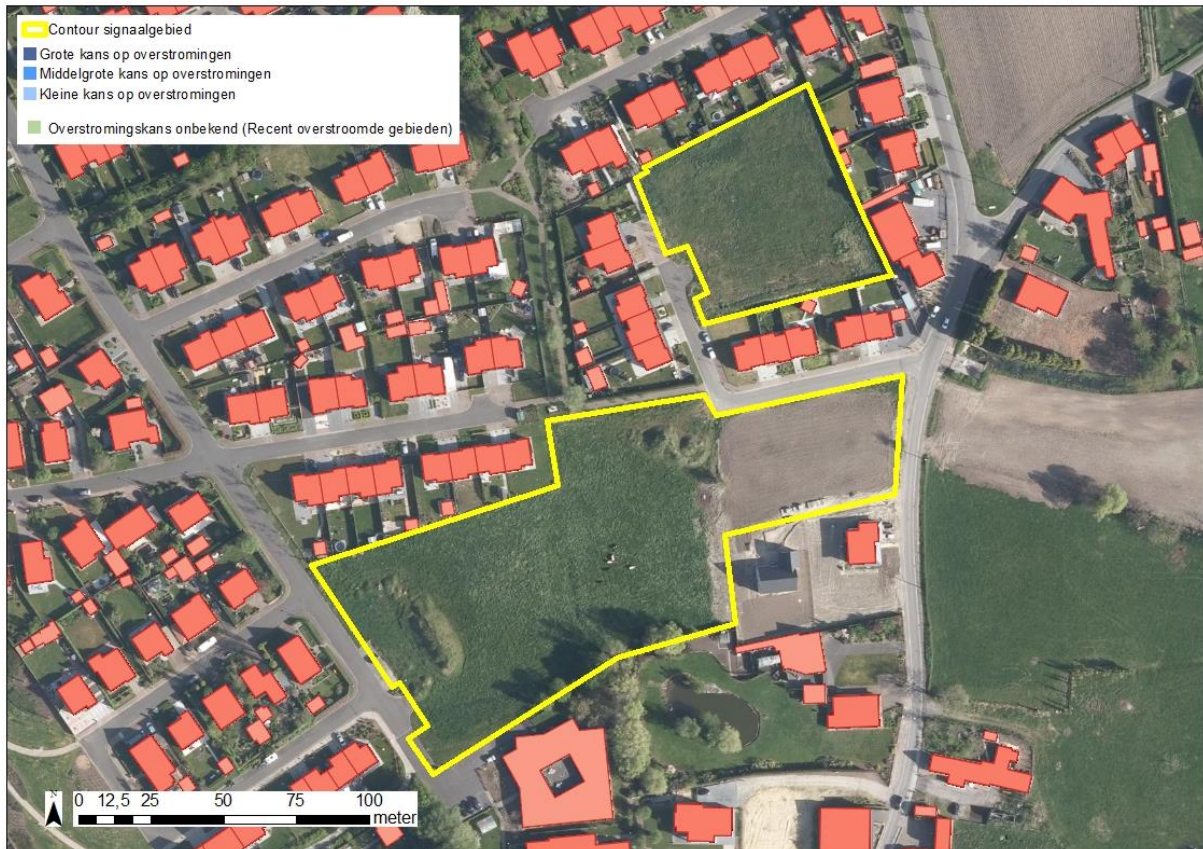
Er zijn geen karteringen van overstromingen die zich hebben voorgedaan op het grondgebied Torhout beschikbaar.

Voor wat betreft de watertoetskaart komen er geen effectief overstromingsgevoelige gebieden voor op het grondgebied. Dit vloeit voort uit het feit dat er noch modelleringen zijn uitgevoerd en dat er geen ROG gegevens voorhanden zijn.

---

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de ORBP-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

Voor dit gebied zijn geen klimaattoetskaarten beschikbaar.

3.2 Bespreking watersysteem

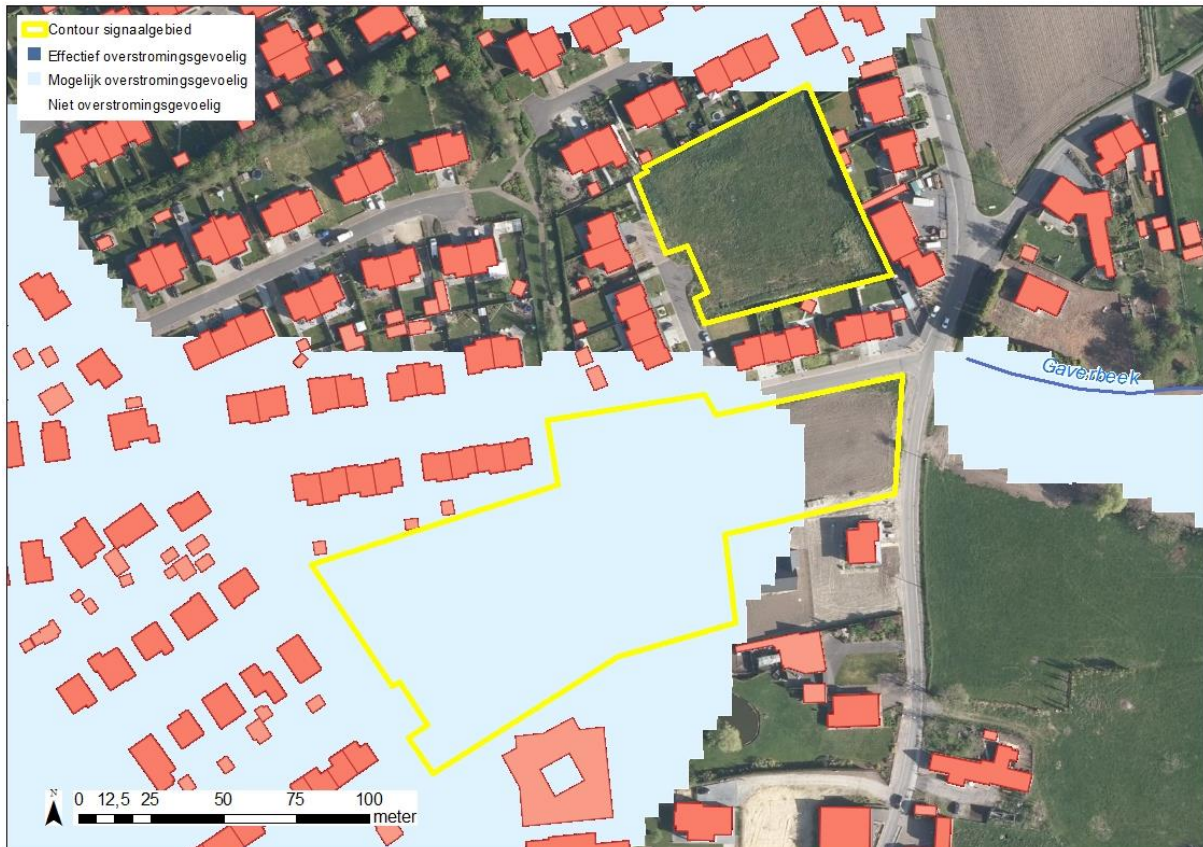
De Rivierenwijk ligt in de vallei van de Gaverbeek die een bovenloop is van het stelsel van de Velddambeek/Rivierbeek. De Gaverbeek die doorheen de Rivierenwijk loopt werd ingebuisd en doet vandaag dienst als gemeentelijke riolering (gemengd stelsel van afvalwater en hemelwater). Vanaf de Groenhovestraat loopt de Gaverbeek in een open bedding. Aan deze oorsprong aan de Groenhovestraat is een overstort van de Aquafin collector gesitueerd. Deze overstort werkt frequent.

Het stelsel van Gaverbeek, Velddambeek, Rivierbeek stroomt afwaarts doorheen de gehuchten en deelgemeenten Baliebrugge, Rudderveerde en Oostkamp.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Inzake overstroombaarheid zijn er veel hiaten in de kennis. Desondanks meerdere overstromingen met bijhorende wateroverlast sedert de uitbouw van de woonwijk vanaf 1977 werden deze niet consequent gekarteerd en gerapporteerd. Op de watertoetskaarten zijn er geen aanduidingen van effectief overstroombare gebieden voor het grondgebied van stad Torhout. Ook werden geen waterlopen gemodelleerd in het kader van de overstromingsrisicobeheerplannen die Vlaanderen opmaakt in navolging van de Europese Overstromingsrichtlijn. Uit indirecte bronnen zoals reliëf, bodemkaart en historische kaarten kan afgeleid worden dat het signaalgebied gelegen is in een van nature historische overstroombare zone.

Een groot gedeelte van het signaalgebied is mogelijk overstromingsgevoelig.

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

De Gaverbeek is een bovenloop van het stelsel van de Rivierbeek-Hertsbergebeek. De Rivierbeek is geselecteerd als aandachtgebied in de 2de generatie stroomgebiedbeheerplannen.

Het stelsel van de Rivierbeek-Hertsbergebeek kent over quasi gans zijn loop overstromingen. Het beheren en beheersen van deze overstromingen maakt onderwerp uit van het integraal waterbeheer waarbij rekening moet gehouden met de vorm van bodemgebruik : weiland, akker, bos, natuur, bebouwing.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Zowel het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan als het PRUP Afbakening Kleinstedelijk Gebied Torhout hebben geen directe linken naar het signaalgebied.

4.3 Lopende initiatieven:

De sociale huisvestingsmaatschappij vzw De Mandel wenst in het kader van zijn doelstellingen de onbebouwde percelen te realiseren.

De stad Torhout liet recentelijk, naar aanleiding van vele en frequente perikelen van wateroverlast in de laatste decenia, een waterbeleidsstudie opmaken. Inzake de problematiek van de Rivierenwijk zijn hier verschillende scenario's en maatregelen bij onderzocht. Uiteindelijk zijn een aantal maatregelen weerhouden die rechtstreeks of onrechtstreeks zullen bijdragen tot een betere waterbeheersing in het licht van de overstromingsproblematiek in de Rivierenwijk.

De dienst waterlopen van de provincie heeft in samenwerking met Stad Torhout het plan uitgewerkt om een soort van nieuwe ringgracht aan te leggen op de flank van Keiberg ten noorden van de Rivierenwijk. De opzet van deze ringgracht is het afstromend water van bovenstrooms op te vangen, te beletten in en doorheen de woonwijk te komen en af te leiden naar de Gaverbeek stroomafwaarts de wijk. Deze ringgracht situeert zich op de noordelijke flank tussen de Keibergstraat en de Gaverbeek ter hoogte van de Groenhovestraat. Om te vermijden dat hierbij water versneld wordt afgevoerd en afgewenteld naar stroomafwaarts heeft men, ook rekening houdend met wateroverlast die stroomafwaarts voorkomt ter hoogte van het diocesaan centrum Virgio Fidelis te Groenheve, maatregelen voorzien om de Gaverbeek te verbreden en een gecontroleerd overstromingsgebied te creëren.

In het kader van de waterzuivering worden afkoppelingsprojecten voorzien zowel in de Rivierenwijk als stroomopwaarts ter hoogte van de Keiberg. Deze afkoppelingsprojecten zijn zowel gemeentelijk of bovengemeentelijk en zullen bijdragen tot een scheiding van afval en hemelwater waarbij nauwlettend keuzes gemaakt zijn bij de afvoer van het hemelwater rekening houdend met de overstromingsproblematiek.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overlegmomenten:

- 30/06/2015: overleg met stad Torhout en overleg met VMM AELT m.b.t. geplande werken van waterbeheersing en afkoppeling in het kader van de waterbeleidsstudie.
- 13/10/2015– bespreking GTO – Gebiedsgericht en Thematisch Overleg
- 30/10/2015 – bespreking bekkenraad Brugse Polders
- 27/10/2015 – bespreking bekkenbureau Brugse Polders
- 12/11/2015 – goedgekeurd door de Algemene bekkenvergadering Brugse Polders als beleidsondersteunend document.

Er werd geen beslissing aan het college van burgemeester en schepenen gevraagd daar er geen sprake is van herbestemming. De randvoorwaarden werden afgetoetst met de provincie en de stad en werden bevestigd.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied.

- n.v.t.

B: maatregelen met behoud van bestemming

Desalniettemin aangenomen wordt dat met de geplande werken van waterbeheersing in de ruime omgeving van het signaalgebied de kans op overstromen drastisch zal dalen, geldt hier het voorzorgsbeginsel. Dit rekening houdend met o.a. het feit dat het signaalgebied gelegen is op de diepste plaats in een van nature overstroombare vallei en dat met de klimaatwijziging verwacht wordt dat men met meer intense zomeronweders te kampen zal hebben.

Uit dit voorzorgsbeginsel is het aangewezen om volgende éénduidige randvoorwaarden voorop te stellen:

- 1) de beschikbare ruimte voor waterberging moet behouden blijven;
- 2) de nieuwe woningen moeten risicovrij worden gebouwd.

A: watertoets

- n.v.t.

Instrument:

Verscherpte watertoets. De bevoegde instanties vertalen de voorwaarden uit de ontwerpstartbeslissing door bij de toepassing van de watertoets.

Initiatiefnemer:

Gemeente als vergunningverlenende overheid

Provincie West-Vlaanderen als beheerder van de Gaverbeek - wateradvies

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied ligt in woongebied. Inzake overstroombaarheid zijn er veel hiaten in de kennis. Desondanks meerdere overstromingen met bijhorende wateroverlast sedert de uitbouw van de woonwijk vanaf 1977 werden deze niet consequent opgevolgd en gerapporteerd. Uit indirecte bronnen zoals reliëf, bodemkaart en historische kaarten kan afgeleid worden dat het signaalgebied gesitueerd is een zone die van nature vatbaar is voor overstromingen. Er zijn geen overstromingskanskaarten en overstromingsrisicokaarten voorhanden.

Gezien de op stapel staande waterbeheersingsprojecten mag worden aangenomen dat heel wat problemen van wateroverlast zullen worden opgelost. De huidige bestemming kan daarom behouden blijven. Desalniettemin mag men niet uit het oog verliezen dat het signaalgebied gesitueerd is in het diepste punt van een valleistelsel in een van nature overstroombare zone. Uit voorzorgsprincipe worden 2 randvoorwaarden gesteld: behoud van ruimte voor water en waterrobuust bouwen. De bevoegde instanties vertalen deze voorwaarden door bij de toepassing van de watertoets.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. [nog te bepalen]